C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\Nová složka (2)\Steinbeck_John-Naplecharne.PDB

PDB Name: naplechárně
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXt
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 15.1.2004
Modification Date: 15.1.2004
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

Na plechárně

Lidé,
místa
a
události
v této
knize
jsou
samozřejmě
smyšlenky
a
výmysly.
EDU RICKETTSOVI,
který ví
anebo by měl vědět
proč.

ULICE NA
PLECHÁRNĚ

*** Ulice Na plechárně v Monterey v Kalifolnii je báseň, smrad, skřípot, magické světlo, chorál, jednotvárnost, dušebol, sen. Ulice Na plechárně je páté přes deváté, plech, železo, rez a odštěpky dřeva, omlácené , zaplevelené parcely, hromady harampádí, konzervárny z vlnitého plechu, hadrárny, hospody a bordely, přecpané krámky, laboratoře a noclehárny. Na plechárně bydlí jak kdosi kdysi řekl, "děvky, pasáci, falešní hráči a syčáci", čímž chtěl říci kdekdo. Kdyby se byl podíval jinou skulinou, možná že by byl řekl "světci, andělé, mučedníci a lidé boží", a byl by mínil totéž.
Když rybáři vyplují ráno na sardinky a mají dobrý lov, čluny s vlečnými sítěmi se těžkopádně vkolébají do zálivu a rozhvízdají své píšťaly. Obtěžkané lodi zabočí k pobřeží v místech, kde si konzervárny namáčejí zadky do zálivu. Toho slovního obratu je užito úmyslně, protože kdyby si tam namáčely huby, vycházely by pak hotové sardinky zadním koncem a byly by tedy alespoň obrazně ještě hnusnější, než jsou. Pak se rozječí sirény konzerváren, muži i ženy po celém městě na sebe naházejí šaty a přiběhnou na Plechárnu do práce. Potom přijedou v nablýskaných autech vyšší třídy ředitelé, účetní a majitelé a zmizí v kancelářích. Z města začnou proudit Taliáni, Číňané a Poláci, muži i ženy v kalhotách, v gumácích a zástěrách z voskovaného plátna. Přiženou se a čistí, krájejí, balí, vaří a konzervují ryby. Celá ulice duní, sténá, ječí a rachotí, stříbřité řeky ryb se přitom vylévají z člunů a čluny vystupují více a více z vody, až jsou prázdné. Konzervárny duní, rachotí a kvičí, až jsou všechny ryby do poslední vyvrženy, rozkrájeny, uvařeny a v konzervách. Pak se píšťaly rozječí znovu a umáčení, páchnoucí a utahaní Taliáni, Číňané a Poláci, muži i ženy, vyklopýtají ven a plahočí se kopcem do města. Ulice Na plechárně se zas stane sama sebou - ztichne a naplní se kouzlem. Vrátí se do ní normální život. Povaleči, kteří zhnuseně zalezli pod černý cypřiš, zase vylezou a posadí se na rezaté roury na parcele. Objeví se Dořiny holky, aby užily trochu sluníčka - pokud ovšem svítí. Doktor se vyloudá ze Západního biologického ústavu, přejde ulici a koupí u Li Čonga dvě láhve piva. Malíř Henri slídí jako teriér v hromadách harampádí na trávou zarostlé parcele a hledá kus dřeva nebo kovu na rozestavěnou loď. Pak se sem vetře tma a před Dořiným podnikem se rozsvítí lampa - lampa, která zalévá ulici Na plechárně věčným měsíčním světlem. Doktor v Západním biologickém má hosty a jde přes ulici k Li Čongovi pro pět lahví piva. Jak zachytit tu báseň, ten smrad, ten skřípot, to magické světlo, ten chorál, tu jednotvárnost, ten sen, a neubrat jim na životě? Sbíráte-li mořské živočichy, najdete i ploché červíky, tak křehké, že je takřka nemožné chytit je celé, protože se při dotyku lámou a drolí.

Musíte je nechat, až sami vplynou a vlezou na čepel nože, a pak je jemně vsunete do láhve s mořskou vodou. A možná že to je způsob, jak napsat tuhle knížku - tak, že ji člověk otevře a nechá příběhy, aby do ní samy vstoupily.

1

*** Nebylo-li Li Čongovo hokynářství právě vzorem čistoty, bylo zázrakem zásobenosti. Bylo malé a přecpané, ale v jeho jediné místnosti nalezl člověk všechno, co potřeboval nebo vyžadoval k životu a ke štěstí - šatstvo, jídlo čerstvé i v konzervách, kořalku, tabák, rybářské potřeby, různé strojky loďky, provaznické výrobky, čepice i vepřové kotlety. U Li Čonga jste koupili trepky, hedvábné kimono, láhev whisky a doutník. Člověk si tu mol vytvořit kombinaci téměř pro každou náladu. Jediné zboží, které Li Čong nevedl, bylo k dostání naproti přes parcelu u Dory. Hokynářství se otvíralo za svítání a zavíralo, až když byl utracen nebo se odebral ke spánku poslední toulavý desetník. Ne že by Li Čong byl hrabivec; to nebyl, ale chtěl-li někdo utrácet peníze, Li Čong byl vždycky k dispozici. Jeho postavení v místní společnosti ho udivovalo, pokud byl Li Čong někdy něčím udiven; během několika let nebylo Na plechárně nikoho, kdo by mu nebyl dlužen. Li zákazníky nikdy neupomínal, ale když už byl účet příliš velký, zarazil úvěr. Zákazník raději zaplatil, nebo se o to snažil, než by šlapal za nákupem do města. Li měl kulatý obličej a byl úslužný. Mluvil anglicky, nedovedl pouze zaboha vyslovovat "r". Když vypukla v Kalifornii Tongská válka Li občas zjistil, že je na jeho hlavu vypsána cena. Tehdy odjížděl nenápadně do San Franciska a lehl si do nemocnice, dokud se situace neuklidnila. Co dělá s penězi, to se nikdy nikdo nedozvěděl. Snad nikdy žádné nedostal. Možná že měl celé jmění uloženo v nezaplacených účtech. Žil si však dobře a všichni sousedé si ho vážili. Zákazníkům důvěřoval, dokud se další důvěra nestala směšnou. Někdy se dopouštěl obchodních chyb, ale i z těch dovedl v dobré vůli vykřesat užitek, když ne jinak. Jako například v případě Grandlehárny. Kdokoliv kromě Li Čonga by byl tu obchodní transakci pokládal za naprostou ztrátu.
Li Čong měl v krámě svoje stanoviště za pultem s doutníky. Měl tady pokladnu po levé ruce a počitadlo po pravé. V zasklené skříňce byly hnědé doutníky, cigarety, dýmkový tabák značky Bull Durham, Dukova směs, tabák Five Brothers a za zády na policích na zdi měl litrové, půllitrové a čtvrtlitrové láhve různých kořalek, Old Green River, Old Town House, Old Colonel a oblíbenou Old Tennessee, míchanou whisky, starou zaručeně čtyři měsíce, velmi lacinou a v okolí známou pod názvem "Staré tenisky". Li Čong nestál mezi whisky a zákazníkem bez důvodů. Některé vysoce praktické hlavy se příležitostně pokoušely odvrátit jeho pozornost k jiné části krámu. V ostatních prostorách hokynářství obsluhovali bratranci, synovci, synové a snachy, ale Li nikdy neopustil pult s doutníky. Deska skleněné vitrínky byla jeho psacím stolem. Tučné, měkké ruce měl položeny na skle a prsty se na nich pohybovaly jako malé, neklidné párečky. Široký zlatý snubní prsten na prostředníčku levé ruky byl jeho jediný šperk. Tiše jím poklepával na gumovou podložku na drobné mince, z níž se gumové cecíčky už dávno odřely. Měl plná a blahosklonná ústa a záblesk zlata v jeho úsměvu byl oslnivý a hřál. Nosil brýle s polovičními čočkami, a protože se na všechno díval skrze ně, musel zaklánět hlavu, aby viděl do dálky. Úroky, srážky, sčítání a odčítání prováděl neklidnými párečkovitými prstíky na počitadle, hnědýma, přívětivýma očima těkal po krámě a chrupem oslňoval zákazníky.
Jednoho večera, když stál na svém místě na svazku novin, aby mu bylo teplo od nohou, uvažoval s humorem i trochu smutně o obchodu, který uzavřel téhož odpoledne a který uzavřel znovu téhož odpoledne o něco později. Vyjdete-li z krámu, přejdete napříč travnatou parcelu a hledáte cestu mezi břichatými rezatými rourami, vyhozenými sem z konzerváren, uvidíte cestičku vyšlapanou v bylí. Jděte po ní kolem cypřiše, přes trať, pak slepičí pěšinkou podle trati a vyčnívajících pražců a dojdete k dlouhé nízké budově, jíž se dlouho používalo jako skladiště rybí moučky. Byla to prostě velikánská krytá místnost a patřila ustaranému pánovi jménem Horace Abbeville. Horace měl dvě ženy a šest dětí a za ta léta se mu prošením a přemlouváním podařilo udělat u hokynáře dluh, který v Monterey znamenal rekord. Toho dne přišel do krámu a jeho citlivý unavený obličej sebou ulekaně cukl při pohledu na stín zatvrzelosti, který přelétl Liovu tvář. Liův tlustý prst zaklepal na gumovou podložku. Horace položil ruce dlaněmi vzhůru na pult s doutníky a řekl prostě : "Těch prachů, co jsem vám dlužen, už je moc, co?"
Liovi se zaleskly zuby, protože to byl jiný začátek než obvykle a Li to dovedl ocenit. Vážně přikývl, ale čekal, co se z úskoku vyklube.
Horace si olízl rty, pěkně důkladně od jednoho koutku k druhému, a řekl: "Nemůžu se na to koukat, že už tím trpěj i děti. Viďte, že byste mi pro ně nenechal už ani balíček mátovejch žvejkaček?"
Čongova tvář vyjádřila souhlas s tímto závěrem."Moc plachů," přisvědčil.
Horace pokračoval: "Vy znáte ten můj barák nahoře za tratí, co v něm je ta rybí moučka, viďte?"
Li Čong přikývl. Byla to jeho rybí moučka.
Horace řekl vážně: "Kdybych vám ten barák dal - byli bysme si kvit?"
Li Čong zaklonil h1avu, zadíval se na Horace polovičními brýlemi, v duchu probral jeho účty a pravou rukou neklidně pohnul k počitadlu. Uvažoval o stavení, které bylo chatrné, a o pozemku, který mohl mít cenu, kdyby některá z konzerváren chtěla někdy přistavovat. Řekl tedy. "To jo."
"No, tak vytáhněte účty a já vám napíšu prodejní list." Horace zřejmě někam pospíchal.
"Není nutná papíly," odpověděl Li. "Já dám kvitanc, že všechno zaplatil." Dokončili důstojně transakci a Li dal k lepšímu lahvičku Starých tenisek. A potom Horace Abbeville odešel, velmi vzpřímeně, přes parcelu, kolem cypřiše, přes trať, po slepičí pěšince a do budovy, která bývala jeho, a na hromadě rybí moučky se zastřelil. Ačkoliv to nemá nic společného s touhle historií, žádné Abbevillovo dítě od té doby netrpělo nedostatkem mátových žvýkaček, bez ohledu na to, která z otcových žen byla jeho matkou.

Ale vraťme se k onomu večeru. Horace ležel doma na prkně, položeném přes dřevěné kozy, s balzamovacími sponkami v těle, a jeho dvě ženy seděly na schodech, s pažemi navzájem ovinutými kolem ramenou. (Až do pohřbu byly dobrými přítelkyněmi, pak si rozdělily děti a už spolu nikdy nepromluvily.) Li Čong stál za pultem s doutníky a hezkýma hnědýma očima byl zahleděn kamsi do vlastního nitra na tichý a odvěký čínský žal.Věděl, že by tomu nebyl mohl zabránit, ale litoval, že o tom nevěděl; snad by se byl mohl pokusit pomoci. Li věřil z hlubin své laskavosti a porozumění, že člověk má nezadatelné právo se zabít, ale přítel to někdy může zařídit tak, že to není nutné. Li už podepsal účet za pohřeb a zdrceným rodinám poslal prádelní košík různého zboží.
Li byl tedy majitelem Abbevillova domu - dobré střechy, dobré podlahy, dvou oken a dveří. Pravda, stavení bylo nabito rybí moučkou, která jemně a pronikavě páchla. Li Čong uvažoval o tom, že z něho udělá skladiště smíšeného zboží, jakousi zásobárnu, ale pak si to zase rozmyslel. Je to příliš daleko, a každý se tam může dostat oknem. Právě poklepával zlatým prstenem na gumový tácek a uvažoval o tom, když se otevřely dveře a vešel Mack. Mack byl stařešinou, vůdcem, karatelem a do určité míry i vykořisťovatelem skupiny mužů, jimž bylo společné to, že neměli rodinu, peníze a ctižádost kromě jídla, pltí a spokojenosti života. Jelikož však se většina mužů při hledání spokojenosti zničí a znavena nedosáhne cíle, Mack a jeho přátelé vychutnávali spokojenost příležitostně, klidně a vstřebávali ji delikátně. Mack a Hazel, mladík obrovské síly, Eda, který zaskakoval jako barman v La Idě, Hughie a Jones, kteří chodili příležitostně chytat žáby a kočky pro Západní biologický, bydleli trvale v oněch velikánských rezatých rourách na parcele u Čongova krámu. Totiž spali v nich, když bylo vlhko, ale za hezkého počasí bydleli ve stínu černého cypřiše na horním konci parcely. Jeho větve se skláněly a tvořily baldachýn, pod nímž člověk mohl ležet a dívat se na tok a tep života ulice Na plechárně.
Když Mack vešel, Li Čong nepatrně ztuhl a rychle se rozhlédl po krámě, jestli nepřišli také Eda, Hazel, Hughie nebo Jones a nerozptýlili se mezi zbožím. Mack vyložil karty s odzbrojující poctivostí.
"Li," řekl, "já, Eda a vostatní sme slyšeli, že vám teď patří ten Abbevillův barák."
Li přikývl a čekal.
"Já a mí kámošové sme mysleli, že se vás zeptáme, jesli bysme se tam nemohli nastěhovat. Budem to tam udržovat v pořádku," dodal rychle. " dávali bysme pozor, aby se vám tam nikdo nevloupal nebo aby něco nerozbil. Děti by třeba mohly vytlouct vokna, žejo," upozornil Mack. "Takovej barák by moh vyhořet, když na něj nikdo nedohlídne."
Li zaklonil hlavu, podíval se polovičními brýlemi Mackovi přímo do očí, a jak se hluboce zamyslel, poťukávající prst zpomalil tempo. V Mackových očích byla dobrá vůle, kamarádství a touha, aby byli všichni šťastni. Proč měl tedy Li Čong pocit, že je tak trochu obklíčen? Proč si hledal v duchu cestičku, kudy ven, tak obezřele jako kočka mezi kaktusy? Návrh byl přednesen jímavě, téměř v duchu lidumilnosti. Liův mozek probral v mžiku všechny možnosti - ne, byly to spíše pravděpodobnosti - a poklepávání prstem se ještě víc zpomalilo. Viděl se, jak odmítá Mackovu žádost, a viděl, jak se z oken sype sklo. Pak by přišel Mack podruhé s nabídkou, že bude střežit a chránit jeho majetek, a při druhém odmítnutí - Li jako by už cítil kouř a viděl jak se po zdech plazí plaménky. Mack a jeho kamarádi by se pravděpodobně snažili pomáhat požár uhasit. Číňanův prst na podložce se pomalu zastavil. Věděl, že je poražen. Zbývala mu už jen možnost zachránit vlastní důstojnost, a bylo pravděpodobné, že Mack bude v tom ohledu velkomyslný.
Li tedy řekl: "Vy chtěl platit činže za můj balák? Vy chtěl tam bydlet jako v hotel?"
Mack se zeširoka usmál a zahrál si na velkomyslného. "Sakra," zvolal, "tomu říkám nápad. Samo! Kolik ?"
Li uvažoval. Věděl, že nezáleží na tom, kolik si řekne. Stejně nic nedostane. Mohl klidně vyslovit pořádně přehnanou částku, aby si zachoval důstojnost: "Pět dolaly týdnu," řekl.
Mack dohrál komedii až do konce. " Musím vo tom promluvit s mládencema," řekl jakoby na pochybách. "Co byste říkal štyrem dolarům?"
"Pět dolaly," řekl Li pevně."
"No uvidím, co řeknou mládenci, zadumal se Mack.
A bylo to.. Všem to pomohlo ke štěstí. A i kdyby si byl někdo myslil, že Li Čong utrpěl naprostou ztrátu, on sám to tak neviděl. Okna nebyla rozbita, požár nevypukl. Nájemníci sice nikdy nezaplatili činži, ale pokud vůbec někdy měli peníze - a oni dost často skutečně měli - nikdy jim nenapadlo utrácet je jinde než v Li Čongově hokynářství. Tak měl koneckonců v kapse skupinku příčinlivých zákazníků, u nichž nepřišel zkrátka Ale to ještě nebylo všechno. Způsobil-li nějaký opilec v krámě nepříjemnosti, jestli se z Nového Monterey přiřítila tlupa dětí s úmyslem drancovat, stačilo, aby Li Čong zavolal, a jeho nájemníci přispěchali na pomoc. Vznikl ještě další mravní závazek - člověk přece nemůže krást v obchodě vlastního dobrodince. To, co tím Li Čong ušetřil na plechovkách fazolí, rajských jablíček, mléka a melounů, činži více než zaplatilo. A jestli se najednou ve zvýšené míře začnou ztrácet věci z různých hokynářství v Novém Monterey, do toho už Li Čongovi nic nebylo.
Hoši se nastěhovali a rybí moučka se vystěhovala. Nikdo neví kdo pojmenoval dům, který byl od té doby vždycky znám jako Grandlehárna. V rourách a pod cypřišem nebylo místa pro nábytek a roztomilé drobnůstky, které jsou nejen znakem, ale i metlou naší civilizace. Jakmile se tedy mládenci nastěhovali Grandlehárny, pustili se do zařizování. Objevila se židle, železný postel, pak další židle. Majitel železářství dodal plechovku červené barvy, bez zdráhání, protože o tom nevěděl. Jakmile se objevil nový stůl nebo stolička, byly natřeny, čímž nejen zkrásněly, ale do jisté míry i změnily vzhled pro případ, že by majitel nahlédl dovnitř. Grandlehárna začala sloužit svému účelu. Mládenci si mohli sednout přede dveře a dívat se přes trať, přes parcelu a přes ulici přímo do oken v průčelí Západního biologického. V noci slyšel z laboratoře hudbu. Sledovali očima doktora, když šel přes ulici k Li Čongovi pro pivo. A Mack říkal: "Ten pan doktor je fakt prima chlap. Pro toho měli něco udělat."

***Slovo je symbol a radost. Vsává do sebe lidi a scény, stromy, rostliny, továrny i čínské pinčly. Tak se Věc stává Slovem a zase nazpět. Věcí, jenomže pokroucenou a utkanou do fantastického vzoru. Slovo do sebe vsaje ulici Na plechárně, stráví ji a zase ji vyvrhne, a ulice se pak zatřpytí jako zelený svět, jako moře, v němž se koupe obloha. Li Čong je víc než čínský hokynář. Musí být. Snad je zlem, vyvažovaným a drženým na uzdě dobrem. Snad je asijskou planetou, udržovanou na oběžné dráze tím, že ji přitahuje Lao C', a odpuzovanou od Lao C' počitadlem a pokladnou v krámě. Li Čong zavěšený v prostoru, otáčející se, vířící mezi hokynářským zbožím a duchy. Tvrdý člověk, jde-li o konzervu fazolí - měkký člověk, jde-li o kosti jeho dědečka. Neboť Li Čong vykopal hrob na čínském hřbitově a našel žluté kosti a lebku, na níž ještě lpěly šedivé, provázkovité vlasy. A Li kosti pečlivě u1ožil do bedničky, stehenní i holenní přísně v jedné linii, lebku dal doprostřed, pánev a klíční kost rozložil kolem a po obou stranách položil zakřivená žebra. Pak Li Čong odeslal zapakovaného a zetlelého dědečka přes západní moře, aby konečně spočinul v půdě posvěcené předky.
Také Mack a mládenci se otáčejí ve svých drahách. jsou Ctnostmi, Půvaby a Krásami, uspěchaného a zpotvořeného šílenství Monterey, kosmického Monterey, kde si lidé, trýznění strachem a hladem, ničí žaludky v boji o kus žvance, kde lidé hladovějící po lásce ničí kolem sebe všechno, co je lásky hodno. Mack a jeho mládenci jsou krásami, Ctnostmi a Půvaby. Ve světě ovládaném tygry a žaludečními vředy, znásilňovaném vykastrovanými býky, udržovaném v čistotě slepými šakaly Mack a jeho mládenci delikátně obědvají s tygry, laskají vyděšené jalovičky a schovávají drobty, aby nakrmili racky ulice Na plechárně. Co platno člověku, že získal celý svět, zaplatil-li za své jmění žaludečními vředy, vadnou prostatou a poloviční slepotou? Mack a jeho mládenci se téhle pasti vyhýbají, obcházejí jedovatou návnadu a překračují nalíčená oka, zatímco generace do pasti chycených, otrávených a spoutaných mužů na ně ječí, že jsou ničemové, že to s nimi špatně skončí, že jsou skvrnou na čistém štítě města, že jsou a povaleči.
Otče náš, jenž jsi v Přírodě a jenž jsi dal kojotům, krysám, vrabcům, mouše domácí a molům schopnost žít, ty přece máš velkou a nekonečnou lásku i pro ničemy, pro skvrny na čistém štítě města, pro povaleče, pro Macka i jeho mládence. Pro Ctnosti a Půvaby, pro lenost i příčinlivost. Otče náš, jenž jsi v Přírodě.
Li Čongův krám je vpravo od prázdného staveniště (ačkoliv proč se mu říká prázdné, když je vysoko zaházené starými kotly, rezavějícími rourami, dlouhatánskými prkny a stohy pětigalonových bandasek, to nikdo neví). Za staveništěm je trať a Grandlehárna, ale na levém okraji parcely je ctihodný a důstojný bordel Dory Floodové, slušný, čistý, poctivý a staromódní nevěstinec, kde si člověk může mezi přáteli vypít sklenici piva. Není to jen tak nějaký hodinový, laciný pajzl, ale zavedený, počestný klub, postavený, vedený a cepovaný Dorou, která díky padesátiletým zkušenostem z povolání holky a madam a díky uplatňování vzácného smyslu pro taktnost, poctivost, dobročinnost a životní realitu si vynutila vážnost u všech inteligentních, vzdělaných a dobrých lidí. Z týchž důvodů však je i nenáviděna perverzním a neukojeným sesterstvem provdaných starých panen, jejichž manželé si sice domova váží, ale nelíbí se jim tam.
Dora je skvělá ženská - skvělá, mohutná ženská s ohnivě oranžovými vlasy a se zvláštní zálibou ve světle zelených toaletách. Má poctivý podnik, kde každý platí stejně. Silné lihoviny nečepuje, hlasité a vulgární hovory netrpí. Některé z jejích holek už jsou značně nevýkonné, protože jsou přestárlé a mají různé neduhy, ale Dora je nevyřazuje, ačkoliv říkává, že si nezašpásují už ani třikrát za měsíc, ale jedí třikrát denně jako dřív. V záchvatu lokálního patriotismu pojmenovala Dora svůj podnik Restaurace u medvěda a o lidech, kteří se tam kdy zastavili na chlebíček, už navyprávěla spoustu historek. V podniku je pravidelně dvanáct holek, počítajíc v to i ty přestárlé, řecký kuchař a chlapík kterému se sice říká dozorce, ale který má všelijaké choulostivé a nebezpečné povinnosti. Zatrhuje rvačky, vyhazuje opilé, uklidňuje paniku, léčí bolesti hlavy a obsluhuje bar.Obvazuje řezné rány a zatlačuje boule, ve dne tráví volno s policajty, a protože dobrá polovina holek patří k vyznavačkám Křesťanské vědy předčítá jim v neděli dopoledne na pokračování z Vědy a zdraví. Jak se ještě dočtete, s jeho předchůdcem to dopadlo špatně, protože to nebyl tak vyrovnaný člověk, ale Alfréd nad svým okolím triumfoval a k triumfu s sebou povznesl i svoje okolí. Ví, kteří muži by měli k Doře chodit a kteří ne. O rodinném životě montereyských občanů toho ví víc než kdokoli ve městě.
Co se Dory týče, má živnost hrozně vratkou. Stojí mimo zákon, alespoň mimo jeho literu a proto musí být zákonů dvojnásob dbalá. Žádní opilí, žádné rvačky, žádná vulgárnost jinak Doře podnik zavřou. Tím že stojí mimo zákon, musí si Dora obzvláště hledět dobročinnosti. Kdekdo jí v tom ohledu chce využít. Pořádá-li policie bál ve prospěch penzijního fondu a všichni dají po dolaru, Dora musí dát padesát. Když si Obchodní komora zvelebovala park, obchodníci dali po pěti dolarech, ale Dora byla požádána o sto a - dala je. Tak je to se vším: s Červeným křížem, s Obecní pokladnou i se skauty. Dořina neopěvovaná, v novinách neotiskovaná, necudná mzda hříchu je v seznamech darů na prvním místě. V době krize byla Dora postižena nejvíc. Kromě obvyklé dobročinnosti navštěvovala hladové děti ulice Na plechárně, nezaměstnané otce a ustarané matky. Dora platila účty u hokynáře napravo i nalevo po dva roky a téměř se tím přivedla na mizinu. Dořiny holky mají dobrý výcvik a chovají se mile. Nikdy neosloví muže na ulici, i kdyby třeba byl předešlého večera hostem v podniku.
Než nastoupil nynější dozorce Alfy, došlo v restauraci U medvěda k tragédii, která kdekoho rozesmutnila. Předchozí dozorce se jmenoval Vilém, byl tmavovlasý a vypadal, jako by se mu stále stýskalo. Ve dne, kdy měl málo povinností, ho dámská společnost nudila. Okny viděl Macka a jeho mládence, jak sedí na rourách na staveništi, klátí nohama, pročesávají jimi kyselý plevel, vyhřívají se na slunci a pomalu a filosoficky rozumují o zajímavých, ale nedůležitých věcech. Pozoroval je a viděl, jak občas sáhnou po láhvi Starých tenisek, otřou hrdlo o rukáv a jeden po druhém si přihnou. A tu začal Vilém toužit po tom, aby se ke skupince těch dobrých lidí mohl připojit. Jednoho dne tedy vyšel a sedl si na rouru. Rozhovor ustal a ve skupince se rozhostilo nepříjemné, nepřátelské ticho.
I vrátil se tedy Vilém za chvíli sklíčeně k Medvědu, oknem spatřil, že rozhovor už je zas v plném proudu, a velice se zarmoutil. Byl snědý, ošklivý a ústa měl v koutcích svěšená věčnou melancholií. Příštího dne šel znovu a tentokrát vzal s sebou láhev whisky. Mack a mládenci whisky vypili, koneckonců nebyli padlí na hlavu, ale rozhovor se omezil na

pouhé "na zdraví" a "ať slouží".
I vrátil se tedy Vilém za chvíli zase k Medvědu, díval se na skupinku oknem a uslyšel, jak Mack pozvedl hlas a pravil: "Hergot, já nemůžu pasáky vystát!" Nebyla to sice pravda, ale to Vilém nevěděl. Ve skutečnosti však Mack a mládenci prostě neměli Viléma rádi.
A tehdy Vilémovi puklo srdce. Povaleči ho společensky neuznávali. Mysleli si, že je kdesi hluboko pod nimi. Vilém měl vždycky sklon k sebezpytování a sebeobviňování. Vzal tedy klobouk a vydal se po břehu moře přímo až k majáku. Postál i na hezkém hřbitůvku, kam zaléhá věčné dunění vln. Vilém se obíral černými, melancholickými myšlenkami. Nikdo ho nemá rád. Nikdo o něj nestojí. Mohou mu říkat dozorce, ale on je pasák - hnusný pasák, nejopovrhovanější tvor na světě. A pak přemýšlel o tom, že i on má právo žít a být šťasten jako kdokoliv jiný, ano, jako kdokoliv jiný!
Vracel se pln hněvu, ale hněv ho opustil když došel k Medvědu a začal stoupat po schodech. Byl večer, hrací skříň kvílela Srpnovou lunu a si vzpomněl, že první rajda, která na něho kdy letěla mívala tu písničku ráda, než utekla, vdala se a zmizela. Ta písnička ho strašně rozesmutněla. Když vešel dozadu do salónu, Dora právě pila čaj."Co je? Bolí vás břicho?" zeptala se.
"Nebolí," řekl Vilém, "ale co na tom? Je mi, že bych se radši neviděl. Asi se bouchnu."
Dora měla v životě mnoho co dělat s neurotiky. Recept, kterého používala, radil: Dostat je z toho nějakou psinou. Proto odpověděla: "Jak je libo, ale nechte si to až po službě a nezasviňte mi při tom koberce !
Vilémovo srdce zahalil šedý, vlhký mrak. Vilém odešel pomalu ze salónu a na chodbě zaklepal u dveří Evy Flaneganové. Měla rudé vlasy a každý týden chodila ke zpovědi. Byla silně duchovně založena, pocházela z rodiny, kde bylo mnoho bratří a sester, ale nezřízené pila. Lakovala si právě nehty až bůhvíkam a Vilém hned poznal, že má nakoupeno. Dora nedovolovala holkám v takovém stavu pracovat. Eva měla prsty nalakované až k prvnímu kloubu a byla navztekaná.
"Co tě žere?" zeptala se. Vilém se také rozehřál. "Bouchnu se!" řekl zuřivě.
Eva na něho Zaječela: "To je svinskej, hnusnej, pekelnej hřích! To by ti tak bylo podobný, udělat tady paseku a nechat podnik zalígrovat chlupatejma, zrovna když už mám skoro ušetříno na vejšlap do St. Louis! Ty si byl vždycky takovej blbec k ničemu!" Vřeštěla na něho ještě, když už Vilém za sebou zavřel a šel do kuchyně. Ženských měl po krk. Doufal, že Řek bude po těch střetnutích působit uklidňujícím dojmem. Řek - obrovská zástěra, rukávy vykasané - právě smažil kotlety na dvou velikých pánvích a obracel je bodlem na led.
"Těbůch, Kitsi: Jak se vede?" Kotlety syčely a škvařily se na pánvích.
"Ach Lou, ani se neptej," vzdychl Vilém. "Někdy si myslim, že nejlepší by bylo - fšt!" a přejel si prstem hrdlo.
Řek položil bodlo na plotnu a vyhrnul si rukávy ještě výš. "Tak sem někde slyšel, že lidi, co vo tom mluvěj, to nikdy ne-udělaj." Vilém natáhl ruku po bodle a vzal je nevinně do ruky. Zadíval se Řekovi hluboko do temných očí a uviděl v nich ne-důvěru a ironii, ale stále se upřeně díval, a do Řekových očí se vkradl neklid a tíseň. A Vilém tu změnu viděl. Nejdřív viděl, že Řek ví, že je schopen to udělat, a pak Řek věděl, že to udělá. Jakmile Vilém tohle v Řekových očích uviděl, věděl, že to udělat musí. Bylo mu smutno, protože mu to všechno najednou připa-dalo směšné. Ruka se zvedla a bodlo zajelo do srdce. Bylo to úžasné, jak snadno vniklo dovnitř. Vilém byl dozorcem, než přišel Alfréd. Alfréda měl každý rád. Mohl sedávat s Mackem a jeho mládenci na rourách, kdykoliv se mu zachtělo, a dokonce ho i zvali do Grandu na návštěvy.

4

*** Večer, právě před soumrakem, podivná věc se udá-la v ulici Na plechárně. Přihodilo se to v době mezi západem slunce a rozžehnutím pouličních lamp. Tou dobou je všude měkké, šedé příšeří. Z kopce, kolem Grandlehárny, podél trati a přes prázdnou parcelu přicházel starý Číňan. Měl vetchý, plochý slamák, modré montérky (kazajku i kalhoty) a těžké boty, na nichž byla jedna podrážka odtržena, takže při každém kroku pleskla o zem. V ruce nesl zakrytý košík. Měl vyhubly, snědý obličej plný rýh jako sušená meruňka, i staré oči měl hnědé, i bělmo měl hnědé a oči hluboko zasazené, jako by se dívaly z děr. Objevil se těsně po soumraku, přešel ulici a kráčel prolukou mezi Biologickým ústavem a konzervárnou Hediondo. Pak přešel malou pláž a zmizel mezi hromadami a ocelovými pilíři, které nesou molo. Viděli ho zas až za úsvitu.
Za svítání, když už jsou pouliční lampy zhasnuty a denní světlo se ještě neukázalo, vylezl Číňan mezi hromadami a přešel pláž a ulici. Košík byl teď těžký a kapala z něho voda. Odtržená podrážka pleskala o chodník. Kráčel do kopce a do druhé ulice, prošel brankou ve vysokém dřevěném plotě a objevil se zas až večer. Lidé slyšeli ze spaní jeho podrážku, jak pleská kolem jejich domu, a na okamžik se probouzeli. Tak tomu bylo už celá léta, ale nikdo si na Číňana nezvykl. Někteří lidé si mysleli, že to je Bůh, starší lidé se domnívali, že je to Smrt, a děti v něm viděly legračního starého Číňana, protože děti si vždycky myslí, že všechno staré a zvláštní je k smíchu. Nikdy se mu však neposmí-valy ani po něm nepokřikovaly, jak to v takových případech dělávají, protože z něho vanulo něco, co nahánělo strach. Jen jeden statečný a pěkný chlapec jménem Andy, ze Salinas, si na starého Číňana dovolil. Andy byl na návštěvě v Monterey, viděl starého Číňana a věděl, že na něj musí něco vykřiknout, i kdyby to bylo jen proto, aby se za sebe nemusel stydět. Ale i Andy, přes všechnu statečnost, měl strach. Vídal Číňana, jak chodí večer co večer kolem, a byl zmítán pocitem povinnosti a děsu současně. A pak si jednou večer dodal odvahy, pustil se za starcem a řezavým falzetem zpíval: "Čing Čong Číňánek skočil na plot, hop! Skočil za ním bílej pán, ustřihnul mu cop!…
Stařec se zastavil a obrátil se. Zastavil se i Andy. Temně hnědé oči se zahleděly na chlapce a uzounké, rozryté rty se začaly pohybovat. Co se stalo pak, nedokázal Andy nikdy ani vysvětlit, ani zapomenout. Oči se totiž rozšířily, až celý Číňan zmizel. A pak to bylo jen jediné oko - jedno obrovské, hnědé oko, veliké jako kostelní vrata. Andy se těmi lesklými, průhlednými, hně-dými dveřmi podíval a uviděl míle a míle opuštěné krajiny, rovné jako stůl a ukončené řadou fantastických hor tvaru krav-ských a psích hlav, stanů a hub. Na rovině rostla nízká, drnovitá tráva a tu a tam vyčníval

kopeček. A na každém kopečku sedělo zvířátko; něco jako plch. A ta osamělost - pustá, chladná osa-mocenost krajiny Andyho rozplakala, protože na světě nebylo ani človíčka a on zbyl samojediný. Zavřel oči, aby už to všechno neviděl, a když je zase otevřel, byl v ulici Na plechárně a starý Číňan pleskal podrážkami mezi Západním biologickým a kon-zervárnou Hediondo. Andy byl jediný chlapec, který kdy něco takového provedl, a víckrát už to neudělal.

5

*** Západní biologický ústav je přímo přes cestu proti parcele, Li Čongův krám šikmo vpravo a Dořina restaurace U medvěda napříč vlevo. Západní biologický obchoduje prapo-divným a překrásným zbožím. Prodávají se tam roztomilí mořští živočichové, houby, medúzy, sasanky, všemožné druhy hvězdic, nálevníci, svalovci a mušle, pohádková, různorodá a obrovská mořská rodina, živoucí, hýbající se květena, korýši, bodlinatí a ostatní ježci; krabi a krabíci, dráčci, klepetnatí ráčci a ráčci bílí a průhlední, takže nevrhají téměř žádný stín a podobají se jakýmsi račím duchům. Západní biologický také prodává roz-manité brouky, hlemýždě, pavouky, chřestýše, krysy, včely a obludné, žlutozelené ještěrky gila. To vše je na prodej. Jsou tam i nenarozená lidská nemluvňata, některá celá, jiná nakrájená na tenké plátky a vložená mezi mikroskopová sklíčka. Pro stu-denty jsou tam malí žraloci, z nichž byla vyčerpána krev a nahra-zena žlutou a modrou barvou. Jedna je v žilách a druhá v tep-nách, aby bylo možno sledovat celé ústroji skalpelem. Jsou tam i kočky s barevnými žilami a tepnami a podobně i žáby. Člověk si v Západním biologickém může objednat cokoli živé a dříve nebo později to dostane.
Ústav je nízká budova, obrácená průčelím do ulice. Suterén je zařízen jako skladiště s policemi, s policemi až k samému stro-pu, obtíženými nádobami s živočichy v lihu. V suterénu je výlevka a přístroje k balzamování a injekční stříkačka. Pak se projde dvorem do kryté, kolové kůlny nad mořem, kde jsou nádržky na větší zvířata, žraloky, rejnoky a chobotnice. Každý druh má zvláštní cementovou nádrž. V přední části budovy je schodiště a dveře, vedoucí do kanceláře, v níž stojí psací stůl s hromadou neotevřených dopisů, skříně s pořadači a malá nedobytná pokladna s dvířky otevřenými a zajištěnými tak, aby se nezavřela. Jednou kdosi, pokladnu omylem zamkl a nikdo neznal číselnou kombinaci zámku. A v pokladně byla otevřená krabička sardinek a kousek rokfóru. Než výrobce zámku poslal kombinaci, v pokladně nastalo boží dopuštění. To přivedlo doktora na nápad, jak by se někdo mohl v případě potřeby výborně pomstít bance: "Najměte si bezpečnostní schránku, vložte do ni celého čerstvého lososa a na šest měsíců odjeďte." Z místnosti vycházejí různé pachy - zápach formalínu, suchých hvězdic, mořské vody a mentolu, kyseliny karbolové a octové hnědého balícího papíru, slámy, provazů, chloroformu, éteru, ozónu a motorů, pach jemné oceli a jemného oleje na mikroskopy, banánového oleje a gumových trubiček, pach sušících se vlněných ponožek a bot, ostrý, pronikavý zápach chřestýšů a zatuchlý, hnusný puch krys. Za odlivu vniká zadními dveřmi pach chaluh a vilejšů a za přílivu vůně slané, rozprašované mořské vody.
Vlevo se z kanceláře vchází do knihovny. Police podél stěn sahají až ke stropu, je tam spousta krabic se studiemi a separáty, knihy všeho druhu, slovníky, encyklopedie, básně i divadelní hry. U zdi stojí velký elektrický gramofon a vedle něho jsou narovnány stovky desek. Pod oknem stojí postel ze sekvojového dřeva a na stěnách a na policích jsou připíchány reprodukce Daumiera Grahama, Tiziana, Leonarda da Vinciho a Picassa, Daliho a George Grosze. Jsou přepíchány porůznu, ale vždy v rovině očí, aby na ně bylo kdykoli dobře vidět. Ačkoliv místnost je malá, jsou tu židle a Lavice a - samozřejmě - ta postel. Bylo tu už i čtyřicet lidí najednou.
Za knihovnou či hudebním pokojem, ať už místnost nazveme jakkoliv, je kuchyň, jakási úzká komora s plynovými kamny, bojlerem a výlevkou. Jídlo se sice dává do skříní na pořadače v kanceláři, ale mísy, tuk a zelenina jsou uloženy v zasklených policích na knihy v kuchyni. Není to rozmar. Prostě se to stalo. Od stropu v kuchyni visí kusy slaniny, salámu a černé béche-de-mer. Za kuchyní je záchod a sprcha. Záchod pět let kapal, až ho jedna chytrá a hezká návštěvnice spravila kouskem žvý-kací gumy.
Majitelem a správcem Západního biologického ústavu je doktor. Doktor je pomenší postavy, ale to je klamné, protože je šlachovitý a velmi silný, a když ho posedne vášnivý hněv, umí se rozzuřit jak se patří. Nosí vousy, v obličeji je napůl Kristus, napůl satyr, obojí je pravda a obličej ji vyjadřuje. O doktorovi se říká, že už nejednomu děvčeti z jedněch nesnází pomohl a do jiných je přivedl. Má ruce mozkového chirurga a mozek mu pracuje chladně i vřele. Když jede vozem a míjí psy, smeká před nimi a psi se podívají a usmějí se na něho. Z nutnosti je schopen zabít cokoliv, ale pro nic a za nic by neuměl poranit ani city. Jen z jednoho má veliký strach - bojí se, aby mu nenavlhla hlava, a proto v zimě v létě neustále nosí nepromokavý klobouk. Bude se brodit až k hrudi vodou a nebude mít pocit, že se na-močil, ale ucítí-li jedinou dešťovou kapku na hlavě, chytne ho panika.
Doktor se za dlouhá léta zahrabal do ulice Na plechárně tak hluboko, že to sám nikdy nepokládal za možné. Stal se studnicí filosofie, vědy a umění. V jeho laboratoři slyšely Dořiny holky poprvé v životě Prosté písně a gregoriánskou hudbu. I.i Čong tam naslouchal, jak mu doktor, předčítá básníka Li Po v anglic-kém překladu. Malíř Henri slyšel u něho poprvé Knihu mrtvých a byl tak dojat, že změnil styl. Dosud maloval klihem, rzí a obar-veným kuřecím peřím, ale jeho čtyři nová plátna jsou vytvořena výhradně z různých ořechových skořápek. Doktor dovede vy-slechnout každý nesmysl a přesvědčit přitom mluvčího, že z něho mluví moudrost. Jeho myšlení nemá hranic a láska k lidem trhlin. Může promlouvat k dětem, hovoře o nejučenějších věcech tak, že mu rozumějí. Žije ve světě divů a vzrušení. Je smilný jako králík a něžný jako samo peklo. Každý, kdo ho zná, je mu něčím zavázán a každého, kdo si naň vzpomene, vzápětí na-padne: Pro pana doktora musím něco opravdu hezkého udělat.

5

*** Doktor sbíral mořské ži-vočichy ve Velké tůni na špici poloostrova. Je to čarovné místo - za přílivu vlnami rozkolotaná pánev, smetanová pěnou, bičovaná dlouhými vlnami, jež se valí od hvízdající bóje nad úskalím, za odlivu zklidnělý, zkrásně-lý, malý vodní svět. Moře je úplně čiré a dno se změní ve fantas-tické rejdiště živočichu, kteří spěchají, zápasí živí se a rozmnožu-jí. Krabi spěchají od větvičky k větvičce po chaluhách kolébaných vlnami. Hvězdice se snášejí na ulity mušlí a lastur, přiloží k nim milióny drobných přísavek a pak je pomalu, neuvěřitelnou silou zvedají, až odtrhnou obět od kamene. Potom hvězdici vyhřezne žaludek a obalí potravu. Oranžové, kropenaté a roso-lovité závojnatky klouzají půvabně přes kameny se sukénkami vlajícími jako šaty španělských tanečnic. Černí úhoři vystrkují hlavy z rozsedlin a čekají na kořist. Chňapaví ráčci, s klepýtky citlivými jako kohoutek pistole, dělají hlasité výpady. Čarovný, barevný svět je jakoby pod skleněným baldachýnem. Krabi poustevníci dovádějí na písčitém dně jako zdivočelé děti. Jeden právě našel prázdnou hlemýždí ulitu, a protože se mu líbí víc než vlastní, vyleze ze své, vystaví měkké tělíčko na okamžik nepříteli, a hupne do nové. O skalní val se roztříští vlna, rozbičuje na okamžik sklovitou vodu a vžene do tůně bubliny, pak zjasní, a už je zas pokojná, líbezná a vražedná. Krab rve nohu bratrovi, sasanky se otvírají jako měkké a nádherné květiny, zvou každého znaveného a neopatrného tvora, aby jim na okamžik spočinul v náručí, a stane-li se, že nějaký krabík nebo nálevník přijme zelené a purpurové pozvání, volánky se smrští, bodavé buňky vystřelí tenounké, narkotické jehly a v okamžiku, kdy oběť ještě slábne a usíná, rozleptávají už její tělo spalovací, žíravé zažívací kyseliny. Pak se zvolna, jemně vykrade chobotnice, plíživý vrah, pohybující se jako šedá mlhovina.Jednou předstírá, že je kouskem chaluhy, jindy kamenem, pak zas kusem tlejícího masa, ale přitom stále chladně pátrá zlýma, kozíma očima. Plavným pohybem pluje k žeroucímu krabu, a když se těsně přiblíží, žluté oči se rozežhnou a tělo zrůžoví tepající barvou očekávání a záště.Pak se náhle lehce rozběhne po špičkách chapadel, zuřivě, jako útočící kočka. Vskočí surově na kraba, voda ztemní mrakem černé tekutiny, zápasící hmotu zahalí sépiový obláček a chobotnice vraždí kraba. Na obnažených kamenech bublají za zavřenými vrátky svých ulit vilejši a vysychají přílepky. Na kameny se slétají černé mouchy a žerou všechno, co najdou. Vzduch se naplňuje vůní jódu z chaluh, vápenným pachem skořápkovitých tělíček, mocných pachem plození, spermatu a vajíček. Na obnažených kamenech metají hvězdice semeno a vajíčka z vidlic paprskovitých končetin. Vzduch je těhotný vůní života a plodnosti pachu smrti a trávení, rozkladu a zrodu. Slaná sprška se rozstřikuje od hráze, kde moře čeká na sílu přílivu, která mu umožní vrátit se do Velké tůně. 0d skalnatého břehu bučí hvízdající bóje jako smutný, trpělivý býk.
Doktor pracoval v tůni s Hazelem. Hazel bydlel s Mackem a ostatními mládenci v Grandlehárně. K dívčímu jménu přišel náhodou a jakousi náhodou byl i jeho celý život. Ustaraná matka měla za sedm let osm dětí. Hazel byl to osmé, a když se narodil, matka si popletla, jakého je pohlaví. Byla ostatně příliš unavená a utahaná věčnými starostmi, jak nakrmit a ošatit sedm dětí a jejich otce. Vyčerpala všechny možnosti výdělku dělala papírové květiny a pěstovala po domácku houby a králky pro maso a kože§inu. Manžel jí všemožně pomáhal tím, že seděl v lehátku, radil, kibicoval a kritizoval.Měla pratetu Hazel, která slynula pověstí majitelky životní pojistky. Osmé dítě bylo proto pokřtěno Hazel, dříve než matce došlo, že je to chlapec, ale to už byla na jméno zvyklá a měnit je nestálo za to. Čtyři roky chodil do obecné školy, čtyři do polepšovny, a nikde se ničemu nenaučil. Polepšovny jsou k tomu, aby vyučovaly zlu a zločinnosti, ale Hazel nebyl dost pozorný žák. Vyšel z polepšovny neznalý zla stejně jako zlomků a dělení. Rád naslouchal rozhovorům, ale slova nevnímal - poslouchal jen melodii řeči. Kladl otázky, ale ne proto, aby dostal odpověď, ale aby řeč plynula. Bylo mu šestadvacet let, byl tmavovlasý, příjemný, silný, ochotný a oddaný přítel. Často chodil s doktorem sbírat, a když se mu správně vysvětlilo, co se od něho žádá, byl velmi zručný. Uměl se dotýkat prsty dna lehce jako chobotnice, uchopit a držet oběť uměl jako sasanky. Na slizkých kamenech se pohyboval s jistotou a rád lovil. Doktor nosil při práci nepromokavý klobouk a vysoké gumové boty, ale Hazel čvachtal vodou v teniskách a v montérkách. Sbírali hvězdice. Doktor měl objednávku na tři sta kusů.
Hazel zvedl ze dna tůňky drsnou, narudlou hvězdici a vsunul ji do téměř plného hrubého pytle."To bych rád věděl, co s tím dělaj?" řekl.
"Co s čím dělají?" zeptal se doktor.
„S hvězdicema. Vy jim je prodáte, pošlete jim jich plnej sud. Co s nima ty chlapy dělaj?" "Studují je," odpověděl doktor trpělivě a uvědomil si, že tu otázku zodpověděl Hazelovi už nejméně desetkrát. Měl ale zvyk, který neuměl překonat. Kdykoliv se někdo na něco zeptal, doktor se domníval, že chce vědět odpověď. Byl už prostě takový. On sám se nikdy neptal, nechtěl-li vědět, a neuměl si představit mozek, který by se ptal, aniž chce vědět. Ale Hazel, který chtěl prostě slyšet hovor, si vytvořil systém, jak udělat odpověď na jednu otázku základem jiné. Pomáhalo to udržovat konverzaci. Pokračoval tedy.
"A co na nich chtěj študovat? Dyť sou to jen hvězdice. Sou jich tu všude milióny. Moh bych vám jich nasbírat třeba milión."
"Jsou to složití a zajímaví živočichové," odpověděl doktor na obranu. "Ostatně, tyhle jdou na Středozápad, na Středozápadní universitu."
Hazel se chopil oblíbeného triku. "Copak tam nemaj hvězdi-ce?"
"Nemají tam moře," odpověděl doktor..
"Jo tak," vydechl zklamaně Hazel a hledal zoufale kolíček, na který by pověsil další otázku. Neměl rád, odumřel-li hovor jen tak pro nic a za nic. Nebyl ale dost pohotový. Hledal otázku, a doktor se ho zatím obvykle zeptal na něco sám. To Hazel nesnášel. Znamenalo to lovit ve vlastním mozku odpověď, a kdykoliv Hazel musel lovit ve vlastní mysli, měl pocit, že bloudí opuštěným muzeem. Měl mozek přecpán exponáty, které nebyly pojaty do katalogu. Nikdy nic nezapomínal, ale také se nikdy neobtěžoval tříděním zapamatovaného. Všechno bylo v jedné změti jako rybářské potřeby na dně pramice: háčky, splávky, šňůry, návnada, podběráky, všechno spleteno.

Doktor se zeptal: "Jak to vypadá v Grandu?" Hazel si pro-hrábl prsty tmavé vlasy a nahlédl do zmatku ve svém mozku.
"Docela fajn," odpověděl. "Gay se teď asi nastěhuje k nám. Stará ho hrozně mlátí. Když ještě nespí, tak mu to nevadí, ale vona dycky počká, až usne, a pak ho praští. To je na něho hrob. Musí se vzbudit, nařezat jí, a jen usne, vona mu znova jednu vrazí. Vůbec si nevodpočine, tak se stěhuje k nám."
"Jak se zdá, změnila taktiku," podotkl doktor. "Dřív na něho vždycky dala vystavit zatykač a zavřít ho do vězení."
"Nojo," řekl Hazel, "jenomže to bylo, než v Salinas postavili novej lapák. Dřív byl Gay za třicet dní divej, aby už byl venku, ale tendle novej lapák - tam maj rádio, dobrý kavalce a šerif je příjemnej chlap. Jak se tam Gay dostane, nechce se mu domů. Tolik se mu tam líbí, že ho stará už nechce dávat zatknout. Tak si vymyslela tudle novinku, že mu dá dycky ránu, když usne. Von říká, že už je z toho nervově trop. A víte stejně dobře jako já, že mlátit starou Gayovi nikdy nedělalo žádný zvláštní potěšení. Dělá to, jen aby se sám před sebou nemusel stydět. Ale už mu to leze z krku, tak bude teď zřejmě bydlet s náma."
Doktor se napřímil. Přes hráz skal Velké tůně se začaly lámat vlny. Blažil se příliv a z moře se začínaly přelévat říčky vody přes skaliska. Od hvízdající bóje vanul čerstvý vítr a za zákrutem ze špice ostrůvku se ozývalo štěkání lvounů.
Doktor si postrčil nepromokavý klobouk na temeno hlavy. "Už máme těch hvězdic dost," řekl a pokračoval: "Podívejte se, Hazeli, já vím, že máte na dně pytle šest nebo sedm nedorostlých abalonek. Když nás zastaví porybný, nepochybně řeknete, že jsou moje, na moje povolení, viďte?"
"A sakra sakra," řekl Hazel.
Chápejte," pokračoval doktor stejně laskavě. "Což dostanu-li na abalonky objednávku, ale porybný si bude myslet, že používám povolení ke sběru příliš často? Dejme tornu, že si bude myslet, že je jím?"
"A sakra sakra," opakoval Hazel.
"To je jako s Komisí pro průmyslový alkohol. Tam jsou sami podezřívaví lidé. Ti si také stále myslí, že ho piju. Ti si to koneč-ně myslí o každém."
"No a nepijete ho snad?"
"Jen trochu," odpověděl doktor. "Ta příměs, kterou do něho dávají, má odpornou příchuť~ a nová destilace dá strašnou práci." "Ta příchuť není tak zlá," odporoval Hazel. "My jsme si
s Mackem onehdá taky cucli. Co to tam vlastně dávaj ?" Doktor už chtěl odpovědět, ale vtom si uvědomil, že je zas obětí Hazelova triku. "Jdeme," řekl a vyzvedl si vak s hvězdicemi na rameno. Na nedovolené abalonky na dně Hazelova pytle už zapomněl.
Hazel za ním vylezl z tůňky a pak ho následoval kluzkou cestičkou na souš. Mali krábci jim utíkali z cesty na všechny strany.
Hazel cítil, že by měl raději za tou záležitostí s abalonkami udělat tečku. Vrhl proto návnadu:
Ten malíř se už zas vrátil do Gratndu." "
Tak?" zabral doktor. "
"No jo! Všem nám udělal vobrázek ze slepičího peří a teď říká, že to musí udělat všechno znova z vořechovejch skořápek. Říká, že změnil m - materiál."
Doktor se zasmál. "Ještě pořád staví loď?"
"No jak by ne," řekl Hazel. "Úplně ji zase přestavěl. Prej novej typ člunu, Stejně ji ale zase celou rozebere. Pane doktor, není von cvoknutej ?"
Doktor shodil těžký vak s hvězdicemi na zem a poněkud udýchán se zastavil. "Cvoknutej?" opakoval. "Ale ano, určitě je. Asi do té míry jako my, jen trochu jinak."
Něco podobného Hazelovi nikdy nenapadlo. Díval se na sebe vždy jako na křišťálové jezírko normálnosti a na svůj život jako na nádobu, bublající zneuznávanou ctností. Doktorova poslední věta ho trochu dohřála. "Ale ten člun !" zvolal. "Dyť už ho staví sedum let, jen co já vim! Dřevěný špalky mu shnily, tak postavil cementový. Pokaždý když už ho má skoro hotovej, tak si to rozmyslí a začne znova. To musí bejt cvok. Sedm let stavět loď!"
Doktor seděl na zemi a stahoval si gumové boty. "Vy nechá-pete," řekl jemně. "Henri má rád lodě, ale bojí se moře."
Tak na co chce loď?" dotíral Hazel. "
"Má lodě rád," odpověděl trpělivě doktor. "Ale představte si, že ten člun dostaví. Jakmile s ním bude hotov, lidé řeknou : Proč ho nespustíte na vodu? Když ho spustí na vodu, bude na něm muset vyplout - a on vodu nenávidí. A proto ho nikdy nedostaví, aby ho nemusel spustit na vodu."
Hazel sledoval výklad k určitému místu, ale nechal toho dřív, než výklad skončil. Nejenže toho nechal, ale přemýšlel, jak změnit téma rozhovoru. "Je to cvok, nemůžu si pomoct," řekl nepřesvědčivě.
Na černé zemi rozkvetlé netřeskem ležely stovky černých ploštic a mnohé vystrkovaly zadečky vzhůru.
"Podívejte se na ty ploštice," poznamenal Hazel, vděčen hmyzu, že tam je.
"Jsou zajímavé," řekl doktor.
"Proč vystrkujou prdelky do vzduchu?"
Doktor sbalil vlněné ponožky, vsunul je do gumových bot a z kapsy vytáhl suchý pár a lehké mokasíny. "to nevím," od-pověděl. "Nedávno jsem je pozoroval. Je to úplně běžný hmyz a to nejběžnější, co dělá, je, že vystrkuje zadeček do vzduchu. Ale v žádné knize není jediné zmínky o tom, že zadeček vystrkuje nebo proč ho vystrkuje."
Hazel převrátil jednu ploštici špičkou tenisky a lesklý, černý brouk mlel zuřivě nožkama, aby se zas obrátil zpět. "No, a proč myslíte vy, že to dělaj?"
"Já myslím, že se modlí," řekl doktor prostě. Prosim vás!" zděsil se Hazel.
" " Pozoruhodné není," pokračoval klidně doktor, "že vystrkují
zadečky do vzduchu. Ale skutečně neuvěřitelné a pozoruhodné je, že se nám to zdá pozoruhodné. My umíme soudit všechno jen podle sebe. Kdybychom dělali něco podobně nevysvětlitel-ného a podivného, pravděpodobně bychom

se modlili - tak možná že i ony se modli."
"Hergot, deme votud," řekl Hazel.

6

*** Grandlehárna se nerozvíjela rychle. Když se tam
Mack, Hazel, Eda, Hughie a Jones nastěhovali, neviděli v ní vlastně o mnoho víc než útočiště před větrem a deštěm, místo, kam se mohli uchýlit, když všude jinde už bylo zavřeno nebo přeháněli-li návštěvy natolik, že nadšení hostitelů zašlo na úbytě. Zpočátku byl Grand pouze dlouhou, prázdnou místností, spoře osvětlovanou dvěma malými okny, se stěnami z holého dřeva a pronikavě čpící rybí moučkou. Proto se jim tam zpočátku nelíbalo. Mack však věděl, že alespoň trochu organizace bude nutné, obzvláště ve skupině tak zarytých individualistů.
Cvičící armáda, která dosud není vybavena puškami, děly a tanky, používá latěk a maskovaných nákladních aut, aby před-stírala, že má smrtonosnou výzbroj, a její zocelující se vojáci si zvykají na polní děla tím, že cvičí s kládami na kolech.
Mack načrtl křídou na podlahu pět obdélníků, každý sedm stop dlouhý a čtyři stopy široký, a do každého napsal jméno. To byly jako postele. Každý obyvatel místnosti měl nezadatelné vlastnické právo na svůj prostor. Mohl zákonně zbít každého, kdo by se na jeho obdélník chtěl vetřít. Zbývající prostor byl společným majetkem všech. Tak tomu bylo v prvních dnech, kdy Mack a jeho mládenci seděli na podlaze, hráli - cell shrbení - karty a spali na holých prknech. Nebýt vrtochu počasí, možná že by tak bydleli dodnes. Všechno však změnil lijavec, který neměl obdoby a trval přes měsíc. Mládenci byli odkázáni pouze na dům a stálé sedění na bobku už je začínalo otravovat. Pohled na holá prkna stěn je rozčiloval. Dům si za-milovali, protože jim poskytoval útočiště a měl zvláštní kouzlo; nemuseli se obávat vpádu rozlíceného majitele. Li Čong se k němu totiž nikdy ani nepřiblížil. Pak přišel jednoho odpoledne Hughie a přinesl vojenské lůžko s protrženým plátěným pota-hem. Díru zašíval dvě hodiny rybářskou šňůrou. Večer leželi ostatní ve svých čtvercích na podlaze a pozorovali Hughxeho, jak se slastně rozvaluje na lůžku. Slyšeli ho, jak vzdychá rozkoší, která jim působila muka. Usnul a začal chrápat ze všech první.
Druhého dne funěl do kopce Mack. Nesl rezavá péra, která našel na hromadě starého železa. Lhostejnost byla překonána. Chlapci se tak předháněli v krášlení místnosti; že v několika málo měsících byla přímo přecpána nábytkem. Na podlaze ležely staré koberce a stálo tam plno židlí se sedadly i bez nich. Mack měl proutěné, narudo natřené lehátko. V místnosti bylo několik stolů a stojací kyvadlové hodiny bez ciferníku a bez stroje. Zdi byly obíleny, takže místnost byla takřka světlá a vzdušná. Začaly se objevovat i obrazy - většinou kalendáře a na nich nepravděpodobně svůdné blondýny s lahvemi coca-coly v rukou. Henri přispěl dvěma díly z období slepičího peří V jednom rohu stál svazek pozlaceného rákosí a na zdi vedle kyvadlových hodin byl přibit chochol pavích per.
Dlouho sháněli kamna, a když konečně našli, co chtěli, ne-stvůru se závitkovitými stříbrnými ozdůbkami, s výhřevnými částmi plnými květinek a s čelní stranou podobnou zahradě poniklovanych tulipánů, dělalo jim potíže, jak je získat. Na ukradení byla příliš těžká a majitel odmítl rozloučit se s nimi ve pro-spěch choré vdovy s osmi dětmi, kterou si Mack vymyslel a již zároveň dělal ochránce. Majitel za ně chtěl půldruhého do-laru a trvalo tři dny, než slevil na osmdesát centů. Na těch mládenci zůstali a dali mu dluhopis, který pravděpodobně do-dnes má. K transakci došlo v Seasidu a kamna vážila tři sta liber. Za deset dni Mack a Hughie vyčerpali všechny možnosti přepravy a teprve pak pochopili, že jim je domů nikdo neodveze, a začali je odnášet. Tři dny jim trvalo, než je dopravili pět mil na Plechárnu, a přes noc tábořili u nich. Když však kamna byla konečně v Grandlehárně postavena, stala se její oslavou, domácím krbem a ohniskem života. Poniklovaná Květena s listy zářila veselým odrazem ohně. Byl to zlatý hřeb Grandu. Když se kamna rozpálila, vyhřívala celou místnost. Černá, lesknoucí se nádherná plotýnka se rozžhavila tak, že se na ní i vajíčka usmažila.
S velkými kamny přišla hrdost a hrdost udělala z Grandu domov. Eda vysázel svlačec, aby se něco pnulo kolem dveří, a Hazel kdesi získal keříky vzácných fuchsií, které vsadil do dvacetilitrových bandasek. Vchodu to dodalo na důstojném a zároveň poněkud kosmatém vzhledu. Mack i jeho mládenci Grand milovali a někdy tam i trochu uklidili. V duchu ohrnovali nos nad lidmi neusedlými, kteří nemají vlastní dům, do něhož by se mohli uchýlit, a ve své pýše přivedli někdy domů na jeden nebo dva dny hosta.
Eda byl výpomocným barmanem v La Idě. Když se stálý barman Whitey rozstonal, zaskočil za něho, a to bylo tak často, jak jen se Whiteymu naskytla příležitost se ulít. Kdykoliv Eda zaskočil, ztratilo se několik lahví, a proto nemohl zaskakovat příliš často. Whitey však byl rád, když ho Eda zastupoval, pro-tože byl přesvědčen - a právem - že se Eda nikdy nebude pokoušet získat jeho místo natrvalo. V tom ohledu mohl Edovi důvěřovat téměř každý. Eda nemusel krást příliš mnoho liho-vin. Pod nálevním pultem měl vždy schovánu čtyřlitrovou ban-dasku s trychtýřem v hrdle. Než umyl skleničky, vlil do ní všechno, co v nich zbylo. Když se hosté v La Idě hádali, když se zpívalo nebo když se pozdě v noci dostavily logické důsledky nerozlučného přátelství, sléval do láhve skleničky zpolovice nebo ze dvou třetin plné. Vzniklý punč, který pak nosil do Gran-du, byl vždycky zajímavý a někdy překvapující. Obvykle to byla směs žitné, piva, brandy, whisky, vína, rumu a džinu. Občas si však nějaký zženštilý zákazník objednal benediktýnku, anýzku nebo curacao, a taková malá příměs dodala punči vyhraněný charakter. Eda měl ve zvyku přisypat do směsi těsně před odchodem ještě trochu angostury. Když se obchody hýbaly, slil až tři litry. Hlavním zdrojem uspokojení mu bylo vědomí, že tím nikoho nešidí: Vypozoroval, že člověk se může opít půlkou sklenice právě tak jako celou, že záleží pouze na tom, má-li náladu se opít..
Eda byl vysoce žádoucí obyvatel Grandu. Ostatní od něho nikdy nevyžadovali, aby pomáhal s úklidem, a Hazel mu

do-konce jednou vypral čtyři páry ponožek
Onoho odpoledne, kdy Hazel šel s doktorem na sběr k Velké tůni, byli chlapci rozsazeni po Grandu a usrkávali z životo-dárného obsahu Edových slivek. Gay, nejnovější člen party, tam byl také. I Eda usrkával zamyšleně ze sklenice a pomlaská-val. „To je zajímavý, jak člověk může najednou něco trhnout. Tak třeba včera večer. Aspoň deset chlapů si vobjednalo man-hattan. Někdy nejsou na manhattan třeba ani dvě vobjednávky za měsíc. Ta zvláštní chuť, kterou to dneska má, je po grena-dině," upozornil.
Mack ochutnal, přesněji řečeno přihnul si ze své sklenice -a znovu si nalil. "Jo," řekl melancholicky, "to už tak bejvá, že maličkosti dělaj velký věci," a rozhlédl se, aby viděl, jaký dojem udělala jeho myšlenková perla.
Plně ji ocenil pouze Gay. "To je fakt," přitakal. "To dělaj ---"
"Kde je dneska Hazel?" zeptal se Mack.
"Šel s panem doktorem na hvězdice," odpověděl Jones. Mack vážně přikývl. "Ten pan doktor je fakt prima chlap: Dá člověku každou chvíli čtvrťák. Když sem se vonehdá říz, dával mi na to každej den čerstvej vobvaz. Fakt, príma chlap."
Ostatní přikývli na jednomyslný souhlas.
"Už dlouho přemejšlím, jak bysme se mu mohli vodvděčit. Ňák fajn, aby z toho měl radost," pokračoval Mack.
"Ňákou děvenkou by určitě nepohrd," řekl Hughie.
"Dyť u něho furt cirkulujou tři nebo štyry stálý slečny," odpo-roval Jones. "To vždycky poznáš, když stáhne v předním traktu záclony a hraje na gramofonu kostelní muziku."
Mack se obrátil vyčítavě k Hughiemu. "Ty myslíš, že když nehoní nahý ženský za bílýho dne po ulici, že drží celebrát?"
"Co to je celebrát?" zeptal se Eda.
"To je, když nemůžeš sehnat ženskou," vysvětloval Mack.
"Já myslel; že celebrát je něco jako mejdan," řekl Jones.
V místnosti se rozhostilo ticho. Mack zaujal pohodlnější po-zici na lehátku a Hughie spustil přední nohy židle na zem. Všichni se zadávali do prázdna a pak na Macka. Mack řekl: Hm!"
"Jakej mejdan myslíš, že by se panu doktorovi líbil?" řekl Eda.
"Copak mejdany sou různý?" řekl Jones.
"Panu doktorovi by pití z bandasky nechutnalo," dumal Mack.
"Jak to můžeš vědět? Nikdys mu neřek, aby se s náma na-pil."
"Jó depak, ten chodil na universitu. A jednou sem viděl, jak k němu de ňáká krásotinka v kožichu, a vůbec sem ji neviděl jít ven, ačkoliv sem to hlídal až do dvou do noci - a ta kostelní muzika furt hrála. Ba ne, todle bysme mu nabídnout nemohli." Znovu si nalil.
"Po třetí sklenici je to už přece docela dobrý," řekl Hughie oddaně.
"Ale ne pro pana doktora. To musí bejt whisky - pravá, čistá whisky," řekl Mack.
"Má radši pivo," řekl Jones. "V jednom kuse chodí nahoru k Liovi pro pivo - někdy i vo půlnoci,"
Mack řekl: "Já myslím, že když člověk kupuje pívo, kupuje jen samý svinstvo. Vem si třeba vosmistupňový pivo - dyť vlastně utrácíš prachy za dvaadevadesát procent vody, barvy, chmelu a jinýho neřádu. Edo," dodal, "myslíš, že až bude Whitey příště nemocnej, že bys moh přinýst z La Idy asi štyry nebo pět lahví whisky?"
"Jasný," řekl Eda. "To je jasný, že bych je moh přinýst, ale to by byl konec zlatejch časů. Stejně si myslím, že Johnny už má podezření. Tudle mi povídá: ‚Čuchám krysu a asi jí budu říkat Eda.´ Tak sem chtěl dát chvíli pokoj a nosit jen směs v bandasce."
"Tak, tak," řekl Jones. "Jen ať vo to místo nepřijdeš! Kdyby se Whiteymu něco stalo, moh bys zaskočit třeba na celej tejden, dokud by nesehnali někoho jinýho. Já myslím, že když budem chtít udělat pro pana doktora mejdan, že budeme muset tu whisky koupit. Kolik stojej štyry litry?"
"To nevím," řekl Hughie, "nikdy sem nekupoval najednou víc než štvrt litru. Jak si člověk koupí litr, kde se vemou tu se vemou, začnou se rojit přítelíčkové. Ale dyž si člověk koupí štvrt litru, může si ji vypít - no, zkrátka, než se k němu nahrne spousta lidí."
"Udělat panu doktorovi mejdan bude stát prachy," řekl Mack. "Ale dyž už mu máme dělat mejdan, tak by měl bejt pořádnej. To by měl taky bejt velkej dort. Tak mě napadá, kdypak má asi narozeniny?"
"Mejdan může mít, a nemusí mít přitom narozeniny," řekl Jones.
"To je sice pravda, ale má to štyl," řekl Mack. "Já myslím, že dybysme udělali panu doktorovy mejdan, za kterej bysme se nemuseli stydět, že by to na dvanáct dolarů přišlo."
Dívali se zamyšleně jeden na druhého a pak navrhl Hughie: V konzervárně Hediondo herou lidi."
" "To ne," řekl Mack rychle. "Vybudovali sme si v tomdle směru dobrou pověst, a nemá cenu, abysme si ji kazili. Dyž vememe práci, tak dycky vydržíme měsíc nebo i víc. Proto najdeme práci dycky, dyž ji potřebujeme. Dybysme teď vzali něco na dva, na tři dni, ztratíme pověst stálejch pracovníků. A až bysme práci zase potřebovali, nikdo by nás nechtěl."
Ostatní rychle přikývli na souhlas.
"Počítám, že budu asi dva měsíce dělat. Listopad a část pro-since," řekl Jones. "Na vánoce je příjemný mít ňáký prachy. Tydle vánoce bysme mohli upíct krocana."
"Hergot, to bysme mohli," řekl Mack. "Vím vo místě v car-melským údolí, kde je jich v jednom hejnu patnáct set."
"V údolí, říkáš," zamyslel se Hughie. "Sbíral sem tam pro pana doktora želvy, raky a žáby. Za jednu žábu sem dostál pěták."
"Já taky," řekl Gay. "Jednou sem mu přines pět set žab." "Jesli bude pan doktor potřebovat v dohledný době žáby, tak je to hotový," řekl Mack. "Mohli bysme si začít ke carmelský řece, vodtamtud na malej vejletíček, neřekli bysme panu dokto-rovi proč, a pak bysme mu udělali senzační mejdan."

V Grandu vzrůstalo utajované vzrušení. "Gayi," řekl Mack, „di ke dveřim a mrkni se, jestli už má pan doktor fáro před barákem."
Gay postavil sklenici a šel se podívat. "Eště ne."
"Tak to by tu měl bejt každou chvíli," řekl Mack. "Tak našpicujte ouška, hošové, navlíknem to takle..."

8

*** V dubnu 1932 praskla už potřetí ve dvou týdnech v parním kotli v konzervárně Hediondo roura a ředitelská rada, skládající se z pana Randolpha a stenotypistky, došla k názoru, že bude lacinější koupit nový kotel než zastavovat tak často provoz. Přišel nový kotel, starý byl odvezen na prázdné stave-niště mezi Li Čongovým krámem a restaurací U medvěda a po-staven na dva špalky. Tam měl čekat, až pan Randolph dostane nápad, jak ho zpeněžit, ale strojník z konzervárny z něho po-stupně vymontoval trubky, aby jimi vyspravil jiné opotřebované zařízení v Hediondu. Kotel vypadal jako staromódní lokomotiva bez kol. Uprostřed nosu měl velké dveře a pod nimi, při zemi, malá topná dvířka. Časem zčervenal měkkou vrstvou rzi a ob-rostl slézem a jiným bylím, živeným odpadávajícími vločkami rzi. Po bocích se mu plazila kvetoucí myrta a vzduch kolem voněl divokým anýzem. Později někdo vyhodil na parcelu kořen datury. Vyrostl z něho silný, šťavnatý strom. Jeho velké, bílé zvonky visely až přes dvířka kotle a v noci květy voněly láskou a roznícením, neuvěřitelně sladkou vůní, po níž se člověku dělalo až mdlo.
V roce 1935 se do kotle nastěhovali pan a paní Malloyovi. Tehdy už z něho byly všechny trubky pryč, takže to byl pro-storný, suchý a bezpečný byt. Pravda, chtě-li člověk vejít top-nými dvířky, musel lézt po kolenou a po rukou, ale když byl uvnitř, bylo uprostřed tolik místa, že se mohl i postavit. Nikdo si nemohl přát sušší a teplejší příbytek. Manželé protáhli top-nými dvířky slamník a zabydleli se. Pan Malloy se tam cítil šťasten a spokojen a pani Malloyová po dlouhou dobu rovněž.
Na kopci pod kotlem leželo ještě plno velkých rour, také vy-hozených z Hedionda. Koncem roku 1937 bylo mnoho ryb, konzervárny pracovaly naplno a nastala bytová krize. Tehdy přišel pan Malloy na nápad, aby větší roury na noc za menší poplatek pronajímal svobodným pánům. Kouskem dehtového papíru, spuštěným přes jeden konec, a ústřižkem koberce přes druhý se změnily v pohodlné ložnice, ačkoliv pánové, kteří byli zvyklí spát storčení, museli zvyk bud' změnit, nebo se vystěhovat. Byli i takoví, kteří tvrdili, že je budí vlastní chrápáni, protože se vrací ozvěnou od stěn rour. Celkem však pan Malloy dělal sice skromné, ale stálé obchody a byl spokojen.
Paní Malloyová byla spokojena až do dne, kdy se její muž stal panem domácím, a pak se začala měnit. Nejdříve chtěla koberec, pak necky, pak lampu s hedvábným stínidlem. Konečně vlezla po kolenou a po rukou do kotle, vzpřímila se a poněkud udýchaně pravila: "U Holmanů je výprodej záclon. Pravé kraj-kové záclony s modrým nebo růžovým lemováním po dolaru devadesát osm. Tyče jsou nádavkem."
Pan Malloy se posadil na slamníku. "Kristepane, nač potře-buješ záclony?"
"Mám ráda hezké věci," odvětila paní Malloyová. "Já jsem vždycky pro tebe chtěla všechno hezké," a rty se jí při tom chvěly.
"Ale drahoušku," zvolal pan Malloy, "vždyť já nic proti záclonám nemám. Mně se záclony líběj."
"Jsou jen za dolar devadesát osm, a ty mi ten dolar devadesát osm vyčítáš," pokračovala paní Malloyová rozechvěle, začala natahovat moldánky a hruď se jí dmula.
"Já ti nic nevyčítám - ale, drahoušku, prokristapána, co budeme dělat se záclonama? Vždyť nemáme okna."
Ale paní Malloyová plakala a plakala a Sam ji držel v náručí a utěšoval ji.
"Muži prostě nevědí, jak žena cítí," štkala. "Muži se nikdy nepokusí vžít do ženina postavení."
Sam ležel vedle ni a musel jí dlouho drbat záda, než usnula.
*** Když se doktorův vůz vrátil k laboratoři, Mack s mládenci tajně pozorovali, jak Hazel pomáhá vynášet pytle s hvězdicemi dovnitř. Za několik minut přijel celý mokrý po sle-pičí pěšince do Grandu. Montérky měl až ke stehnům promočené mořskou vodou a tam, kde usychaly, tvořily se bílé prstence soli. Dosedl těžce do své patentní houpací židle a setřásl mokré tenisky.
"Jakou má pan doktor náladu?" zeptal se Mack.
"Dobrou," řekl Hazel. "Člověk nerozumí slovu z toho, co povídá. Víte, co říkal vo plošticích?... Ale ne - radši vám to ani neřeknu."
Tak ty povídáš, že má dobrou, přátelskou náladu?" zeptal se Mack.
"Jasný," řekl Hazel. "Dyť sme nasbírali dvě, tři sta hvězdic. Náladu má fajn."
"Neměli bysme teda k němu zajít všický?" zeptal se Mack sám sebe a sám si také odpověděl: "Ba ne, lepší by bylo, dyby tam šel jen jeden. Dybysme šli všický, moh by se vyděsit."
Vo co de?" zeptal se Hazel.
Máme plán," odpověděl Mack. "Pudu sám, aby se nevy-plašil. Vy tu, hošové, počkejte, za pár minut sem zpátky."
Mack se vykolébal na slepičí pěšinku a přes koleje. Pan Malloy seděl na cihle před svým kotlem.
"Ahoj, Same, jak se vede?" pozdravil Mack.
"Ujde to."
" A paničce? "
"Ujde to," řekl Malloy. "Poslyš, neznáš lepidlo, kterým by držela látka na železe?"
Jindy by se byl Mack do problému střemhlav vrhl, ale tento-krát se nedal odvrátit od vytčeného cíle. "To neznám," řekl. Přešel staveniště, pak ulicí a vstoupil do suterénu labora-toře.
Doktor byl tentokrát bez klobouku, protože nebylo nebezpečí, že si namočí hlavu, ledaže by prasklo potrubí. Měl plno práce, vyndával hvězdice z mokrých pytlů a rovnal je na chladnou cementovou podlahu. Hvězdice byly pokroucené a

všelijak stočené, protože rády k něčemu lnou a hodinu už mohly lnout jen jedna k druhé. Doktor je srovnal do dlouhých řad a hvězdice se jen velmi pomalu natahovaly, až ležely jako pravidelné hvězdy na cementové podlaze. Doktor měl zašpičatělý hnědý vous zvlhlý, jak se při práci zapotil. Když Mack vešel, nervózně vzhlédl. Ne proto, že by s Mackem vždycky vešly jen nesnáze, ale proto, že něco s Mackem vešlo vždycky.
"Zdravíčko, pane doktor," řekl Mack.
"Buďte zdráv," řekl doktor, poněkud nesvůj.
"Už jste slyšel vo Phyllis Mae vod Medvěda? Dala ránu vožralýmu, vrazila si jeho zub do ruky a má ji ted voteklou až k lokti. Zanítilo se jí to. Ten zub mi ukázala. Vylomenej z můst-ku. Může bejt falešnej zub jedovatej, pane doktor?"
"Co vyjde z lidských úst, je všechno jedovaté," odpověděl doktor varovně. "Byl už u ní lékař?"
"Von ji na to něco dal Alfy."
"Vezmu jí tam sulfonamidovou mast," řekl doktor a čekal, až bouřka propukne. Věděl, že Mack nepřišel jen tak, a Mack věděl, že to doktor ví.
"Pane doktor, budete teď někdy potřebovat ňáký zvířata?" řekl Mack.
Doktor si oddychl. "Proč se ptáte?" řekl, stále ještě ve střehu. Mack pokračoval, otevřeně a důvěrným tónem: "Já vám to teda povim, pane doktor. Já a mí kámošové musíme sehnat ňáký prachy - ale tutově. Je to pro dobrou věc, může se říct i pro vznešenou věc." "Zaplatit Phyllis Mae lékaře?"
Mack viděl možnost, zvážil ji ale nechopil se jí. "No, to ne. Na to ne. Na něco důležitějšího. Dorotu nic nezdolá. Ba ne, todle je něco docela jinýho. Mysleli sme si, že kdybyste něco potřeboval, že bysme vám to přinesli a že bysme si tak mohli něco přivydělat."
Znělo to prostě a nevinně. Doktor položil do řady ještě čtyři hvězdice. "Potřeboval bych tři nebo čtyři sta žab," řekl. "Mohl bych na ně jít sám, ale musím dnes večer do La Jolly. Zítra bude dobrý odliv a já musím sehnat pár chobotnic."
"Stejná cena za žáby jako dřív?" zeptal se Mack. "Pět centů za kus?"
"Pět centů,'" řekl doktor.
Mack se rozzářil. "Se žábama si nedělejte starosti, pane doktor. Budete mít tolik žab, kolik jich budete chtít. Co se žab dotejče, můžete bejt úplně klidnej. Nachytáme je rovnou v Car-melu. Vím vo nich.
"Dobrá. Koupím jich, kolik jich nachytáte, ale potřebuju jich asi tři sta."
"Buďte klidnej, pane doktor. Kvůli žábám si spaní kazit ne-musíte. My vám ty žáby přinesem, možná sedum nebo vosum set." Doktora se mu sice podařilo uklidnit, ale jemu přelétl přes obličej mráček. "Pane doktor, bylo by to možný, abysme si na tu cestu do Údolí vypučili vaše auto?"
"To nepůjde. Už jsem vám říkal, že musím dnes jet do La Jolly, abych stihl ranní odliv."
"A jo," řekl Mack zklamaně. "Hm. No, ale s tím si starosti nedělejte, pane doktor. Možná že nám Li Čong pučí starej nákladťák." Pak mu ale brada klesla ještč níž. "Pane doktor dyž se jedná vo takovej kšeft; moh byste nám dát dva nebo tři dolary předem na benzín? Li Čong nám benzin určitě ne-dá."
To bych nemoh," řekl doktor. Takhle už naletěl několikrát. Jednou financoval Gaye, aby mohl jít na želvy. Platil mu dva týdny a Gaye nakonec na žádost jeho ženy zavřeli, takže na želvy vůbec nemohl jít.
"No, tak to z toho teda asi sejde," řekl Mack smutně. Doktor ale žáby nutně potřeboval. Snažil se vymyslet nějaký způsob, který by vypadal jako obchod a ne jako dobročinná akce. "Víte co?" řekl konečně. "Dám vám lístek pro majitele pumpy, kde beru benzín, a tam vám dají čtyřicet litrů. Tak co ?"
Mack se div nerozplynul. "Fajn. To je akorát vono. Zejtra časně ráno vyjedeme. Než se vrátíte z jihu, budeme mít víc žab, než ste jich kdy v životě viděl."
Doktor šel k psacímu stolu a napsal lístek Redu Williamsovi u pumpy, aby dal Mackovi čtyřicet litrů benzínu.
Mack byl samý úsměv. "Pane doktor, dneska večír můžete jít klidně hajat a ty žáby pustit z hlavy. Až se zejtra vrátíte, polezou žáby v celým Monterey i z nočníků."
Doktor sledoval Mackův odchod s neklidem. Cokoliv kdy s mládenci podnikl, bylo sice vždycky neobyčejně zajímavé, ale málokdy finančně aktivní. Mrzutě vzpomínal, jak mu jednou Mack prodal patnáct kocourů a jak do večera jejich majitelé přišli a všechny si odnesli. Když je tehdy Mack přinesl, zeptal se ho: "Proč, proboha, samé kocoury?"
Mack řekl: "Pane doktor, je to sice můj vynález, ale protože ste kamarád, řeknu , vám to. To se udělá velká drátěná past, ale vnadidlo se do ní nedá. Dá se tam - no - prostě dáma -- kočička teda, no. Tak schytáte všechny kocoury v celejch Spo-jenejch státech."
Mack zarmířil z laboratoře přes ulici a létacími dveřmi vešel k Li Čongovi do krámu. Paní Li Čongová právě krájela na vel-kém řeznickém špalku slaninu. Jeden z Liových bratranců na-čechrával trochu povadlé hlavičky salátu, jako když si dívka načechrává uvolněnou vodovou ondulaci. Na velké hromadě pomerančů spala kočka. Li Čong stál na obvyklém místě za pultem s tabákovými výrobky, před policemi s lihovinami. Když Mack vešel, prst poklepávající na tácek na mince poněkud zvýšil rychlost.
Mack nemařil čas chozením kolem horké kaše. "Li," řekl, "pan doktor stoji před těžkým problémem. Má velkou vobjed-návku na žáby pro newyorský muzeum. Moc mu na ní záleží. Tady už nejde jenom vo prachy, to de taky vo čest. Musí ale ject na jih, a já sem si s mládencema řek, že mu pomůžem z bryndy. Já myslim, že kámošové by měli pomoct kámošovi ze šlamastiky, když můžou, a tak dobrýmu chlapovi, jako je pan doktor, vobzvlášť. Že moc neprohádám, dyž řeknu, že u vás utratí šedesát nebo sedumdesát dolarů měsíčně, viďte?"
Li Čong zůstal zticha a ve střehu. Tučný prst se na tácku takřka nepohyboval. Jen sebou občas slabě mrskl jako ocas soustředěné kočky.
Mack šel na kořen věci. "Nepučil byste nám svůj starej ná-kladťák, abysme mohli ject do carmelskýho údolí našemu panu doktorovi pro žáby?"
Li se vítězoslavně usmál. "Nákladťák nejezdí. Lozbitej." Mackem to na okamžik otřáslo, ale vzpamatoval se. Položil na

pult objednávku na benzín. "Koukejte; pan doktor ty žáby -potřebuje. Dal mi tendle lístek na benzín, abych je moh přivízt. Pana doktora přece nemůžu nechat ve štychu. Gay je dobrej mechanik. Dyž ten nákladák spraví a dá ho do pucu, pučíte nám ho?"
Li zaklonil hlavu, aby na Macka viděl polovičními brýlemi. Na věci, jak se zdálo, nebylo nic podezřelého. Auto opravdu nejezdilo. Gay byl skutečně dobrý mechanik a objednávka na benzin byla neklamným svědectvím, že doktor jim také důvěřuje.
"Jak dlouho vy plyč?" zeptal se.
"Možná půl dne, možná den. Jen co nachytáme ty žáby." Liovi sice celá záležitost stále ještě dělala starosti, ale nevěděl, jak se z toho dostat. Nebezpečí existovalo a on si ho byl vědom. Konečně však přece kapituloval: "Tak doblá."
"Fajn," řekl Mack "Já věděl, že se na vás pan doktor může spolehnout. Řeknu Gayovi, aby se hned dal do práce."
Obrátil se k odchodu, ale pak se zarazil. "Jo, abych nezapomněl," řekl. "Pan doktor nám za ty žáby platí pět centů za kus. Nachytáme jich asi sedum nebo vosum set. Co dybych si vzal láhev Starejch tenisek a zaplatil ji, až se vrátím s těma žábama?"
"To ne," řekl Li Čong.

10

*** Frantík začal chodit do Západního biologické-ho, když mu bylo jedenáct let. Asi týden jenom postával před dveř-mi do suterénu a nahlížel dovnitř. Pak jednoho dne stál za dveřmi za dalších deset dní už byl uvnitř. Měl ohromné oči a tmavé vlasy, podobné klubku špinavého drátu. Ruce měl nepopsatelně špinavé. Zvedl kousek dřevité vlny, dal ho do nádoby na odpad-ky a pak se podíval na doktora, který právě nalepoval štítky na láhve s purpurovou velelou. Konečně se přišoural k pra-covnímu stolu a položil na něj špinavé prsty. Trvalo mu to tři týdny, než se dostal tak daleko, a při tom byl neustále ve střehu, aby mohl vzít kdykoliv do zaječích.
Konečně na něho doktor jednoho dne promluvil. "Jakpak ti říkají?"
"Frantík."
"Kde bydlíš?"
"Támdle," ukázal chlapec na kopec.
"Proč nejsi ve škole?"
" Já do školy nechodím. "
"Pročpak ne?"
"Voni mě tam nechtěj."
"Máš špinavé ruce. Ty se nemyješ?"
Frantík stál jako opařený, pak odcšel k umývadlu, vydrbal si ruce kartáčkem a od té doby si je myl každý den, takřka do krve. Do laboratoře přicházel denně. Bylo to společenství, při němž se nnoho řečí nenadělalo. Doktor si telefonicky zjistil, že Frantík mluvil pravdu. Ve škole o něho nestáli. Nebyl s to se ničemu naučit a s koordinací mozkové a svalové činnosti měl potíže. Ve škole nevěděli, kam s ním. Nebyl blbý ani nebezpečný a jeho rodiče, lépe řečeno rodička, ho do ústavu nedala, protože na něho nechtěla platit. Frantík spal v laboratoři jen zřídka, ale trávil tam celé dny. Někdy si vlezl do bedny s dřevitou vlnou a usnul. To patrně tehdy, když poměry doma vyvrcholily v krizi.
"Proč sem chodíš?" zeptal se ho doktor.
"Protože mě netlučete a nedáváte mi pětník."
"Doma tě tlučou?"
"Doma máme pořád strejčky. Někerej mi dá ránu a řekne, abych koukal mazat, a někerej mi dá pětník a taky řekne, abych koukal mazat."
"Kde je tatínek?"
"Umřel."
"A maminka?"
"Se strejčkama."
Doktor ostříhal chlapci vlasy a odvšivil ho. U Li Čonga mu koupil kombinézu a proužkovaný svetr a Frantík se za to stal jeho dobrovolným otrokem.
"Já vás mám hrozně rád," řekl jednou odpoledne. "Jéjej já vás mám rád."
Chtěl pracovat v laboratoři. Každý den zametl, ale něco nebylo v pořádku. Neuměl zamést tak, aby podlaha byla úplně čistá. Pokoušel se roztřídit raky podle velikosti. Byli všichni pohromadě ve vědrech a měli být rozděleni do velkých mís, vždycky třípalcoví k sobě, pak čtyřpalcoví a tak dále. Frantík se snažil, až mu na čele stál pot, ale nesvedl to. Smyslu pro rozlišo-váni velikosti se mu do vínku nedostalo.
"Takhle ne," říkal doktor. "Podívej se, Frantíku, polož si je vždycky podle prstu, abys viděl, jak jsou dlouzí. Vidíš, tenhle ti jde od špičky až ke kořeni palce. A teď si vyber takového, který ti půjde od špičky palce semhle zase ke kořeni, a tak to bude dobře." Frantík se o to pokoušel, ale nesvedl to. Když doktor ode-šel nahoru, vlezl si do bedny s dřevitou vlnou a objevil se až večer.
Jinak byl Frantík milý, hodný a přívětivý chlapec. Naučil se zapalovat doktorovi doutníky a chtěl, aby pořád kouřil, aby mu mohl pořád zapalovat.
Nejšťastnější byl, když byly v laboratoři večírky, když se sešli mládenci a děvčata, seděli, povídali, a když velký gramofon hrál tak, že se hudba Frantíkovi tetelila v žaludku a v hlavě se mu tvořily nádherné, obrovské a neurčité

obrazy. To miloval. Přikrčil se v koutě za židlí, kde byl schován a odkud mohl po-zorovat a poslouchat. Když někdo udělal vtip, kterému Frantík nerozuměl, všichni se smáli, Frantík se také na svém místečku blaženě smál, a když se rozhovor týkal věcí pomyslných, chmuřil čelo, zpozorněl a zvážněl.
Jednou odpoledne provedl osudnou věc. V laboratoři byla malá společnost. Doktor naléval v kuchyni pivo, když se náhle vedle něho objevil Frantík, popadl sklenici piva a odnesl ji slečně, která seděla ve velkém křesle.
Přijala sklenici, řekla: "Ó, děkuji ti," a usmála se na něho. A doktor, který právě vcházel, řekl: "Copak Frantík, to je moje pravá ruka."
Frantík na to nemohl zapomenout. Znovu a znovu si scénku v duchu opakoval, jak vzal sklenici, jak dívka seděla, jak slyšel její hlas. "Ó, děkuji ti," - pak co řekl pan doktor - "moje pravá ruka - Frantík je moje pravá ruka - Frantík, to je moje pravá ruka - Frantík," - ach bože můj !
Věděl, že se připravuje velká sešlost, protože pan doktor nakoupil řízky a spoustu piva a dovolil mu, aby mu pomohl celý hořejšek uklidit. To všechno však nic nebylo, protože ve Frantíkově hlavě zrál veliký plán. Viděl už, jak to všechno bude. Znovu a znovu si to představoval. Bylo to nádherné, bylo to dokonalé.
Pak večírek začal, hosté přišli, dívky, mladé dámy a páni, a rozsadili se v předním pokoji: Frantík musel počkat, až bude mít kuchyň sám pro sebe a až budou dveře zavřeny. Chvíli to trvalo, ale konečně byl sám, za zavřenými dveřmi. Slyšel bzukot hovoru, slyšel i hudbu z velkého gramofonu. Pracoval velmi tiše. Nejdřív vzal velký podnos, pak sklenice, a žádnou nerozbil. Nalil do nich pivo, počkal chvíli, aby pěna trochu sešla, a dolil.
Byl připraven. Zhluboka se nadýchl, otevřel dveře. Do uší mu zahřměl hovor a hudba. Frantík zvedl podnos s pivem a prošel dveřmi. Věděl, jak se to dělá. Šel rovnou k mladé dámě, která nu tak pěkně poděkovala, a - přímo před ní se to stalo. Souhra mezi svaly a mozkem selhala. Ruce začaly tápat, vyděšené svaly a nervy telegrafovaly marně mrtvé ústředně - odpověď nepřišla. Podnos se naklonil kupředu a zřítil se mladé dámě rovnou do klína. Frantík stál okamžik bez hnutí, pak se obrátil a prchal.
V pokoji bylo ticho. Hosté slyšeli Frantíka, jak utíká po scho-dech a dolů do sklepa, pak se ozval dutý, hrabavý zvuk a bylo zase ticho.
Doktor sešel tiše do sklepa. Frantík se prohrabal až na dno bedny s dřevitou vlnou a tam ležel, pod hromadou vlny. Bylo slyšet, jak žalostně naříká. Doktor chvíli počkal a pak se tiše vrátil. Nedalo se nic, docela nic dělat.
11

*** Li Čongova nákladní fordka model T měla úcty- hodnou historii. V roce 1923 to byl osobní vůz a patřil dr. W. T. Watersovi. Ten ho používal pět let a pak ho prodal agentovi pojišťovny, jakémusi panu Rattleovi. Pan Rattle nebyl opatrný člověk. Vozem, který dostal v dobrém, čistém stavu, jezdil jako fúrie. Pan Rattle v sobotu večer pravidelně pil a vůz trpěl. Blatníky byly rozbité a zohýbané. Používat pedálů za všech okolností byla jeho vášeň, a proto musel často vyměňovat oblo-žení. Když pan Rattle zpronevěřil jednomu klientovi peníze a utekl do San José, byl za deset dní chycen s načesanou blon-dýnou a poslán do chládku.
Karosérie byla tak potlučená, že ji příští majitel přeřízl na dvě půlky a doprostřed namontoval malý nákladní prostor. Další majitel odstranil přední část karosérie a ochranné čelní sklo. V karosérii vozil sépie, a byl rád, když mu při jízdě vanul svěží vánek do obličeje. Jmenoval se Francis Almones a měl smutný život, protože vždycky vydělával o něco málo méně, než potřeboval k živobytí. Otec mu sice odkázal nějaké peníze, ale rok za rokem, měsíc za měsícem peněz ubývalo, ať se dřel sebevíc a byl sebešetrnější, až se pan Almones jednoduše vy-pařil a byl fuč.
Li Čong dostal vůz náhradou za nezaplacené účty. Byla to vlastně už jen čtyři kola a motor, a motor byl tak jankovitý, zádumčivý, dušný a senilní, že vyžadoval odbornickou péči a hluboké porozumění. Li Čong mu nedával, co vyžadoval, což mělo za následek, že vůz většinou stál ve vysoké trávě za krámem a dráty kol prorůstaly slézem. Na zadních kolech byly tvrdé, plné pneumatiky bez duší a přední kola spočívala na špalcích, aby nestála přímo na zemi.
Všichni mládenci z Grandlehárny by bývali pravděpodobně uměli vůz spravit, protože to byli schopní, praktičtí montéři, ale Gay byl montér osvícený. Škoda že neexistuje jméno, které by takového montéra vystihovalo, ale mělo by existovat, protože "zlaté ruce" nestačí. Jsou totiž lidé, kteří se podívají, poslech-nou, poklepou, sem a tam něco upraví - a motor pracuje, ale jsou i takoví, kterým stačí jen se k vozu přiblížit, a motor hned běží líp - a k těm patřil Gay. Jeho prsty, dotýkající se tacho-metru nebo šroubků karburátoru, byly ztělesněná jemnost, moud-rost a jistota. Uměl opravit jemné elektrické motorky v doktorově laboratoři, a kdyby byl chtěl, mohl mít v konzervárnách stálé místo, protože v tomto odvětví průmyslu, které si trpce stěžuje, vydělá-li každoročně dvakrát tolik, než činí celkové investice, záleží na strojích zdaleka tolik jako na výkazu pokladní hotovosti. Není pochyb, že kdyby se sardinky daly konzervovat účetní hlavní knihou, majitelé by víc ke štěstí nepotřebovali. Ale protože to nešlo, používali přestárlých, dýchavičných ohav místo strojů. Vyžadovaly stálou pozornost člověka takových kva-lit jako byl Gay.
Mack vzbudil mládence velmi časně. Vypili kávu a ihned se odebrali k nákladnímu vozu, který si hověl v pleveli. Gay měl slovo. Kopl do předních kol, která stála na špalcích. "Děte si pučit pumpu a nahustěte je," řekl. Pak zasunul dřívko do benzínové nádržky pod prknem, sloužícím za sedadlo. Nějakým zázrakem tam bylo na půl palce benzínu. Pak přešel k závadám, které se mu zdály pravděpodobnější. Vyňal cívky, oškrabal kontakty, nasadil víčko a zasunul je zpět. Pak otevřel karburátor přezkoušel přívod benzínu. Nastartoval, aby se přesvědčil, není-li zaseknuta osa a písty zadřené rzí ve válcích. Chlapci ním přinesli pumpu a Eda s Jonesem se střídali na pneumati-kách.
Gay si při práci pobroukával "tamtarata - tamtarata", vy-montoval svíčky, očistil kontakty a vyškrabal karbon. Odčerpal do plechovky trochu benzinu, a než našrouboval svíčky, nalil do každého válce. Napřímil se. "Budeme potřebovat dvě suchý baterie. Děte se zeptat Li Čonga, jestli nám je dá."
Mack odběhl, ale takřka vzápětí se vrátil s univerzálním ne, kterým se Li Čong rozhodl vyřizovat všechny budoucí

žádosti. Gay se hluboce zamyslel. "Já vo dvou vim - a sou eště docela dobrý. Jenomže já pro ně nepudu."
"Kde sou?" zeptal se Mack.
"U nás ve sklepě. Vedou ke zvonku. Jestli by se někdo z vás chtěl vkrást do baráku, aby ho moje stará neviděla, tak sou na příčným trámu. Dyž se tam vejde, tak po levý ruce. Ale jen ať vás prokristapána stará nechytí."
Eda zvolený svolanou konferencí odešel.
"Jesli tě chytí, ne abys vo mně ceknul," zvolal za ním Gay. Pak vyzkoušel obložení. Jeden pedál nedopadal až na zem, kousek obložení tam tedy ještě bylo. Brzdový pedál na podlahu padal, brzda tedy nebyla, ale pedál zpáteční rychlosti měl obložení dost. Na fordce model T je zpátečka poslední zárukou řidičovy bezpečnosti. Selže-li brzda, může se jako brzdy použit zpáteční rychlosti. A když se obložení jedničky tak opotřebuje, že se nedá vyjet na příkrý kopec, není nic snazšího než obrátit a vyjet pozadu. Jakmile Gay zjistil, že zpáteční rychlost má obložení dost, věděl, že je všechno v pořádku.
Eda se vrátil s bateriemi bez obtíží, a to bylo dobré znamení. Paní Gayová byla v kuchyni, Eda ji tam slyšel chodit, ale ona neslyšela Edu. V takových věcech se vyznal.
Gay spojil baterie, přišlápl plyn a povytáhl páčku spojky. "Tak, a teď to natočte."
Gay byl prostě zázrak, ano, Gay byl zázrak, malý mechanik boží, svatý František všeho, co se točí, obrací a vybuchuje. Svatý František cívek, armatur a soukolí. A budou-li někdy hromady starých pekáčů, rozebraných dusenbergů, buicků, de sotů, ply-mouthů, amerických austinů a isotta-fraschiniů sborem pět boží chválu, bude to hlavně díky Gayovi a jemu podobným.
Jedno trhnutí - jediné malé trhnutí klikou, a motor chytil, vynechal a - chytil zas, Gay zasunul spojku a ubral plyn. Přepnul na magnet a Li Čongova fordka se spokojeně zasmála, až se rozkuckala, a šťastně rachotila, jako by věděla, že pracuje pro někoho, kdo ji miluje a rozumí jí.
Na voze byly dvě malé technické závady, které porušovaly předpisy - neměl nové policejní číslo a neměl světla. Mládenci však pověsili na zadní štítek sice pevně, ale jakoby náhodou. kus hadru, aby nebylo vidět, z kterého je roku, a na přední připlácli kus bláta.. Výstroje výprava mnoho neměla: pár sítí na žáby s dlouhými rukojeťmi a několik hrubých pytlů. Měšťáci, kteří jedou lovit ze sportu, se napakují jídlem a pitím, nikoliv však Mack. Jeli na venkov, a on správně předpokládal, že jídlo je nutno hledat především právě na venkově. Dva bochníky chleba a to, co zbylo v Edově bandasce na slivky, byly celé jejich zásoby. Skupinka se vyšplhala do nákladního prostoru, Gay řídil a Mack seděl vedle něho. Vykodrcali za roh kolem Li Čongova krámu, přes staveniště a propletli se mezi rourami. Pan Malloy jim zamával na pozdrav ze svého sedadla vedle kotle. Když pře-jížděli chodník, Gay zpomalil a sjel z obruby jemně, protože přední pneumatiky byly po celém obvodu sjeté až na spodní plátno. Přes všechnu čilost, kterou projevili, bylo už odpoledne, když vyjeli.
Automobil pomalu zahnul k benzínové stanici Reda Williamse. Mack vystoupil a podal Redovi lístek. "Pan doktor neměl drob-ný, tak, si to představoval tak, že nám dáte dvacet litrů a místo těch druhejch dvaceti že nám vrátíte dolar v hotovosti. Musel totiž ject na jih. Má tam velkej kšeft."
Red se dobrosrdečně usmál: "Víte, Macku, pan doktor pře-mejšlel, jesli na něj nešijete nějakou boudu, a napadlo ho to samý co vás. Panu doktorovi to totiž myslí náramně dobře, víte, a tak mi včera večer zatelefonoval."
" Tak tam dejte celejch štyrycet litrů," řekl Mack. "Ne -počkejte. Bylo by to moc plný a šplíchalo by to ven: Tak tam dejte přece jenom jen těch dvacet a dvacet nám dejte v kanystru. V takovým tom zaplombovaným."
Redovi se samou blažeností rozzářil obličej. "Na to pan doktor přišel taky. "
"Tak tam dejte těch štyrycet," řekl Mack. "Ale koukejte, ať vám nic nezůstane v hadici."
Malá výprava se nevydala středem Monterey. Delikátní situace s policejními čísly a se světly přiměla Gaye, aby jel postranními ulicemi. Věděl, že v úseku carmelského kopce a sjezdu do údolí budou dobrých šest a půl kilometru jízdy po hlavní silnici vy-staveni pozornosti každého kolemjdoucího strážníka, dokud nesjedou na málo používanou silnici vedoucí carmelským údo-lím. Gay si vybral postranní ulici, kterou se dostali na hlavní silnici u Petrovy brány, těsně před příkrým carmelským kop-cem. Gay se s rachotem rozjel do kopce a asi po padesáti metrech přehodil na jedničku. Věděl, že to není nic platné, že je obložení brzd příliš ubroušené. Na rovině to šlo, ale do kopce ne. Zastavil a obrátil vůz nosem z kopce. Pak přidal plyn a stiskl pedál' zpátečky, který nebyl ubroušen. Vůz lezl vytrvale, pomalu, ale pozpátku do carmelského kopce. Nezbývalo mnoho a byli by to dokázali. Voda v chladiči se samozřejmě vařila, ale většina znalců modelu T tvrdí, že motor běží nejlíp, když se voda vaří.
Někdo by měl napsat zasvěcené pojednání o morálním, fy-zickém a estetickém účinku fordky model T na americký národ. Dvě generace Američanů věděly víc o pérech fordky než o žen-ském pohlavním ústrojí, víc o planetárním systému soukolí než o planetárním systému hvězd. Příchodem modelu T ztratil po-jem soukromého vlastnictví částečně svůj význam. Kleště pře-staly být osobním majetkem a hustilka patřila tomu, kdo ji zvedl poslední. Většina miminek té doby byla počata v modelu T a nebylo málo těch, která se v něm narodila. Teorie anglosaského domova došla tak pronikavých změn, že už se nikdy plně ne-vzpamatovala.
Vůz couval spolehlivě do carmelského kopce, minul silnici na Janově vršku a právě vjel na nejpříkřejší úsek, když dech motoru ztěžkl, motor se zajíkl a zalkl. Když se zastavil, jako by se kolem rozhostilo převeliké ticho. Gay, který stejně mířil vozem z kopce, sjel asi dvacet metrů a zabočil na vjezd na silnici k Ja-novu vršku.
"Co je?" zeptal se Mack.
"Asi karburátor," řekl Gay. Motor syčel a vrzal horkem a trysk páry, vyrážející z nálevního otvoru chladiče, zněl jako syčení aligátora.
Karburátor modelu T není složitý, aleje třeba; aby fungovaly všechny jeho součásti. Má jehlovou osičku, hrot musí být přesně na jehle a musí sedět v otvoru, jinak karburátor nepracuje. Gay vzal osičku do ruky a viděl, že špička je ulomená. "Hergot, jak se todle mohlo stát?" zeptal se.

"To je záhada," vzdychl Mack, "úplná záhada. Můžeš to spravit?"
"Hergot fix, to nemůžu," odpověděl Gay. "Musíme mít no-vou."
"Kolik stoji?"
"Nová asi dolar, z druhý ruky asi štvrťák." "Máš ten dolar?" zeptal se Mack.
"Mám, ale nebudu ho potřebovat."
"No tak se prosím tě co nejdřív vrať, počkáme tu na tebe."
"No bodejť byste mi ujeli bez osičky," odpověděl Gay dobrácky. Vyšel na hlavní silnici, dával palcem znamení, aby ho kolem-jedoucí vozy svezly, ale teprve třetí zastavil. Mládenci se dívali, jak do něho leze a jak sjíždí z kopce. Neviděli ho pak asi sto osmdesát dní.
Ó nekonečnosti možností! Jak se jen mohlo stát, že se vůz, který Gaye svezl, porouchal, ještě než dojeli do Monterey? Kdyby Gay nebyl dobrý mechanik, nebyl by závadu opravil. Kdyby ji nebyl opravil, nebyl by ho majitel vozu pozval k Jim-mymu Bruciovi na skleničku. A proč musel mít Jimmy Brucia právě narozeniny? Ze všech možnosti na světě, těch miliónů možností, nastaly jen ty, které vedly do vězení v Salinas. Sparky Enea a Tiny Coletti se smířili po hádce a pomáhali Jimmymu oslavovat narozeniny. Vešla blondýna. Hudební rozepře před hrací skříní. Gayův kamarád, který znal jeden hmat judo, se ho pokusil ukázat Sparkymu. Hmat se nepodařil, ale Sparky měl ruku zlomenou v zápěstí.
Strážník, kterého právě bolel žaludek - samé zdánlivě nesouvisící a nedůležité okolnosti, ale všechny směřovaly týmž směrem. Osud zkrátka nechtěl, aby Gay šel lovit žáby, a zapojil do té záležitosti spoustu potíží, lidí a náhod, aby mu to překazil. Když řetěz událostí vyvrcholil před Holmanovým krámem s obuví, kde skupinka rozbila skříň aby si mohla ozkusit boty v ní vystavené, jediný Gay neslyšel hvizd požární sirény. Jediný Gay neodběhl k ohni, takže když přišla policie, seděl samojediný v Holmanově výkladní skříni, na jedné noze měl hnědý střevíc a na druhé černou večerní lakýrku se šedým látkovým vrškem.
Když se setmělo a od moře se vkrádal chlad, rozdělali chlapci za vozem ohýnek. Borovice jim nad hlavou sténaly ve svěžím mořském větru. Leželi na borovém jehličí a dívali se větvemi na nekonečnou oblohu. Chvíli mluvili o potížích, které Gay zřejmě má se sháněním osičky, ale jak čas plynul, přestali o něm mluvit.
Někdo měl jít s ním," řekl Mack. "
Asi v deset hodin Eda vstal. "Nahoře na kopci je tábor, něco se tam staví. Nejlepší bude, když tam dojdu a zeptám se, jesli tam nemaj ňákej model T."

12

*** Monterey je měs-to s dlouhou a skvělou literární tradicí. Vzpomíná s radostí a slávou, že tam kdysi žil Robert Louis Stevenson. Ostrov pokladů má rozhodně stejnou topografii a rozčlenění pobřeží jako Point Lobos. Později po-bylo v Carmelu mnoho spisovatelů, ale v tom už není ta patina, klasická, důstojnost pravé beletrie. Město bylo jednou krajně pohoršeno tím, co občané nazývají urážkou spisovatele. Mělo to co dělat s úmrtím slavného humoristy Joshe Billingse. Tam, kde je dnes pošta, bývala hluboká rokle. Protékala jí voda a vedla přes ni lávka. Na jedné straně rokle stál pěkný domek z nepálených cihel, na druhé bydlel lékař, který se staral o všechny nemoce, porody a úmrtí ve městě. Pitval také zvířata, a protože kdysi studoval v Paříži, zajímal se o balzamování mrtvol. Některým staromódním lidem se to zdálo sentimentální, jiní to pokládali za mrhání penězi a jiní zase za rouhání, protože se o tom ve svatých knihách nic nepíše. Lepším a bohatším rodinám se to však začínalo líbit a zdálo se, že se balzamování stane módou.
Jednoho rána vyšel ze svého domu na kopci starší pán, jakýsi pan Carriaga, a kráčel dolů Alvaradovou třídou. Právě přechá-zel po můstku, když si všiml, že se z rokle škrabe malý chlapec se psem. Chlapec nesl játra a pes nesl střeva, na jejichž konci se klátil žaludek. Pan Carriaga se zastavil a zdvořile chlapce pozdravil: "Dobré jitro !"
Tehdy byli chlapci ještě zdvořilí. "Dobré jitro!" "Kam jdeš s těmi játry?"
"Najdu někde ňákýho kamaráda a pojedem na makrely."
"Ten pes bude také lovit makrely?" usmál se pan Carriaga.
"Pes si ty střeva našel. Sou jeho. Ležely dole v rokli."
Pan Carriaga se znovu usmál, šel dál, a pak mu mozek začal pracovat. Hovězí játra to nejsou, jsou příliš malá. Na telecí játra je to příliš červené. Ovčí játra to také nejsou... Mozek pracoval na plné obrátky. Na rohu potkal pan Carriaga pana Ryana.
"Umřel včera večer někdo v Monterey?"
"Pokud vím, nikdo," odpověděl pan Ryan. "
"Nezabili někoho?"
"Nezabili."
Šli dále společně a pan Carriaga vyprávěl panu Ryanovi o chlapci a o psu.
V Adobe Baru byla shromážděna řada občanů k ranní besedě. Pan Carriaga příběh opakoval a právě skončil, když do Adobe vešel strážmistr. Ten by měl vědět, jestli někdo umřel. "V Mon-terey nikdo," řekl. "Ale v hotelu Del Monte umřel Josh Billings."
Muži v hostinci ztichli. Všem bleskla hlavou táž myšlenka. Josh Billings byl slavný člověk, velký spisovatel. Prokázal Monterey čest, že tam umřel, a nyní byl zneuctěn. Bez dlouhých okolků byl ustaven výbor, skládající se ze všech přítomných. Muži vážných obličejů se ihned odebrali k rokli, Přešli lávku a zabušili na dveře lékaře, který studoval ve Francii.
Ten pracoval dlouho do noci a byl ještě v posteli, když usly-šel bušení na dveře. Vstal a šel otevřít, jen tak v noční košili a s vlasy a vousy neupravenými. Pan Carriaga ho přísněn oslovil: "Balzamoval jste Joshe Billmgse?"

"No . . . ano."
"Co jste udělal s vnitřnostmi? "
"No - hodil jsem je do rokle, jako vždycky."
Vyzvali ho, aby se rychle ustrojil, a pak všichni spěchali na břeh. Uvedl-li chlapec svoje plány ve skutek rychle, bude už pozdě. Viděli, že právě vsedá do loďky. Střeva ležela na písku, jak je tam pes nechal.
Francouzský lékař dostal příkaz, aby všechno sebral, s úctou to omyl a pokud možno zbavil písku. Sám musel krýt výdaje za olověnou schránku, kterou vložili do rakve Joshe Billingse, neboť Monterey nebylo město, které by strpělo, aby byl zne-uctěn spisovatel.

13

*** Mack a jeho mlá-denci spali spánkem spra-vedlivých na borovém jehličí. Před svítáním se vrátil Eda. Musel ujít hezký kus, než nasel model T, a když ho našel, na-padlo ho, je-li to dobrá myšlenka, vyndávat z něho osičku. Nemusela by se hodit. Proto vzal celý karburátor. Svým příchodem chlapce neprobudil. Lehl si tedy k nim pod borovice a spal.
Model T měl báječnou vlastnost: součástky jednoho vozu se nejen hodily do jiného vozu, ale byly navzájem nerozezna-telné.
Z carmelského kopce je krásný pohled na ohbí zálivu, kde se vlny na písku pění, na duny kolem Seasidu a na hřejivou inti-mitu města na samém úpatí kopce.
Mack na úsvitu vstal, poodtáhl si kalhoty v místě, kde se mu zařízly, postál a díval se na záliv. Viděl, jak přijíždějí čluny se sítěmi. U břehu stála tanková loď a nabírala naftu. V křoví za ním chrastili králíci. Pak vyšlo slunce a vytřepalo ze vzduchu noční chlad, jako když se vytřepají koberce. Když se Macka poprvé dotklo slunce, celý se zatetelil.
Mládenci snědli kus chleba a Eda při tom zamontovával nový karburátor. Když byl hotov, ani jim nenapadlo, aby vůz na-táčeli. Vytlačili ho na hlavní silnici a jeli dolů tak dlouho, dokud motor nenaskočil. Eda řídil. Vycouvali stoupání, nahoře vůz obrátili a vyrazili kolem Hatty Fields. Artyčoky v carmelském údolí byly šedozelené a vrby, lemující řeku, šťavnaté mladým listím. Zabočili doleva do údolí. Štěstí jim od počátku přímo zázračně přálo. Zaprášený rhodeislandský zrzavý kohout, který se vzdálil příliš daleko od domova, přeběhl přes cestu a Eda ho obratně přejel, aniž musel sjíždět daleko z cesty. Hazel seděl na otevřeném zadku vozu, za jízdy kohouta oškubával a peří pouštěl do větru, aby co nejvíc rozptýlil usvědčující důkazy. Od Jamesburgu dul ranní vánek, který ryšavé slepičí peří zavál na Point Lobos a dokonce až do moře:
Carmel je překrásná říčka. Nijak dlouhá, ale má všechno, co má řeka mít. Vyvěrá z hor a chvíli se řítí dolů, protéká mělčina-mi, je přehrazena, aby vytvořila jezírko, přelévá se přes jez, teče mezi oblými kameny, toulá se líně pod platany, tvoří tůňky, kde žijí pstruzi, a klesá mezi břehy, kde přebývají raci. V zimě je z ní bystřina, divoká, zla říčka a v létě se v ní brouzdají děti a brodí rybáři. Lemuje ji vysoké, husté kapradí a z břehů poku-kuji žáby. Zrána a vpodvečer obezřele přicházejí pít srny a lišky, občas přilehne k zemi puma a chlemtá vodu. Pozemky farem úrodného údolíčka se táhnou až k řece a napájejí z ni sady a zelinářské zahrady. Nablízku volají křepelky a podvečer zní cukrováním divokých holubů. Podél břehu se krade rosomák a číhá na žáby. Carmel je vším, čím má řeka být.
Několik mil nad údolím vtéká říčka pod vysoký útes, ze kte-rého splývají popínavé rostliny a kapradí. Na úpatí útesu je zelená hluboká tůň a na druhé straně tůně písčité místečko, kde je milo posedět a uvařit si oběd.
K tomu místu sešel v nejlepším rozmaru Mack s mládenci. Bylo dokonalé. Jestli někde žily žáby, tak určitě tam. Bylo to místo, kde člověk může pustit všechno z hlavy a být šťasten. Na cestě jim přálo štěstí. K přejetému kohoutovi přibyl pytel mrkve, který spadl ze zelinářského vozu, a šest cibulí, které z něho nespadly Mack měl v kapse sáček kávy. Ve voze stála dvacetilitrová plechovka se seříznutým víkem. Baňka, do níž Eda střádal slivky, byla zpolovice plná. Nechyběla ani sůl a pepř - Mack a jeho mládenci by bývali pokládali každého člověka, který cestuje bez pepře, soli a kávy, za idiota: Bez násilí, bez zmatku, bez zvláštního přemýšlení přivalili na úzkou pláž čtyři kulaté kameny. Kohout, který ještě toho rána vyzýval slunce na souboj, ležel rozporcovaný a vypraný ve vodě v ple-chovce, kolem plavala oloupaná cibule a malý oheň, malinký ohníček, živený suchými vrbovými větvičkami, praskal mezi ka-meny. Jen blázni rozdělávají velký oheň. Mládenci museli počítat s tím, že to bude trvat dlouho, než se kohout uvaří, protože mu to hezky dlouho trvalo, než si vypěstoval svoje úctyhodné proporce a svaly, ale když voda kolem masa začala jemně vřít, voněl příjemně hned od začátku.
Mack měl k mládencům agitační řeč: "Nejlepší doba na žáby je noc. Měli bysme se tu teda do setmění pěkně usadit."
Uvele-bili se v chládku, jeden po druhém se natáhli a usnuli. Mack měl pravdu. Žáby ve dne mnoho neskáčou. Jsou scho-vány pod kapradím a potají vykukují z děr pod kameny. Nejlépe se chytají v noci, s baterkou. Hoši naspávali, věděli, že mají před sebou rušnou noc. Jen Hazel zůstal vzhůru a živil ohníček.
Poblíž útesu nezlátne odpoledne sluncem. Asi ve dvě hodiny zašlo slunce za útes, nahrazeno šepotavým stínem. Platany ševe-lily v odpoledním vánku, malé vodní užovky sklouzly ke skalkám, měkce vlezly do vody a plavaly tůní. Držely hlavičku vzhůru jako periskop a zanechávaly za sebou úzkou, vějířovitou brázdu. V tůňce se vymrštil velký pstruh. Komáři a moskyti, kteří se vyhýbají slunci, vylétli z úkrytů a rozbzučeli se nad říčkou. Všechen sluncemilný hmyz, mouchy, vážky, vosy a sršni, odletěl domů. Když písčinu zahalil stín a ozvalo se volání první křepelky, Mack a chlapci se probudili. Vůně vařeného kohouta přímo rvala za srdce. Hazel natrhal čerstvé vavřínové listí ze stromu u řeky a hodil je do polévky. Mrkve už v ní byly. Káva ve vlastni plechovce mírně vřela na zvláštním kamenu, opodál plamenů, aby se nevařila příliš zprudka. Mack se pro-budil, vstal, protáhl se, doklopýtal k tůni, umyl si obličej vodou v dlaních, zachrchlal, odplivl, vypláchl si ústa, upšoukl se, při-táhl si pásek, poškrábal se na nohách, projel si mokré vlasy prsty, napil se z baňky, krkl a sedl si k ohni. "Hergot, to to voní," řekl.

Když muži ráno vstávají, dělají všichni zhruba totéž. Proto i mládenci následovali Macka v jeho volné sestavě. Brzy se shromáždili u ohně a dělali Hazelovi poklony. Hazel vrazil kohoutovi do svalu nůž.
"Měkkej zrovna nebude, to by se musel vařit aspoň čtrnáct dní. Jak myslíš, že byl asi starej, Macku?"
"Mně je vosumaštyrycet, a tak tvrdej jako von nejsem," řekl Mack.
"Co myslíš? Jakýho se tak může slepice dožít věku, když ji lidi nechaj na pokoji a když není nemocná?"
"To nikdo nikdy nezjistí," řekl Jones. Užívali si. Bandaska kolovala a zahřívala je.
Jones řekl: "Edo, teda nechci si stěžovat, ale jen sem si tak myslel, že dybys měl v baru dvě nebo tři baňky a dybys tak slejval whisky do jedný, víno do druhý a pivo do třetí..."
Návrh byl následován zděšeným tichem. Jones rychle pokra-čoval: "Ne že bych něco... Mně to takhle chutná..." Pak to začal rychle zamlouvat, protože věděl, že si společensky zadal, a nemohl přestat. "Mně se na tom líbí, že člověk nikdy neví, jakou vopici z toho bude mít. Vemte si třeba whisky," řekl spěšně. "To člověk víceméně ví, co bude dělat. Bojovný nátury se perou, brečavý brečej, ale po tomdle" - řekl velkodušně -"po tomdle člověk neví, jesli poleze na borovici nebo poplave do Santa Cruz. Takle je to mnohem větší sranda," dodal zkroušeně.
"Když už tak mluvíme vo plavání," vložil se do věci Mack, aby překlenul choulostivé místo a umlčel Jonese, "copak se asi stalo s tím MeKinley Moranem? Pamatujete se na toho potá-pěče?"
"Já se na něj pamatuju," řekl Hughie. "Bejvali sme každou chvíli spolu. Byl často bez rachoty, a to dycky začal pít. To je pro potápěče zhouba. Pak mu to i začalo lízt na mozek. Nakonec prodal skafandr, pak helmu a pumpu, strašně se zlil a zmizel z města. Kam vodešel, nevím. Vod tý doby, co se potopil za tím Taliánem, co se zachytil za kotvu Dvanácti bratří, už nestál za nic. McKinley se prostě potopil. Popraskaly mu ušní bubínky a vod tý doby stál za starou belu. Tomu Taliánovi se nestalo vůbec nic." .
Mack si znovu přihnul z láhve. "Za prohibice si přišel na pěkný prachy," řekl. "Dostával vod vlády pětadvacet dolarů denně, aby hledal na dně kořalku, a Louie mu dával tři dolary za bed-ničku, aby ji nenašel. Dělal to teda tak, že vylovil každej den jednu bedničku, aby vládu uspokojil. Louiemu taková maličkost nevadila, tomu záleželo jenom na tom, aby si vláda nenajmula jinýho potápěče. McKinley si tenkrát přišel na pěkný prachy."
"Já vím," řekl Hughie, "jenomže byl jako každej jinej - jak má chlap prachy, hned se chce ženit. McKinley se voženil tři-krát, než prachy utratil. Když k tomu mělo dojít, dycky sem to věděl napřed. Jak koupil stříbrnou lišku, bác ho! Už v tom zase lítal."
"Tak by mě zajímalo, co se přitrefilo Gayovi," řekl Eda. Bylo to poprvé, co o Gayovi padla zmínka.
"Asi to samý," řekl Mack. "ženatýmu se nedá věřit. Ať ne-návidí svou starou jak chce, nakonec se k ní dycky vrátí. Začne přemejšlet a morousit - a hupky - je zpátky a už se mu nedá věřit. Vem si třeba Gaye. Stará ho mlátí, ale vsadím se s tebou, že dyž je tři dni bez ní, vsugeruje si, že je to jeho vina, a de se s ní udobřit."
Jedli dlouho a labužnicky, nabodávali kousky kohouta na dřívka, drželi odkapávající porce, až vystydly, a pak ohryzávali šlachovité maso z kostí. I mrkev napichovali na špičaté vrbové větvičky a nakonec podávali kolem dokola plechovku a pili šťávu. A všude kolem nich se jemně, jako hudba, vkrádal večer. Křepelky se svolávaly k vodě. Z tůňky vyskakovali pstruzi, přilétaly můry, třepetaly se kolem vody a denní světlo přechá-zelo v temnotu. Mládenci nechávali kolovat kávu, byli syti, nemluvili, bylo jim teplo. Konečně Mack přerušil mlčení: "Her-got, já nenávidím lháře:"
"Kdo ti lhal?" zeptal se Eda.
"Nemám nic proti člověku, kerej si něco menšího vymyslí, aby se dostal ze šlamastiky nebo aby řeč nestála, ale nenávidím chlapa, kerej lže sám sobě."
"A kdo něco takovýho dělá?" zeptal se Eda.
"Já," řekl Mack, "a možná že vy, hošové, taky. Tady dřepíme, my šupáci," řekl nesmlouvavě, "a vymysleli sme si, že chcem dělat panu doktorovi mejdan: A tak sme si vyjeli sem a rozvalu-jem se tady. Pak pojedem zpátky a dostaneme vod pana doktora prachy. Je nás pět, čili vypijeme pětkrát tolik co von. A tak nevim, jestli to děláme vopravdu pro pana doktora. Nejsem si jistej, jestli to nakonec neděláme pro sebe. A na to je pan doktor moc dobrej člověk, nejprímovnější člověk, jakýho znám. Nerad bych sám sobě musel přiznat, že ho využívám. Pamatujete se, jak sem si na něj jednou něco vymyslel, abych z něho vy-máčknul dolar? Nakecal sem mu toho moře. Ale dyž sem byl napůl hotovej, už sem věděl, že ví, že to je všechno jen canc. A tak jak sem tak u toho prostředka, povídám: ‚Pane doktor, vždyť je to všechno svinská lež!` A von strčí ruku do kapsy vy-táhne dolar a povídá: ‚Macku, tak si myslím, že když si můžete vymyslet takovouhle historku, abyste sehnal dolar, asi ho vo-pravdu potřebujete` - a ten dolar mi dal. Den nato sem mu ho vrátil. Vůbec sem ho neutratil, nechal sem si ho jen přes noc a pak sem mu ho dal."
Nikdo nemá mejdany radši než pan doktor," řekl Hazel. "
Děláme mu teda mejdan. Co to tady kecáš?" "
"Já nevím, ale dal bych mu rád něco, co nedostanu zase skoro celý zpátky," stál na svém Mack.
Tak co ňákej dárek?" navrhl Hughie "Třeba tu whisky. Koupíme mu ji, dáme mu ji, a ať si s ní dělá co chce."
"To je přece řeč," rozjasnil se Mack. "To uděláme. Dáme mu whisky a vypadneme."
"Víte dobře, jak by to dopadlo," řekl Eda. "Henri a ty z Carmelu pudou po čuchu a místo nás pěti jich nakonec bude pít dvacet. Pan doktor mi jednou povídal, že když si dělá biftek, má dojem, že to cítěj lidi vod Plecháry až k Point Suru. To nemá vejšku. Byl by na tom líp, kdybysme mu ten mejdan udě-lali sami."
Mack takové důvody nepodceňoval. "Na tom něco je," řekl konečně. "Co teda abysme mu dali eště něco kromě tý whisky. Třeba knoflíčky do manžet s monogramem."
"Di do prdele," zhnusil se Hazel. "Pan doktor si na takový voloviny nepotrpí."
Byla už noc a na obloze bíle plály hvězdy. Hazel přikládal na oheň, který osvětloval kousek písčiny, a stěny tmy z ní dělaly pokojík. Za kopcem ostře zaštěkala liška S nocí přišla z kopců i vůně tymiánu. Voda odtékající z hluboké tůně

pleskala přes kameny, jako by se smála.
Mack ještě přežvykoval poslední důvody, když se všichni obrátili, protože se ozvaly kroky. K písčině se váhavě blížil mohutný, snědý člověk s puškou přes rameno a stavěcí pes se mu plaše a neslyšně držel v patách.
Tak copak tu děláte?" zeptal se. "
"Nic," řekl Mack.
"Na pozemku jsou tabulky, že se tu nesmí ani rybařit, ani honit zvěř, rozdělávat oheň nebo tábořit. Tak si sbalte věci; uhaste oheň a vypadněte."
"To sem nevěděl, pane kapitán," řekl Mack pokorně a vstal, "Žádnou tabulku sme prosím neviděli."
"Vždyť je jich tu kolem plno. Nemohli jste je minout." "Kouknou, pane kapitán, udělali sme chybu a vomlouváme se," pokračoval Mack. Odmlčel se a podíval se zblízka na shr-benou postavu. "Vy ste voják, že jo? To je hned vidět, pane kapitán. Vojáci držej ramena docela jinak než vobyčejný lidi. Byl sem tak dlouho na vojně, že to hned poznám."
Muž poněkud napřímil ramena, nenápadně sice, ale bylo vidět, že stojí jinak.
Nedovoluju na svém pozemku rozdělávat oheň," opakoval. "
"Moc se vomlouváme," řekl Mack. "Hned deme, pane kapi-tán. Totiž, víte, my tu pracujem pro ňáký vědátory. Chceme nachytat ňáký žáby. Ty páni bádaj vo rakovině a my jim po-máháme tím, že chytáme žáby."
Muž na okamžik zaváhal: "Co dělají s těmi žábami?" zeptal se. "No," řekl Mack. "Navočkujou jim rakovinu a pak to študujou a dělaj pokusy, a jesli jim eště pár žab seženeme, tak to bude hotový. Ale dyž nás, pane kapitán, na svým pozemku nechcete, můžeme hned vodejít. Dybysme to bejvali věděli, tak sme sem pochopitelně nechodili." Psa jako by si v tom okamžiku teprve všiml. "A sakra, to je pěkná fena," řekl s nadšením. "Vypadá jako ta Nola, co vloni vyhrála ty stavěcí závody ve Virgínii. Je asi taky z Virgínie, že jo, pane kapitán?"
Kapitán zaváhal, ale pak zalhal: "Ano," řekl krátce. "Ale kulhá. Má na zadní noze klíště. Až u lopatky."
Mack okamžitě projevil účastenství: "Můžu se na to podívat, pane kapitán? - No tak poď, stará, poď, holčičko, poď!"
Pes se podíval na pána a pak se přiloudal k Mackovi, který se obrátil k Hazelovi. "Přihoď tam pár větviček, ať na to vidím." "Má to až nahoře, nemůže si to lízat," řekl kapitán a naklonil se Mackovi přes rameno, aby se podíval..
Mack vytlačil z ošklivě vypadajícího vředu trochu hnisu. "Měl sem jednou psa a tomu se klíště zavrtalo do těla a pes zašel. Měla zrovna štěňata, že jo?"
"Šest," řekl kapitán. "Dal jsem jí na to trochu jódu."
"To nepomůže," řekl Mack. "Jód netáhne. Nemáte doma trochu hořký soli?"
"Mám, celou láhev."
"Tak jí udělejte horkej vobkládek z hořký soli a dejte jí to na to. Je slabá po štěňatech. Bylo by škoda, dyby se rozstonala, přišel byste i vo štěňata." Pes se zadíval Mackovi hluboko do očí a začal mu lízat ruku.
"Víte co, pane kapitán, já si ji vemu na starost sám. Ta sůl určitě pomůže. To je to nejlepší, co jí na to můžete dát."
Kapitán hladil psa po hlavě. "Mám před domem rybníček a v něm tolik žab, že nemohu v noci spát. Nechcete se tam podívat? Kvákají celou noc. Budu rád, když se jich zbavím."
"To je vod vás moc hezký," řekl Mack "buďte ujištěnej, že vám za to ty doktoři budou moc vděčný. Ale nejdřív bych chtěl dát tomu psovi ten vobkládeček." Obrátil se k ostatním. "A vy tu uhaste ten voheň a koukejte, ať nezůstane ani jiskřička. A ukliďte to tady, nechci, aby tu po nás zůstal čurbes. Pudu s panem kapitánem a vošetřím mu Nolu. Až to tu uklidíte, přiďte za dáma." Odešel s kapitánem.
Hazel naházel na oheň písek. "Hergot, ten Mack dyby chtěl, tak by moh bejt presidentem Spojenejch států.
" A co by z toho měl?" zeptal se Jones. "To už by pak moc srandy neužil."

14

*** Časné ráno na Ple-chárně je doba plná kouzla. Chvíle šedi, kdy už se rozednilo, ale slunce ještě nevyšlo. Plechárna jako by byla zavěšena v stříbřitém světle mimo čas. Pouliční lampy zhasínají a bylí září zelení. Vlnitý plech konzer-váren žhne perleťovým třpytem platiny a zvětralého cínu. Auta ještě nejezdí, ulice je dosud bez pohybu, provoz teprve začne. Je slyšet nápor a odsávání vln pleskajících mezi budovami konzerváren. Je to chvíle hlubokého míru; čas žijící sám sobě, období odpočinku. Kočky přeskakuji ploty jako přetékající kap-ky, plazí se po zemi jako tekoucí sirup a hledají rybí hlavy. Mlčenliví ranní psi se majestátně procházejí, uvážlivě hledají a vybírají si místo, kde by zvedli nožičku. Rackové tleskavě při-létají na střechy konzerváren a očekávají den odpadků: Sedí na hřebenech střech tělíčko na tělíčku. Od skalisek poblíž Hop-kinsovy námořní stanice se ozývá štěkot lvounů jako pokřik loveckých psů. Vzduch je chladný a svěží. V zahrádkách kupí krtci ranní hromádky čerstvé, vlhké hlíny, vylézají z nich a zatahují do děr květiny. Venku je jen velmi málo lidí, právě tolik, aby ulice vypadala ještě opuštěnější, než je. Jedna z Doři-ných holek přichází domů od zákazníka, který je bud příliš bohatý, nebo příliš nemocný, aby navštívil restauraci U med-věda. Nalíčením už jemně prosakuje pot a nohy ji sotva nesou. Li Čong vynáší nádoby s odpadky a staví je na okraj chodníku. Starý Číňan přichází od moře a pleská utrženou podrážkou přes ulici a kolem Grandu. Hlídači konzerváren vykukují a mrkají ospalýma očima na jitřní světlo. U medvěda vychází na verandu dozorce. Je jen v košili, protahuje se, zívá a škrábe se na břiše. Chrápání nájemníků pana Malloye; kteří spí v rou-rách, se dunivě rozléhá jako v tunelu. Je to hodina barvy perel -přestávka mezi dnem a nocí, kdy se čas zastaví a zkoumá sám sebe.
Za takového jitra a za takového světla šli pomalu ulicí dva vojáci s dvěma děvčaty. Vyšli z La Idy, byli velmi unaveni a velmi šťastni. Dívky byly statné, mohutného poprsí a bohaté rusé vlasy měly poněkud v nepořádku. Měly na sobě spole-čenské šaty z umělého hedvábí s tištěným vzorem. Byly už po-mačkané a lnuly jim ke kyprým oblinám těla. Obě měly na hlavě vojenskou čepici, jedna daleko na temeni, druhá se štít-kem hluboko do čela, téměř až na nose. Měly

plné rty, široké nosy, mocné boky a vlekly se únavou.
Vojáci měli blůzy rozepjaté a opasky provlečené v nárame-nících. Kravaty si trochu povolili, aby si mohli rozepnout knoflíček u límce. Na hlavách jim seděly klobouky děvčat, jeden titěrný, žlutý, ze slámy, s obrubou zvednutou a s kytičkou ko-pretin na dýnku, druhý bílý, pletený, spíše jen poloklobouček, s přilepenými kolečky z modrého celofánu. Všichni se drželi za ruce a v rytmu jimi pohupovali. Voják na vnější straně chod-níku nesl velký sáček z hnědého papíru, naplněný plechovkami vychlazeného piva. Kráčeli tiše perlovým světlem. Měli za se-bou bujnou noc a bylo jim dobře. Něžně se usmívali jako zna-vené děti, vzpomínající na slavnostní odpoledne. Dívali se na sebe, usmívali se a pohupovali rukama. Šli kolem Medvěda a řekli ahoj dozorci, který se škrábal na břiše. Naslouchali chrápání z rour a zasmáli se. U Li Čongova krámu se zastavili a nahlédli do chaotické výkladní skříně, kde se tísnilo nářadí, šatstvo a potraviny, aby přilákalo zákazníky. Pohupovali rukama a šou-pali nohama, došli na konec ulice Na plechárně a zamířili k trati. Dívky vystoupily na koleje, šly po nich a vojáci jim ovinuli paže kolem kyprých pasů, aby nespadly. Minuli loděnice a zabočili na pozemek Hopkinsovy námořní stanice, udržovaný jako park. Před stanicí je maličká, obloukovitá pláž, miniaturní plážička mezi útesy. Hravé ranní vlnky ji olizovaly a něžně šeptaly. Z obnažených kamenů vanul jemný pach chaluh. Když došli na pláž, šíp slunce dopadl na pozemek Toma Worka v čele zálivu, pozlatil vodu a omaloval kameny na žluto. Dívky se posadily obřadně na písek a přetáhly si sukně přes kolena. Jeden z vojáků prorazil díry do čtyř plechovek piva a rozdal je. Pak si muži lehli, položili hlavy dívkám do klína a zadívali se jim do obličeje. Hleděli na sebe s úsměvem, jímž sdíleli svoje una-vené, tiché a nádherné tajemství.
Od stanice zazněl psi štěkot. Hlídač, snědý, zatrpklý chlapík, je uviděl a uviděl je i jeho černý, zatrpklý kokršpaněl. Hlídač na ně křikl, a když se nehýbali, sešel na pláž a pes jednotvárně štěkal. "To nevíte, že se tu nesmíte povalovat? Musíte pryč, tohle je soukromej majetek."
Vojáci jako by ho neslyšeli. Usmívali se dál a děvčata jim hladila vlasy na spáncích. Konečně jeden z nich obrátil poma-lým pohybem hlavu, takže ležel dívce tváří mezi nohama jako v kolébce. Dobrosrdečně se na hlídače usmál. "Nechtěl byste nám laskavě políbit šos?" řekl mile, obrátil hlavu zpět a vy-hledal znovu dívčiny oči.
Slunce jí ozářilo rusé vlasy Poškrábala vojáka za uchem. Ani nevěděli, že se hlídač vrací do svého domku.

15

*** Když mládenci při-šli na farmu, Mack byl v kuchyni. Lovecká fena ležela na boku a Mack jí držel hadřík nasáklý hořkou solí na místě, kde se zakouslo klíště. Mezi nohama se jí tiskla štěňata tlustá jako vuřtíky, ducala ji do břicha o mléko, a fena trpělivě vzhlížela k Mackovi, jako by říkala: "Tak vidíš, takhle to vypadá. Snažím se mu to vysvětlit, ale on nechápe."
Kapitán držel lampu a shlížel na Macka. "Jsem rád, že jsem se něčemu přiučil," řekl.
Pane kapitán, nechci vás poučovat, ale ty štěňata by se měly vodstavit. Fena už nemá skoro mlíko a voni ji tím žvejká-ním úplně umordujou," řekl Mack.
"Já vím," odpověděl kapitán. "Vidím, že jsem je měl utopit a nechat ji jen jedno. Ale mám spoustu práce, když chci, aby na farmě všechno klapalo. Lidé už se tolik nezajímají o lovecké psy jako dříve. Dnes je to samý pudl, boxer a dobrman."
"Já vím," řekl Mack. "A přitom není nad loveckýho psa. Já nepochopím, co se to s lidma stalo. Ale přece byste je neutopil, pane kapitán?"
"No, od té doby, co mi žena začala dělat do politiky, si někdy myslím, že mě odvezou do blázince. Zvolili ji do Shromáždění za náš okres, a když zrovna nezasedá zákonodárný sbor, jezdi po schů-zích a řeční. A když je doma, tak pořád jen studuje a píše zákony."
"To musí bejt k posrání - totiž, já myslím, jako že vám musí bejt smutno," řekl Mack. "Teda, dybych měl takovýdle štěně " zvedl zmítající se štěně s nosem jako knoflík, "tak se s váma vsadím, že by z něj za tři roky byl jedna radost pes na kačeny. Rozhodně bych si vzal čubičku."
Chtěl byste štěně?" zeptal se kapitán. "
Mack k němu vzhlédl. "To jako že byste mi jedno dal? Ježišmarjá, to víte, že bych chtěl."
"Tak si vyberte," vybízel kapitán. "Loveckým psům už zřejmě nikdo nerozumí."
Mládenci stáli v kuchyni a lapali dojmy. Manželka zřejmě nebyla doma. Otevřené plechovky, pánev, na které ještě lpěla krajka po smažených vejcích, drobty na kuchyňském stole, otevřená krabice s patronami na schránce na chléb - všechno volalo po ženě, ale bílé záclony, papírové vyložení polic na ná-dobí a malé ručníky na háčku svědčily o tom, že tam žena kdysi byla. Byli podvědomě rádi, že není doma. Ženy, které mají vyložené poličky a titěrné ručníky, instinktivně nedůvěřují lidem, jako je Mack a jeho parta, a chovají je v nemilosti. Takové ženy vědí, že mládenci jako Mack jsou postrachem domácnosti, protože se nepřetrhnou, oddávají se rozjímání a mají smysl pro kamarádství, a to všechno je na štíru s čistotností a s pořádkem a smyslem pro to, co se sluší a patří. Byli rádi, že není doma.
Kapitán jako by měl pocit, že mu prokazují laskavost. Ne-chtěl, aby odešli. Váhavě řekl: "Nechtěli byste; mládenci, ma-ličkost pro zahřáti, než půjdete na ty žáby?"
Ostatní se podívali na Macka. Ten se však mračil, jako by o tom usilovně přemýšlel. "Když sme na vědeckým výzkumu, zásadně se alkoholu nedotkneme," ale rychle pokračoval, jako by měl dojem, že zašel příliš daleko: "Ale dyž vidím, jak ste k nám hodnej, skleničkou bych nepohrd. Co řeknou mládenci, to nevim."
Mládenci připustili, že ani oni by nepohrdli. Kapitán vzal baterku a sešel do sklepa. Slyšeli, jak odstrkuje dřiví z bedny, a pak přišel s pětadvacetilitrovým dubovým soudkem v náručí. Postavil ho na stůl. "Za prohibice jsem sehnal nějakou žitnou a uložil jsem ji. Právě jsem si myslel, že bych se měl podívat, jaká asi bude. Má už léta. Skoro jsem na ni zapomněl. Víte, ona moje žena -." Víc neřekl, protože bylo zřejmé, že hoši rozumí. Kapitán vyrazil ze soudku dubovou

zátku a vzal z poličky, vyložené papírem s volánkovým okrajem, sklenice na vodu. Nalit trošku z pětadvacetilitrového soudku je obtížné. Každý tedy dostal půl sklenice světle hnědé lihoviny. Obřadně počkali na kapitána, pak řekli "až za hrob" a převrátili sklenice do sebe. Polkli, posoudili chuť whisky na jazyku, zamlaskali a do očí, jim vstoupil zasněný pohled.
Mack se zadíval do prázdné sklenice, jako by na dně bylo napsáno nějaké posvátné poselství. Pak pozvedl zrak. "Vo tomdle mluvit, to bysme to jen pokazili," řekl. "Takovou do lahví ne-dávaj," Zhluboka se nadýchl,o a jak vzduch vypouštěl, nasával znovu dech do sebe, aby o vůni nepřišel. "Nikdy sem nic tak fajnovýho nepil."
Bylo vidět, že to kapitána těší. Zadíval se na soudek a řekl: "Je dobrá. Tak co, nalijeme si ještě jednu?"
Mack se zadíval znovu do sklenice : "No tak eště skleničku: Nebylo by lepší vodlejt trochu do džbánku? Takle to určitě rozlejete." Za dvě hodiny si vzpomněli, proč přišli.
Žabí rybníček měl tvar obdélníku a byl tak patnáct metrů široký, jednadvacet metrů dlouhý a asi metr dvacet hluboký. Kolem rostla šťavnatá, měkká tráva. Potůček do něho přiváděl vodu z řeky a stružky z něho rozváděly vodu do sadů. Žáby v ryb-níčku skutečně byly - kuňkaly jich tam tisíce. Přemáhaly svými hlasy noc, řvaly, štěkaly, kvákaly a skřehotaly. Zpívaly hvězdám, ustupujícímu měsíci a vlnící se trávě. Bučely milostné písně a výzvy lásky. Mládenci se plazili tmou k rybníčku. Kapitán nesl skoro plný džbánek whisky a každý měl sklenici s sebou. Kapi-tán jim našel fungující baterky. Hughie a Jones nesli hrubé pytle. Jak se tiše přibližovali, žáby je slyšely přicházet. Noc, dosud řvoucí žabím zpěvem, náhle ztichla. Mack, mládenci a kapitán si sedli na zem, dali si poslední skleničku a dohodli se na postupu tažení. Byl to věru smělý plán.
Je možno předpokládat, že lidé chytají žáby po všechna tisí-ciletí, po která s nimi obývají týž svět. Za tu dobu prodělal způsob lovu vývoj a úhybné pohyby rovněž. Člověk se sítí, lukem, oštěpem nebo puškou se plíží k žábě bezhlesně, nebo si to alespoň myslí. Způsob lovu vyžaduje, aby žába seděla tiše, dokonce aby seděla velmi tiše, a čekala. Pravidla hry stanoví, že žába čeká až do posledního zlomku vteřiny, když se už na ni síťka snáší, když už oštěp svišti vzduchem a prst tiskne kohoutek. V tom okamžiku žába vyskočí, žbluňkne do vody, doplave ke dnu a čeká, až člověk odejde. Tak se to dělá a tak se to vždycky dělalo. Žáby mají plné právo očekávat, že se to tak bude vždycky dělat. Tu a tam je sítka příliš rychlá, oštěp zasáhne, puška vy-střelí, a je po žábě. Ale to všechno je poctivé a s tím se počítá. Proti tomu žáby nic nemají. Ale jak mohly předvídat Mackovu novou metodu? Jak mohly tušit hrůzu, která následovala? Náhlé záblesky světel, řev a ječeni mužů, dupot nohou. Všechny žáby se vymrštily, žbluňkly do rybníka a divoce plavaly ke dnu. Pak se vrhla do rybníka rojnice mužů. Dupali, čeřili hladinu, brodili se šílenou řadou vpřed a kopali ve vodě nohama. Žáby, vypla-šené ze svých klidných místeček, začaly hystericky plavat před šílenýma, drtícíma nohama, ale nohy nezadržitelně postupovaly. Žáby jsou dobré plavkyně, ale nevydrží. Všechny klesly ke dnu, až byly nakonec stísněny a namačkány u břehu. A nohy a vpřed se divoce vrhající těla byly v těsném sledu. Některé žáby ztratily hlavu, proklestily si cestu mezi čvachtajícíma nohama a proklouzly mezi nimi. Ty se zachránily. Ale většina se roz-hodla, že opustí rybník navždy, že si najdou nový domov v nové zemi, kde se takové věci nestávají. Vlna pološílených, zhnuse-ných žab, velké, malé, hnědé, zelené, žabáci i žabičky, celá vlna se jich rozlila po břehu. Lezly, vymršťovaly se a drápaly vzhůru. Zachycovaly se trávy, jedna lnula k druhé, malé vylé-zaly na záda velkým, A pák je, hrůzo hrůzoucí, našla světla! Dva muži je sbírali jako jahody. Rojnice vylezla z vody, obklíčila je zezadu a vybírala je jako brambory. Po deseti, po padesáti je házeli do hrubých pytlů a pytle se plnily unavenými, vyděše-nými žábami, které ztratily všechny iluze, žábami urousanými a kňourajícími. Některé samozřejmě utekly a některé se zachránily v rybníce. V žabích dějinách ještě nikdy nedošlo k takovému masakru. Žab na kila, žab na centy! Nikdo je nepočítal, ale muselo jich být šest nebo sedm set. Mack, celý šťastný, zavázal pytle. Všichni byli nasáklí vodou, voda z nich crčela a vzduch byl chladný. Než odešli, dali si v trávě skleničku, aby se nena-chladili.
Kapitán se asi nikdy tak dobře nebavil. Byl teď Mackovi a jeho mládencům zavázán. Později, když chytily na farmě zá-clonky a byly uhašeny malými ručníky, řekl mládencům, aby si z toho nic nedělali. Měl pocit, že kdyby se jim zachtělo vypálit dům do základů, bylo by pro něho ctí dovolit jim to. "Moje manželka je skvělá žena," řekl, jako by končil oslavnou řeč. Úžasně skvělá žena. Měl to být muž. Kdyby byla mužem, byl bych si ji nevzal." Dlouho se tomu smál, třikrát nebo čtyřikrát to opakoval a rozhodl se, že si výrok zapamatuje, aby ho mohl říci ještě mnoha dalším lidem. Naplnil džbánek whisky a podal ho Mackovi. Chtěl jít s mládenci bydlet do Grandlehárny. Usoudil, že by jeho žena měla Macka i chlapce ráda, jen kdyby měla možnost je poznat. Nakonec usnul na podlaze, s hlavou mezi štěňaty. Mack si s mládenci nalil skleničku a vážně ho pozoroval.
"Ten džbán whisky mi dal, že jo? Slyšeli ste ho, ne?" řekl Mack.
"Jasný," odpověděl Eda, "já ho slyšel."
"A dal mi štěně."
"Dal, a řekl, aby sis vybral to nejlepší. Všici sme to slyšeli. Proč?"
"Nikdy sem nevyužil vopilýho, a nezačnu s tím ani teď" řekl Mack. "Musíme votud vypadnout. Až se probudí, bude mu blbě a bude to naše vina. Nechci při tom bejt." Mack se rozhlédl po ohořelých záclonách, po podlaze, která se leskla rozlitou whisky a neřádem po štěňatech, a po mastnotě ze špeku tuhnoucí na plotně. Šel ke štěňatům, pozorně si je prohlédl ohmatal jim kosti, posoudil stavbu těla, podíval se jim do očí otevřel jim tlamičku a konečně si vybral překrásně skvrnitou fenku s nafialovělým čumáčkem a dobrýma, temně žlutým očima. "Tak poď, milunko," řekl. Lampu zhasli, aby nevypukl požár. Když vyšli z domu, začínalo se rozednívat.
"Pochybuju, že sem někdy byl na tak krásným vejletě," řek Mack. "Ale dyž sem si představil, co bude, až se jeho stará vrátí, začalo mu mrazit." Štěně mu kňouralo v náručí, vstrčil si je tedy pod kabát. "Je to fakt příjemnej chlap" řekl. "Člověk ho jen musí trochu rozehřát." Zamířil k místu, kde zaparkoval fordku "Neměli bysme zapomínat, že to všechno děláme pro pana doktora," řekl. "Podle toho, jak se to vystříbřuje, se pan doktor narodil na šťastný planetě."

16

*** Pravděpodobně nejrušnější doba, kterou kdy holky od Medvěda zažily, byl březen toho roku, kdy s podařil obrovský zátah na sardinky nebylo to jen proto, že ryby proudily ve stříbrných miliardách a že peníze proudil téměř stejné štědře. Na Presidiu se ubytoval nový pluk, a než s vojáci usadí, vždycky hodně nakupují. Navíc měla ještě Dora právě nedostatek pracovních sil, protože Eva Flaneganová odjela do východního St. Louisu na dovolenou, Phyllis Mae si zlámala nohu, když vystupovala v Santa Cruz z horské dráhy a Elsie Doublebottomová právě prodělávala devítidenní náboženské rozjímání. V takovém období prakticky k ničemu jinému nebyla. Námořnici z rybářské flotily, napakovaní penězi přicházeli a odcházeli celé odpoledne. Vyplouvají za tmy a loví celou noc, tak se musí pobavit odpoledne. Večer přicházeli vojáci od nového pluku, postávali, pouštěli hrací skříň, pili coca-colu a obhlíželi si děvčata, aby šli najisto, až budou brát žold. Dora měla potíže s daní z příjmu, protože byla obětí protichůdného názoru, že je sice její živnost protizákonná, ale daň z ní platit musí. Ke všemu ještě musela počítat s pravidelnými zákazníky, kteří přicházeli už léta, dělníky ze štěrkárny, kovbo-ji z rančů a železničáři. Ti chodili předním vchodem, a městští úředníci a vážení obchodníci chodili zadním vchodem od trati a měli k dispozici malé salonky s kretonovými potahy.
Celkově to byl strašný měsíc, a právě uprostřed vypukla epi-demie chřipky. Zachvátila celé město. Měla ji paní Talbotová z hotelu San Carlos s dcerou. Měl ji Tom Work. Měl ji Benjamin Peabody s manželkou. Měla ji Excelentissima Maria Antonia Fieldová. Sklátila celou Grossovic rodinu.
Lékaři z Monterey, kterých bylo dost, aby stačili na běžné nemoci, nehody a nervové choroby, se z toho mohli zbláznit. Měli víc práce, než mohli stačit mezi zákazníky, kteří třeba neplatili účty, ale měli alespoň peníze, aby je platit mohli. Ulice Na plechárně, která rodí otužilejší plemeno než ostatní části města, dostala chřipku až později, ale nakonec ji dostala také. Školy byly zavřeny. Nebylo domu, kde by děti neměly horečku a rodiče neonemocněli. Nebyla to smrtelná nemoc jako v roce 1917, ale u dětí se z ní vyvinuly příušnice. Lékaři tedy měli spoustu práce a mimoto ulice Na plechárně nebyla poklá-dána za místo, kde se vyplácí finančně riskovat.
Doktor ze Západního biologického ústavu neměl právo provozovat lékařskou praxi. Nebylo však jeho vinou, že k němu kdekdo z Plechárny chodil na radu. Než se nadál, běhal od domku k domku, měřil teplotu; dával klystýr, vypůjčoval si a zapůjčoval přikrývky, dokonce nosil jídlo z domu do domu, kde se na něho matky s rozpálenýma očima dívaly z postelí, děkovaly mu a činily ho plně odpovědným za uzdravení svých dětí. Když se mu případ zcela vymkl z rukou, zavolal některého z místních lékařů, a když se případ zdál obzvláště naléhavý, lékař někdy skutečně přišel. Ale to si mysleli v každé rodině, že jejich případ je naléhavý. Doktor toho mnoho nenaspal a žil z piva a olejovek. U Li Čonga, kam chodil pro pivo, se setkal s Dorou, která si přišla koupit kleštičky na nehty.
"No, vy vypadáte," řekla.
"Viďte," přisvědčil doktor. "Už jsem asi týden nespal."
"Já vím, slyšela jsem, že je to zlý. A eště k tomu v týhle době." "No, ještě nám sice nikdo neumřel," řekl doktor, "ale několik dětí je vážně nemocných. U Ranselů mají všechny děti příušnic-e.
"Mohla bych nějak pomoci?" zeptala se Dora.
"Víte dobře, že ano," odpověděl doktor. "Lidé mají hrozný strach a pocit bezmocnosti. Vezměte si třeba Ranselovy - jsou vystrašení k smrti a mají hrůzu ze samoty. Kdybyste tak třeba vy nebo některé z děvčat u nich mohly posedět."
Dora, která byla měkká jako myší břicho, uměla být tvrdá jako karborundový brousek. Vrátila se k Medvědu a zverbovala celý podnik do služby. Byla to pro ni zlá doba, ale udělala to. Řecký kuchař uvařil padesátilitrový hrnec silné polévky, stále ho do doplňoval, ale vodou neředil. Holky se snažily, aby obchody nevázly, ale chodily ve směnách vysedávat u rodin a vždycky s sebou braly hrnec polévky. Doktor byl na roztrhání. Dora se s nim radila a posílala holky tam, kam uznala za vhodné. A po celou tu dobu byly u Medvěda bohaté obchody. Hrací skříň byla bez přestání v permanenci a námořníci z rybářské flotily a vojáci stáli frontu. Holky si odpracovaly své, vzaly hrnec polévky a šly sedět u Ranselových, McCartyových nebo Ferriových. Vyklouzly zadním vchodem a někdy, když seděly u spících dětí, usnuly únavou na židli. K práci u Medvěda se už ani nelíčily. Nebylo třeba. Sama Dora říkala, že by mohla zaměstnat ještě všechny chovanky ze starobince. Byla to nejrušnější doba, kterou holky od Medvěda pamatovaly; a každý byl rád, když skončila.

17

*** Přes všechnu družnost a přátele byl doktor člověk opuštěný a osamělý. Mack to zřejmě pozoroval víc než kdo jiný. Když byl doktor s lidmi, vždycky se zdálo, že je sám. Když se u něho svítilo, záclony byly staženy a gramofon hrál gregoriánskou hudbu, Mack hledíval z Grandlehárny, dolů na laboratoř. Věděl, že tam doktor má slečnu, ale v Mackovi to vzbuzovalo strašný pocit osamělosti. Cítil, že doktor bude osamělý i přes příjemný intimní styk s děvčetem. Doktor byl člověk noci. V laboratoři se svítilo celou noc, ale přitom byl zřejmě vzhůru i ve dne. Z laboratoře se valily mocné vlny hudby v kteroukoli denní i noční dobu. Někdy, když bylo všude tma a zdálo se, že se konečně dostavil spánek, z oken laboratoře se ozval křišťálově jasné dětské hlásky Sixtinského sboru.
Doktor musel stále sbírat. Snažil se využívat každého dobrého odlivu. Mořské skály a pláž mu byly zásobárnou. Ať potřeboval cokoliv, věděl, kde to hledat. Všechno zboží, kterým obchodoval bylo rozloženo na pobřeží: tady mořské kolébky, tam chobot-nice, na jiném místě rourkovci a opět jinde mořské macešky. Věděl, kde je najít, ale nemohl pro ně jet přesně v dobu, kdy je potřeboval. Příroda totiž svoje poklady uzamyká a vydává je pouze příležitostně. Doktor nejen že musel znát odlivy, ale musel vědět, kdy je ten který odliv vhodný na tom kterém místě. Když takový odliv nastal,

naložil sběrací náčiní do vozu, sklenice, láhve, lopatky a různé konzervovací chemikálie, a odjel na písči-nu nebo na útesy nebo na obruby skal, kde byli jako ve skla-dišti uloženi živočichové, které potřeboval.
Měl právě objednávku na malé chobotnice a nejbližší místo, kde je mohl získat, bylo balvany poseté, při odlivu obnažené pásmo mořského dna u La Jolly, mezi Los Angeles a San Die-gem. Znamenalo to pět set mil jízdy jedním směrem a příjezd na místo musel být vypočítán na dobu ústupu vod.
Malé chobotnice žijí mezi balvany zapuštěnými v písku. Pro-tože jsou bázlivé a mladé, mají nejraději mořské dno, kde je mnoho roklinek, štěrbin a chuchvalců bahna. Mohou se v nich schovat před kořistníky a chránit se před vlnami. Ale na téže plošině jsou i milióny mořských kolébek. Doktor mohl vyřizovat objednávku na chobotnice a přitom doplnit zásobu kolébek.
Odliv byl ve čtvrtek v 5.17 ráno. Odjel-li doktor z Monterey ve středu dopoledne, mohl být ve čtvrtek za ranního odlivu snadno na místě. Byl by si vzal někoho s sebou, aby měl společ-nost, ale toho dne byl každý bud pryč, nebo neměl čas. Mack byl s chlapci v Carmelu na žábách. Tři mladé ženy, které doktor znal a byl by je rád měl za společnice, byly zaměstnány a nemohly se uvolnit uprostřed týdne. Malíř Henri měl také co dělat, protože Holmanův obchodní dům nezaměstnává jako reklamu člověka, který na vysokém vlajkovém stožáru sedí, ale který na něm bruslí. Na vysokém stožáru, vztyčeném na střeše obchodního domu, měl malou kruhovou plošinku a na té bruslil pořád dokola. To provozoval už tři dny a tři noci. Rozhodl se vytvořit nový rekord v bruslení na plošince. Poslední rekord byl 127 hodin, takže měl ještě co dohánět. Henri zaujal stanoviště přes ulici u benzínové pumpy Reda Williamse. Henri byl u vy-tržení. Chtěl namalovat obrovskou modernistickou kompozici, nazvanou "Utkvělý sen bruslaře na vlajkovém stožáru". Dokud byl bruslař nahoře, Henri nemohl opustit město. Vymlouval se, že bruslení na vlajkovém stožáru v sobě chová filosofické mož-nosti, které dosud nikdo nezpracoval. Henri seděl na židli, zakláněl ji na zadní nohy a opíral se o laťkoví maskující dveře pánské toalety u pumpy Reda Williamse. Nespouštěl oči ze vzdušného kluziště a bylo zřejmé, že nemůže s doktorem do La Jolly jet. Doktor musel jet sám, protože odliv nečeká.
Věci si připravil už časně ráno. Osobní potřeby složil do malé brašny. Další kabela obsahovala nástroje a injekční stříkačky. Když všechno sbalil, učesal si a přistřihl hnědé vousy a přesvěd-čil se, zdali má v kapse košile tužky a na klopě kabátu připevněné zvětšovací sklo. Vaničky, láhve, skleněné destičky, konzervovací chemikálie, gumové boty a přikrývku uložil do zadní části vozu. Bylo dosud perlové přítmí, ale doktor už pracoval. Umyl nádobí, nahromaděné za tři dny, a zbytky jídel hodil do pěny mořského příboje. Zavřel dveře, ale nezamkl je, a v devět hodin byl na cestě.
Když doktor někam jel, trvalo mu to déle než jiným lidem. Nespěchal, často zastavoval a dával si vepřenky. Když projížděl Majákovou třídou, zamával psovi, který se otočil a usmál se na něho. Ještě v Monterey, než vyjel, dostal hlad a zastavil se u Hermana na vepřenku a na pivo. Když tak jedl chlebíček a usrkával pivo, vzpomněl si na dávný rozhovor. Básník Blaisedell mu tehdy řekl: "Vy máte tak rád pivo, že jednou přijdete a poručíte si pivomléčný koktajl." Byla to hloupost, ale doktorovi nešla z hlavy. Představoval si, jak by asi pivomléčný koktajl chutnal Dělalo se mu z té představy mdlo, ale nemohl se jí zbavit Jak si dal pivo, už dotírala. Nesrazí se mléko v pivu? Mělo by se to přisladit? Bylo to jako s tou krabí zmrzlinou. Vlezlo mu to prostě do hlavy a od té chvíle se toho nemohl zbavit. Dojedl chlebíček a zaplatil Hermanovi. Úmyslně minul pohle-dem stroje na mléčné koktajly, postavené do lesknoucí se řady u zadní stěny. Uvažoval, že by si měl objednat pivomléčný koktajl raději ve městě, kde ho nikdo nezná. Jenomže kdyby si muž s plnovousem objednal pivomléčný koktajl ve městě, kde ho nikdo nezná, mohli by na něho zavolat strážníka. Plnovous je stejně vždycky tak trochu podezřelý. Nemůžete například říci, že nosíte plnovous, protože se vám plnovous líbí. Lidé vás nemají rádi, mluvíte-li pravdu. Musíte říci, že máte jizvu a že se proto nemůžete holit. Jednou, když byl doktor na chicagské umversitě, měl srdcebol a příliš mnoho studoval. Myslel si, že by mu udělala dobře hodně dlouhá procházka. Vzal si tedy malý batoh a prošel Indianu, Kentucky, Severní Karolínu a Georgii, přímo až na Floridu. Procházel mezi farmáři a horaly, mezi lidmi z močálů a mezi rybáři. A všude se ho lidé ptali, proč prochází krajinou pěšky. Protože miloval pravdu, snažil se jim to vysvětlit. Říkal, že je neklidný a mimoto že chce poznat svou zem, vstřebat ji do sebe, vonět k půdě, dívat se na trávu, na ptáky a na stromy, a že jediný způsob, jak uspět, je chodit pěšky. A lidé ho neměli rádi za to, že jim říkal pravdu. Mračili se nebo potřásali hlavou a pokle-pávali si na čelo, smáli se, jako by věděli, že je to lež, ale že lháře chápou. Někteří zas měli strach o dcery nebo o prasata říkali, aby táhl po svých, aby koukal, kde nechal tesař díru, aby se nezastavoval nikde blízko jejich pozemku, jestli nechce, aby to špatně dopadlo.
A tak se už nesnažil mluvit pravdu. Říkal, že je to sázka -že má možnost vyhrát sto dolarů. Pak ho měl každý rád a věřil mu. Zvali ho na oběd, poskytovali mu nocleh, dávali mu na cestu přesnídávku, přáli mu mnoho štěstí a mysleli si o něm, že je to skvělý chlapík. Doktor sice stále ještě miloval pravdu, ale věděl, že to je láska, která nezahrnuje všechno, a že to může být velmi nebezpečná milenka.
V Salinas se doktor na vepřenku nezastavil, ale zastavil se v Gonzales, v King City a v Paso Robles. Vepřenku a pivo si dal v Santa Maria - v Santa Maria vlastně dvě, protože odtam-tud byl do Santa Barbary kus cesty. V Santa Barbaře si dal polévku, hlávkový a fazolový salát, dušené hovězí a bramborovou kaši, ananasový pudink, rokfór a kávu, nabral benzín a šel na zá-chod. Když mu u pumpy zkoušeli olej a pneumatiky, šel se umýt, přičísl si vousy, a když se vrátil k vozu, čekala už na něj hezká řádka stopařů.
"Jedete na jih, prosím vás?"
Doktor cestoval na dálnicích hodně. Měl spoustu zkušeností. Stopař se musí vybírat opatrně. Nejlépe je vzít nějakého zkuše-ného, protože ten se oddá mlčení. Nováčkové se totiž snaží za-platit za svezení tím, že se snaží být zajímaví. Někteří doktora přímo užvanili. Když se rozhodnete, kterého svezete, chráníte se tím, že řeknete, že nejedete daleko. Když začne být nesnesi-telný, alespoň ho můžete vysadit. Ale může se také stát, že máte štěstí a svezete člověka, se kterým opravdu stojí za to se seznámit. Doktor rychle přehlédl frontu a vybral si společníka, muže s úzkým obličejem, v modrém obleku. Dělal dojem obchodního cestujícího. Měl hluboké rýhy kolem úst a tmavé, zádumčivé oči.
Nevraživě se na doktora podíval: "Jedete na jih?"

"Ano," řekl doktor. "kousek."
"Svez byste mě?"
"Nastupte," řekl doktor.
Do Ventury přijeli chvíli po těžkém obědě a doktor se zastavil jen na pivo. Společník dosud nepromluvil. Doktor zajel k silnič-nímu stánku.
"Chcete pivo?"
"Ne," řekl stopař. "A otevřeně vám říkám, že podle mého názoru byste neměl řídit pod účinkem alkoholu. Není mi nic do toho, co děláte s vlastním životem, ale v tomhle případě máte auto, a to se může stát v rukou opilého řidiče vražednou zbraní."
Doktor byl zpočátku poněkud přiveden z míry. "Vystupte z toho vozu, řekl jemně. "
"Jak to?"
"Chci vám dát jednu do nosu," řekl doktor. "Nebudete-li venku, než napočítám deset - jedna - dvě - tři "
Muž zatápal po klice na dveřích a spěšně vylezl pozadu z vozu. Ale jakmile byl venku, zaječel: "Dojdu pro strážníka! Dám vás zatknout!"
Doktor otevřel schránku v palubní desce a vyňal, francouzský klíč. Host viděl jeho pohyb a rychle zmizel.
Doktor rozzlobeně přistoupil k pultu stánku. Čišnice, ruso-vlasá kráska s náběhem na štítnou žlázu, se na něho usmála.
"Co to bude?"
" Pivomléčný koktajl."
"Co to má bejt?"
No, a bylo to a jaképak s tím fraky. Jednou to stejně muselo přijít.
Blondýnka se zeptala: "Děláte si psinu?"
Doktor si unaveně uvědomil, že jí to nemůže vysvětlit, že jí nemůže říci pravdu. "Mám něco se žlučníkem," řekl. "Lékaři tomu říkají bipalychaetorsonektomie. Mám pít pivomléčné koktajly. Lékař mi to naordinoval."
Blondýnka se povzbudivě usmála. "Jo tak, já myslela, že si ze mě děláte psinu," řekla šibalsky. "Řekněte mi, jak se to míchá. Nevěděla jsem, že jste nemocnej."
"Těžce nemocný," přitakal doktor, "a budu ještě nemocnější. Dejte tam trochu mléka a přidejte půl láhve piva. Druhou půlku mi dejte do sklenice - do toho koktajlu mi nedávejte žádný cukr." Když mu to předložila, se zašklebením ochutnal. A nebylo to tak špatné - chutnalo to prostě jako zvětralé pivo s mlékem.
"Zní to strašně," řekla blondýnka."
"Když si na to zvyknete, není to tak zlé," odpověděl doktor. "Piju to už sedmnáct let."

18
*** Doktor jel poma-lu. Když se zastavil ve Ventuře, bylo pozdě odpoledne. Bylo dokonce tak pozdě, že když se zastavil v Carpenterii, dal si jen chlebíček se sýrem a šel na záchod. Konečně, měl v úmyslu zajít na dobrou večeři v Los Angeles; a když tam dojel, bylo už tma. Projel městem a zastavil se ve velké restauraci, která se specializovala na kuřata a kterou znal. Snědl tam smažené kuře, lístkové brambůrky, horké pečivo s medem, kus ananasového pudinku a rokfór. Dal si tam naplnit termosku horkou kávou a zabalit šest chlebů se šunkou. K snídani si koupil dvě velké láhve piva.
Noční jízda už nebyla tak zajímavá. Nikde nebylo vidět žád-ného psa, pouze dálnici osvětlovanou reflektory vozu. Přišláp1 plyn, aby už měl cestu za sebou. Když dojel do La Jolly, byly asi dvě hodiny. Projel městem a sjel k útesu, pod nímž ležela odlivová pláž. Zastavil, snědl jeden obložený chléb, napil se piva, zhasl světla a schoulil se na sedadle, aby se trochu pro-spal.
Budíka nepotřeboval. Pracoval s odlivem už tak dlouho, že ve spánku slyšel, jak se hladina vody mění. Za svítání se probudil, vyhlédl ochranným sklem a viděl, že voda už ustupuje ze dna posetého kameny. Napil se horké kávy, snědl tři chleby a vypil láhev piva.
Odliv postupuje nepozorovatelně. Ukazují se balvany, jako by se zvedaly z vody, oceán ustupuje a zanechává za sebou malé rybníčky, mokré chaluhy, mech a houby, měňavé, hnědé, modré a planoucí čínskou červení. Na dně rybníčků leží ne-uvěřitelný odpad moře, rozbité a olámané mušle, kousky koster a klepet, celé mořské dno je fantastickým hřbitovem, po němž se prohánějí a lezou živí.
Doktor si natáhl gumové holínky a puntičkářsky si nasadil klobouk do deště. Vzal kbelíky, sklenice a ocelové páčidlo, do jedné kapsy si dal obložené chleby, do druhé termosku a slezl po skále na pláž. Pracoval tak, že postupoval do hloubky plošiny za ustupujícím mořem. Páčidlem odvaloval kameny a tu a tam zajel rukou rychle do stojaté vody a vytáhl malou, vztekající se a kroutící chobotnici, která zrudla zuřivostí a vystříkla mu inkoust na ruku. Pak ji hodil do sklenice s mořskou vodou k ostatním a nově příchozí byla obvykle tak rozzlobená, že napadala svoje družky.
Lov byl toho dne dobrý. Doktor našel dvaadvacet malých chobotnic, posbíral několik set mořských kolébek a vložil je do dřevěného kbelíku. Jak se odliv vzdaloval, sledoval jej, a za-tím přišlo ráno a vyšlo slunce. Rovina se rozšířila na dvě stě metrů do hloubky, a pak přišlo pásmo těžkých, chaluhami po-krytých skalisek. Teprve potom moře odpadlo do hluboké vody. Doktor pracoval až k okraji kamenné bariéry. Měl zhruba již všechno, co potřeboval, a protože byl ještě čas, díval se pod kameny, shýbal se a nahlížel do odlivových rybníčků s nádher-nou mozaikou mořského odpadu a do jejich rušného, kypivého života. Konečně došel až k vnější bariéře, kde dlouhé, kožnaté hnědé chaluhy visely do vody. Ke kamenům lnuly v chomáčích červené hvězdice, moře pulsovalo nahoru a dolů v nárazech o bariéru a čekalo na možnost návratu. Mezi dvěma balvany, ověnčenými chaluhami, zahlédl doktor pod vodou záblesk běli, kterou plovoucí chaluha opět přikryla. Vyšplhal se k tomu místu po kluzkých kamenech; pevně se vzepřel nohama, opatrně sáhl dolů a rozhrnul hnědé chaluhy. Pak strnul. Vzhlížela k němu dívčí tvář, hezká, bledá dívka s tmavými vlasy. Oči měla otevřené a jasné, tvář pevnou a vlasy jí měkce omýva-ly hlavu. Tělo nebylo vidět, bylo zachyceno ve skalní trh-line. Rty měla

mírně pootevřené, probleskovaly jimi zuby a v obličej byl jen klid a mír. Hlava byla těsně pod hladinou a obličej čirou vodou zkrásněl. Doktor měl dojem, že se na něj dívá dlouhé minuty, a obraz té tváře se mu vryl do pa-měti.
Velmi pomalu vytáhl ruku a pustil hnědé chaluhy, aby mohly připlout zpět a přikrýt obličej. Srdce mu mocně bušilo, hrdlo se svíralo. Zvedl vědro, sklenice a páčidlo a dal se pomalu na zpá-teční cestu přes kluzké kameny ke břehu. Dívčí tvář šla před ním. Na pláži se posadil na hrubý, suchý písek a stáhl si boty. Malé chobotnice se choulily ve sklenici, jedna co nejdále od druhé. Doktorovi zněla v uších hudba. Vysoká, kvílivá a pronikavě něžná flétna vyluzovala melodii, kterou si nikdy nemohl zapamatovat, a v kontrastu k ní zněl dunivý, žesťový doprovod jako příboj. Flétna zaléhala do oblastí za pásmem slyšitelnosti, a její neuvěřitelná melodie se nesla i tam. Doktorovi naskočila na pažích husí kůže. Chvěl se a oči mu zvlhly, jako když se zaostří na velikou krásu. Dívka měla šedé, jasné oči a vlasy pluly po vodě a lehce zastíraly tvář. Obraz vpálený navždy do paměti. Doktor seděl na témže místě, ještě když se první trysk vody převalil přes skalisko a ohlásil návrat přílivu. Seděl tam, slyšel hudbu, a moře se kradlo zpět přes kamennou bariéru. Ruka vyťukávala rytmus a děsivá flét-na v mozku hrála. Dívka měla šedé oči, slabě se usmívala a zdá-lo se, že u vytrženi nad něčím tají dech.
Jakýsi hlas jako by ho probudil ze sna. Stál nad ním nějaký člověk. "Chytáte ryby?"
"Ne. Sbíral jsem."
"Nu, tak copak je tamhleto?"
"Malé chobotnice."
"To jako mořský ďáblové? Ani sem nevěděl, že tu sou, a žiju tu celej život."
"Musíte je hledat," řekl doktor bezbarvě.
"Poslyšte, není vám něco?" řekl muž. "Vypadáte, jako kdyby vám bylo špatně vod žaludku."
Flétna opět stoupala, v hloubkách mocně zněla cella a moře se kradlo ke břehu. Doktor setřásl hudbu, setřásl mrtvou tvář, vytřásl z těla chlad. "Je tu blízko policejní komisařství?"
"Ve městě. Proč? Co se stalo?"
"Na útesu je lidské tělo."
"Kde?"
"Tamhle. Zachyceno - zachyceno mezi balvany. Dívka."
"Ale neříkejte. - Za nález utopence je odměna. Už sem za-pomněl kolik," řekl muž.
Doktor vstal a sebral výstroj. "Chcete to oznámit? Mně není dobře."
"Vyděsilo vás to, co? Je to - zlý? Shnilá, nebo vožraná vod ryb?"
Doktor se odvrátil. "Tu odměnu si nechte. Já ji nechci." Vydat se k vozu. Hlavou mu zněl jen zcela slabounký zpěv flétny.

19

*** Snad nikdy nevyvo-lala žádná reklama Hol-manova obchodního domu tolik příznivých poznámek jako angažování bruslaře na vlajkovém stožáru. Den za dnem byl nahoře na malé kruhové plošince, bruslil stále a stále dokola a v noci ho tam bylo také vidět, temného proti obloze, takže každý věděl, že neslezl. Lidé se však všeobecně shodovali v ná-zoru, že v noci prochází středem plošinky ocelová tyč a že se k ní připoutává. Ale nesedl si, tak proti ocelové tyči nikdo nic nenamítal. Přijížděli se na něho podívat lidé z Jamesburgu, ba i lidé z pobřeží, až z Grimes Pointu. Lidé ze Salinas přicházeli v zástupech a Rolnická obchodní banka téhož města vypsala cenu na příští exhibici, při niž by se bruslař pokusil sám sebe překonat, a tak přenést nový světový rekord do Salinas. Protože bruslařů na vlajkovém stožáru nebylo mnoho a protože tenhle byl daleko nejlepší, nedělal v posledním roce nic jiného, než že lámal vlastní světové rekordy.
U Holmanů měli z toho nápadu velikou radost. Zavedli sou-časně bílý týden, výprodej zbytků aluminiového zboží a hli-něného nádobí. Na ulicích stály davy lidí a dívaly se na osamě-lého muže na plošince.
Když byl nahoře druhý den, shodil dolů lísteček, že po něm někdo střílel ze vzduchovky. Reklamní oddělení dalo hlavy dohromady. Změřili úhly střelby a našli výtržníka. Byl to starý doktor Merrivale. Stál schován za záclonami kanceláře a chrlil olovo ze vzduchovky typu Daisy. Neudali ho a on slíbil, že přestane. Byl významným členem Zednářské lóže.
Malíř Henri neopouštěl židli u benzinové pumpy Reda Wil-liamse. Promyslel všechny možné filosofické názory na situaci a došel k závěru, že si bude muset doma postavit plošinku a zku-sit to sám. Bruslař měl tak či onak vliv na každého ve městě. V místech, odkud ho nebylo vidět, poklesly obchody, a lepšily se, čím více jste se blížili k Holmanovu obchodnímu domu. Přišel i Mack s mládenci, chvíli se dívali a vrátili se do Grandu. Podle jejich názoru to byl všechno nesmysl.
U Holmanů dali do výkladní skříně manželskou postel. Až by bruslař překonal světový rekord, měl sejít dolů a spát přímo ve výkladní skříni, aniž-si sundal brusle. Značka matrací byla uvedena na kartičce u nohou postele.
Celé město tedy projevovalo o sportovní událost zájem a disku-tovalo o ní, ale o nejzajímavější otázce, která zároveň celé město mučila, se nemluvilo nikdy. Nikdo se o ní nezmínil, a přece existovala, přece každého pronásledovala.
Rozjímala o ní paní Trolatová, když vycházela ze skotského pekařství s pytlíkem sladkých žemlí. Rozjímal o ní pan Hall, který měl obchod s pán-ským prádlem. Tři Willoughbyho dcery se hihňaly, kdykoliv na ni pomyslely. Ale nikdo neměl odvahu přijít s ní veřejně.
Richarda Frosta, člověka přecitlivělého a vysoce inteligent-ního otázka trápila víc než kohokoliv jiného. Pronásledovala ho.
"Ve středu večer se trápil a ve čtvrtek večer neměl nikde stání. V pátek večer se opil a popral se se ženou. Chvíli plakala

a pak předstírala, že spí. Slyšela ho, jak vyklouzl z postele a šel do kuchyně. Znovu si naléval. A pak ho slyšela, jak se tiše obléká a odchází. Tak si ještě trochu poplakala. Bylo už velmi pozdě. Paní Frostová nepochybovala, že jde do Dořina podniku U medvěda.
Richard scházel umíněně z kopce borovým lesem, až došel na Majákovou třídu. Zabočil vlevo a zamířil k Holmanovým. Láhev měl v kapse, a těsně než přišel k obchodnímu domu, dal si ještě lok. Pouliční světla byla ztlumena. Město bylo opuštěno. Nikde ani živé duše. Richard se postavil doprostřed ulice a vzhlédl.
Na vrcholku vysokého stožáru nejasně viděl osamocenou po-stavu bruslaře. Znovu se napil. Přiložil ruku k ústům a chraptivě zavolal: "Hej, vy tam!" žádná odpověď. "Hej, vy tam!" zavolal hlasitěji a rozhlédl se, aby věděl, jestli policajti vyšli ze svého stanoviště vedle banky.
Z oblohy přišla nevrlá odpověď: "Co chcete? "
Richard si znovu přiložil ruku k ústům: „Jak - tam - nahoře - chodíte - na záchod?" -
"Mám tady plechovku," odpověděl hlas.
Richard se obrátil a odešel cestou, kterou přišel. Kráčel po Majákově třídě a do kopce borovým lesem, došel ke svému domku a vstoupil. Když se svlékal, věděl, že žena je vzhůru. Ve spaní totiž trochu odfukovala. Vlezl do postele a žena mu udělala místo.
Má tam nahoře plechovku," řekl Richard. "

20

*** Později dopoled-ne přikodrcal náklad-ní automobil model T triumfálně domů do ulice Na plechár-ně, přeskočil přikop a odvrzal plevelem na svoje stanoviště za Li Čongovým krámem. Mládenci podložili přední kola, vypustili zbylý benzín do dvacetilitrové plechovky, sebrali žáby a vlekli je unaveně domů do Grandlehárny. Pak učinil Mack Li Čongovi zdvořilostní návštěvu a mládenci zatím rozdělali ve velkých kamnech oheň. Mack Liovi důstojně poděkoval, že jim půjčil nákladní auto. Mluvil o velikém úspěchu cesty, o stovkách ukořistěných žab. Li se ostýchavě usmíval a čekal na nevyhnu-telné.
"Topíme se v prachách," řekl Mack nadšeně. "Pan doktor nám platí pět cenťáků za žábu, a my jich máme asi tisíc."
Li přikývl. Cena byla standardní. Každý ji znal.
"Pan doktor je pryč," pokračoval Mack. "Kruci, ten bude celej blaženej, až všechny ty žáby uvidí."
Li znovu přikývl. Věděl, že doktor je pryč, a věděl také, kam rozmluva směřuje.
"Jo, mimochodem," řekl Mack, jako by ho to právě napadlo. Momentálně sme tak trochu dutý - ." Konstatování vyznělo, jako by to byla zcela neobvyklá situace.
"Žádná whisky," řekl Li Čong a usmál se.
Mack se pohoršil. "Na co bysme potřebovali whisky? Máme pět litrů tý nejlepší whisky, ve který ste si kdy smočil pysk -plnejch pět litrů, až přeteká. Mimochodem," pokračoval, "já i mládenci bysme rádi, kdybyste k nám zašel a zavdal si s náma. Řekli mi, abych vás pozval."
Li se přes všechnu snahu radostí usmál. Kdyby ji opravdu ne-měli, nenabízeli by ji.
"Koukejte," řekl Mack, "já vám to vyklopím, jak to je. Já a mládenci nemáme prachy, ale máme velkej hlad. Víte, že cena žab je dvacet kusů za dolar. Pan doktor je ale pryč, a my máme hlad. Tak sme si to představovali takhle. Nechceme, abyste tratil, tak vám dáme pětadvacet žab za dolar. Vyděláte na tom pět žab a nikdo nepřijde zkrátka."
"Kdepak," řekl Li, "žádný plachy."
"No tak, mordyje, Li, dyť chceme jen trochu jídla. Něco vám řeknu. Až se pan doktor vrátí, chceme mu udělat takovej malej mejdánek. Máme spoustu pitiva, ale rádi bysme, dejme tomu, nějaký řízky a takový věci Dyť je to takovej dobrej chlap. No, a dyž vaší ženě bolel zub, kdo jí dal opiový kapky, no?"
Už ho Mack měl. Li byl doktorovi zavázán - hluboce zavá-zán. Liovi však dělalo potíže pochopit, čím ho jeho vděk dokto-rovi zavazuje, aby poskytl úvěr Mackovi.
"My nechceme, abyste to chápal jako ňákou hypotéku na žáby," pokračoval Mack. "My vám dodáme přímo do rukou pětadvacet žab za každej dolar jídla, kerej nám prodáte, a eště k tomu taky můžete přijít na mejdan."
Liův mozek očichával návrh jako myš sýr v kredenci. Nemohl v něm najít nic špatného. Byl rozumný Co se doktora týkalo, žáby skutečně byly hotové peníze, cena byla standardní a Li měl dvojí zisk. Měl pět žab navíc a krámskou cenu za zboží. Všechno tedy záleželo jen na tom, jestli mládenci opravdu nějaké žáby mají.
"My šel vidět šábu," řekl Li konečně.
Před Grandem si zavdal whisky, prozkoumal vlhké pytle se žábami a souhlasil s transakcí. Upozornil však předem, že mrtvé žáby nebere. Mack tedy odpočítal padesát žab do ple-chovky, šel s Liem zpět do krámu a dostal za dva dolary slaniny, vajec a chleba.
Li, v očekáváni čilého obchodu, přinesl velkou bednu a po-stavil ji do zelinářského oddělení. Vyprázdnil do ní, padesát žab a přikryl je mokrým, hrubým pytlem, aby platidlu nic nechybělo ke štěstí.
Obchod byl skutečně čilý. Přikolébal se Eda a koupil za dvě žáby tabák Bull Durham. O něco později se pohoršil Jones, když cena coca-coly stoupla z jedné žáby na dvě. Po pravdě řečeno, jak dne ubývalo a ceny stoupaly, hořkost sílila. Tak například řízek - nejlepší řízek neměl stát víc než deset žab za libru, ale Li stanovil cenu na dvanáct a půl žáby. Brosk-vový kompot stoupl fantasticky, na osm žab za plechovku druhé jakosti. Li mohl spotřebitele zdímat podle libosti. Mohl si být jist, že Tržnice spořivých nebo Holmanův obchodní dům by na tento nový měnový systém nepřistoupily. Chtěli-li mládenci řízek, věděli, že musí platit Liovy ceny. City se nebezpečně vyhrotily, když se Hazel,

který už dlouho toužil po žlutých hedvábných gumičkách na rukáv, dozvěděl, že nechce-li za ně zaplatit pětatřicet žab, může si je jít koupit jinam. Do nevinné a chvályhodné obchodní dohody už se začínal vkrádat jed chamtivosti. Hořkost narůstala. Narůstala však i hromada žab v Liově bedně.
Finanční hořkost nemohla ani Macka, ani mládence žrát příliš do hloubky, protože nebyli žádní kupčíci. Neměřili radost množ-stvím prodaného zboží, hodnotu svého já výší bankovního účtu, ani svoje lásky podle toho, co stály. Jestli je trochu zlobilo, že s nimi Li hraje hospodářské dostihy, snad i včetně cenových skoků, v žaludku si jim na příjemném douš ku whisky hovělo za dva dolary vajec se slaninou a snídani přikryli dalším douškem whisky. Seděli přitom na vlastních židlích ve vlastním domě a pozorovali Milenku, jak se učí pít kondenzované mléko z kra-bičky od olejovek.
Milenka byla velmi šťastný pes a bylo jí souzeno, aby jím zůstala, protože ve skupince pěti mužů bylo pět vyhraněných teorií o výcviku psů, teorií tak protichůdných, že Milenka nikdy žádný výcvik nedostala. Hned od počátku to byla nadmíru mazaná čubička. Spala v posteli toho muže, který jí dal úplatek poslední. Někdy pro ni opravdu kradli. Přebírali ji jeden druhému. Čas od času se všech pět shodlo, že se to musí změnit a že Milenka musí dostat drezúru, ale v debatě o metodě se úmysl vždy jako by rozplynul. Byli do ní zamilováni. Loužičky, které zanechávala na podlaze, považovali za okouzlující. Všechny známé otravovali vyprávěním o její roztomilosti a bývali by ji zabili přemírou žrádla, kdyby nakonec neměla víc rozumu než oni.
Jones jí udělal kutátko na dně kyvadlových hodin, ale Mi-lenka tam nikdy nešla. Spala s tím nebo s oním, podle toho, kam ji právě srdce táhlo. Žvýkala přikrývku, rvala matrace, trhala polštáře, až z nich létalo peří. Koketovala s každým z majitelů a dělala z nich navzájem nepřátele. Mysleli si, že je proste úžasná. Mack ji chtěl naučit různým kouskům a vystupo-vat s ní ve varieté, ale přitom se mu ani nepodařilo ji naučit, aby byla čistotná.
Odpoledne seděli, hovořili, trávili, uvažovali a občas jemně upili ze džbánu. A pokaždé se navzájem varovali, že nesmějí upíjet příliš mnoho, protože to je pro pana doktora - na to že nesmějí ani na okamžik zapomínat.
"V kolik hodin myslíte, že se vrátí?" zeptal se Eda.
"Obvykle přijíždí asi ve vosum nebo v devět," řekl Mack. "Musíme se rozhodnout, kdy ten mejdan uděláme. Já myslím, že bysme to měli-spustit dneska večír."
"Jasný," souhlasili ostatní.
"A co když bude unavenej?" poznamenal Hazel. "Je to dlouhá cesta."
"Blbost," řekl Jones, "nikde si tak nevodpočineš jako na pořádným mejdanu. Já byl někdy tak utahanej, že sem ploužil zadek po zemi, šel sem na mejdan a bylo mi fajn."
"Musíme to pořádně promyslet," řekl Mack. "Kde to uděláme, tady?"
"No, pan doktor má rád tu svou muziku. Když dělá mejdan, dycky pouští gramofon. Možná že by se cítil šťastnější, dybysme to udělali u něj."
"Na tom něco je," řekl Mack. "Jenomže by to mělo bejt něco jako mejdan na překvapenou. Ale pak to udělat, aby to vypadalo jako vopravdickej mejdan, a ne jenom, jako že neseme láhev whisky ?"
"Co takhle ňákou výzdobu?" navrhl Hughie. "Jako štvrtýho července nebo vo masopustu?"
Mack se zahleděl do prostoru a pootevřel rty. Už to všechno viděl. "Hughie," řekl, "tak mám dojem, žes na to káp. Nikdy bych si bejval nepomyslel, že by ses na něco takovýho zmoh, ale kruci, tentokrát's to trefil rovnou mezi voči."
Hlas mu zjihl a oči se zahleděly do budoucnosti. "Já už to prostě vidím," řekl.
"Pan doktor přijede domů. Je unavenej. Zastaví. Dům je v moři světel. Napadne ho, že se tam někdo vloupal. Vyjde po schodech, a kruci, dům se topí v parádě. Všude krepovej papír, volání slávy a děsně velkej dort. Ježíši Kriste, pak by určitě věděl, že to je mejdan, A ten hlahol tam, ten by si taky s myším prděním nemoh splíst. A my bysme se jako chvíli skovávali, aby nevěděl, kdo to zorganizoval. A pak bysme se vobjevili a děsně bysme řva-li. Vidíte už ten jeho vobličej? Kruci fix, Hughie, je to vůbec možný, že ty si na něco takovýho přišel?"
Hughie se zarděl. Jeho pojetí bylo mnohem konzervativnější, založené vlastně pouze na novoročním večírku v La Idě, ale jestli to mělo vypadat takhle, proč ne, Hughie byl ochoten si zásluhu přivlastnit. "Já sem si prostě myslel, že by to tak bylo fajn," řekl.
"Je to dokonce moc fajn," řekl Mack, "a ubezpečuju tě, že až to překvapení tak trochu vopadne, že panu doktorovi řeknu, kdo to vymyslel." Zaklonili se na židlích a rozjímali. A v před-stavě se jim vyzdobená laboratoř jevila jako zimní zahrada v hotelu Del Monte. Aby plán zpečetili, ještě si dvakrát nalili.
Li Čong byl podivuhodně zásoben. Většina obchodů třeba nakupuje žlutý a černý krepový papír, černé papírové kočky, masky a lepenkové dýně v říjnu. V masopustě se hodně, prodává a pak tyhle věci zmizí. Možná že se vyprodají nebo vyhodí, ale dejme tomu v červnu nejsou k dostání. Totéž platí o potřebách k oslavám čtvrtého července, o praporcích a látkách na vlajky a o raketách. Kde jsou v lednu? Ty tam, nikdo neví, kam se po-dčly Li Čong to dělal jinak. U Li Čonga jste si mohli koupit pohlednice ke dni Svatého Valentina v listopadu, bílé jetelové trojlístky, sekyrky a třešňové stromky z papíru v srpnu. Měl ra-chejtle, které nakoupil v roce 1920. Kde měl zásoby schovány, to byla záhada, protože krám nebyl veliký. Měl plavky, které koupil, když se ženy koupaly v dlouhých sukních, v černých punčochách a v různobarevných šátcích. Měl kalhotové klipsy pro cyklisty, potřeby na paličkování krajek a sady čínské hry Mah Jong. Měl odznáčky s nápisem "Upomínka na stát Maine" plstěné přívěsky, které byly posmrtnou vzpominkou na Boba Zápasníka. Měl upomínkové předměty z Panamsko-pacifické mezinárodni výstavy z roku 1915 - věžičky z falešných draho-kamů. A ještě něco bylo v Liově způsobu obchodování neorto-doxní. Nikdy nezaváděl příležitostný výprodej, nikdy nesnížil ceny a nikdy nevyprodával zbytky. Předmět, který stál třicet centů v roce 1912, stál třicet centů dosud, ačkoliv se některým lidem mohlo zdát, že myši a moli jeho hodnotu snížili Ale o jedné věci nebylo pochyb. Když jste chtěli vyzdobit laboratoř tak nějak všeobecně, aniž byste zdůrazňovali příležitost, když jste chtěli udělat dojem, že křížíte saturnálie s vlajkovým průvodem národů, Li Čongův krám byl místo, kam jít pro materiál.
Mack i mládenci to věděli, ale Mack řekl: "Kde seženeme velkej dort? Li přece nemá nic jinýho než pekařský koláče."

Hughie měl předtím takový úspěch, že udělal další pokus. "Proč neupeče dort Eda?" navrhl. "Byl přece ňákej čas ku-chařem v San Carlos."
Okamžité nadšení pro nápad odplavilo z Edova mozku přiznání, že v životě dort nepekl. '
Kromě toho tomu Mack dal sentimentální podklad. "Pro pana doktora by to taky mnohem víc znamenalo," řekl. "Nebyl by to žádnej hnusnej, starej, uhňácanej kupovanej dort. Bylo by na něm vidět, že byl dělanej srdcem."
Odpoledne ubývalo úměrně s whisky ve džbánu a nadšeni stoupalo U Li Čonga se netrhly dveře. Jeden pytel se žábami byl prázdný a v Liově bedně začínal být nával. V šest hodin dopili pětilitrový džbán whisky a začali kupovat čtvrtlitrové lahvičky Starých tenisek po patnácti žábách, ale na podlaze Grandlehárny byla hromada výzdob - kilometry krepového papíru na oslavu všech dodržovaných svátků, včetně některých, které už byly zrušeny.
Eda pečoval o kamna jako kvočna. Pekl v lavoru dort. Firma vyrábějící piškotový prášek ubezpečovala v předpise, že úspěch je zaručen. Ale dort se od počátku choval podivně. Když Eda utřel všechno, co utřeno být mělo, těsto se začalo kroutit a na-dýmat, jako by se v něm protahovaly a plazily nějaké potvory. Když ho dal do trouby, udělala se na něm bublina jako kopací míč. Vypnula se, dostala lesk a pak se sykotem praskla. V těsťě zůstal takový kráter, že Eda namíchal novou směs a díru zaplnil. Ale pak si dort začal počínat opravdu velmi podivně, protože spodek se pálil a vydával černý kouř, ale vršek se klihovitě zvedal a klesal a občas na různých místech vybuchoval.
Když ho Eda konečně vyndal, aby vychladl, vypadal jako Bel Gedesova miniatura bojiště na poli lávy.
Dort měl vůbec smůlu, protože když mládenci zdobili labo-ratoř, Milenka z něho sežrala co mohla, pak se do něho vyblin-kala a nakonec se stočila do klubíčka v dosud teplém těstě a usnula. Ale Mack a mládenci vzali krepový papír, masky, košťata, papírové dýně, červené, bílé a modré kaliko a přestěhovali se s tím po staveništi přes ulici do laboratoře. Za poslední žáby koupili litr Starých tenisek a dva litry vína po devětačtyřiceti centech. "Pan doktor má víno moc rád," řekl Mack. "Myslím, že ho má dokonce radši než whisky."
Doktor laboratoř nikdy nezamykal. Řídil se teorií, že by se dovnitř snadno dostal každý, komu by na tom opravdu záleželo, že lidé jsou v zásadě poctiví a konečně že tam průměrného člo-věka ke krádeži prakticky nic neláká. Cenné věci byly knihy a gramofonové desky, lékařské nástroje, optická skla a podobné předměty, o něž obyčejný zloděj z povolání ani pohledem neza-vadí. Teorie to byla dobrá, pokud šlo o zloděje, chmatáky a klep-tomany, ale na přátelích úplně ztroskotala. Knihy si často někpo "vypůjčoval". Ani jediná plechovka hrášku ještě nepřežila doktorovu nepřítomnost a v několika případech našel při pozd-ním návratu hosty i ve vlastní posteli.
Mládenci nakupili ozdoby v předsíni, a pak je Mack zarazil. "Co udělá panu doktorovi největší radost?" zeptal se.
"Mejdan!" řekl Hazel.
"Omyl," odpověděl Mack. .
"Výzdoba?" poznamenal Hughie. Cítil za výzdobu odpo-vědnost.
"Omyl," řekl Mack. "Žáby. Ty mu daj ten vopravdu fajn cit. A možná že až se vrátí, Li Čong už bude mít zavříno a von by se moh na svoje žabičky podívat až zejtra. Tak to teda ne!" zařval Mack. "Ty žáby by měly bejt přímo tady, přímo v prostřed-ku pokoje, vyzdobený kalikem a s nápisem: ,Vítejte domů, pane doktor! ' "
Výbor, který Liho navštívil, narazil na zatvrzelý odpor. Liův ` podezřívavý mozek si promítl všechny možnosti. Vysvětlovali mu, že bude na večírku přítomen, takže bude moci svůj majetek hlídat, a že nikdo nepopírá, že žáby jsou jeho. Mack napsal stvrzenku, že žáby jsou Liovým vlastnictvím, pro případ, že by o tom někdo pochyboval.
Když protesty poněkud ochably, mládenci přenesli bednu do laboratoře, připevnili na ni červenomodrobílé kaliko, na kus tvrdého papíru napsali jódem doktorovi zdravici a tím výzdobu začali. Zatím dopili whisky a měli opravdu mejdanovou náladu.
Křížem krážem navěsili krepový papír a vztyčili dýně. Náhodní chodci z ulice se na večírek pozvali sami a přiřítili se k Liovi, aby nakoupili další pití. Li Čong se chvíli zúčastnil, ale měl chronicky slabý žaludek, takže se mu udělalo špatně a musel jít domů. V jedenáct hodin usmažili řízky a snědli je. Kdosi se hrabal v deskách, našel album s Countem Basiem a velký gra-mofon se rozeřval. Ryk mejdanu bylo slyšet od staveniště lodí až do La Idy. Skupina zákazníků od Medvěda si spletla Západní biologický ústav s konkurenčním bordelem, podnikla útok po schodech a hulákala přitom bujností. Byli pohoršenými hostiteli vykázáni, ale teprve po dlouhé, plnokrevné a krve plné bitvě při níž byly vysazeny domovní dveře a rozbita dvě okna. Zvuk tříštěných sklenic se zadíral do uší. Hazel, který procházel ku-chyní na záchod, zvrhl na sebe a na zem pánev horkého tuku a zle se popálil.
V půl druhé se vpotácel dovnitř opilec a prohodil poznámku, která vyzněla urážlivě pro doktora. Mack mu dal ránu, která je dosud v paměti a o níž se ještě mluví. Výtržník úplně ztratil půdu pod nohama, opsal malý oblouk a proletěl bednou mezi žáby. Kdosi se snažil vyměnit desku, upustil přenosku a rozbil zvukovku.
Nikdo ještě nestudoval psychologii odumírajícího večírku. Může bouřit, výt, vřít, ale najednou přijde zimnice, krátké ticho a pak rychle, rychle je všechno to tam. Hosté odejdou domů nebo usnou, vytratí se hledat něco jiného a zanechají po sobě mrtvolu.
Světla v laboratoři plála. Vstupní dveře visely šikmo na jednom pantu. Podlaha byla poseta rozbitým sklem. Gramofonové desky, některé rozbité, některé jen uštípané, byly rozházeny po celém pokoji. Talíře a odřezky kotlet s tuhnoucím tukem se povalovaly po zemi, na policích s knihami i pod postelí. Skleničky od whisky smutně ležely, překoceny na bok. Někdo se snažil vylézt na knihovnu, strhl celou jednu řadu knih a rozházel je po podlaze ve změť poborcených hřbetů. A všude veliká prázdnota. Bylo po všem.
Rozbitou hranou bedny vyskočila žába, posadila se a sála ze vzduchu známky nebezpečí. Pak se k ní připojila další. Čichaly jemný, vlhký vzduch, který vnikal dveřmi a rozbitými okny. Jedna se posadila na papír nesoucí nápis, Výtejte domú, pane doktor. A pak ty dvě bázlivě poskočily ke dveřím. Hezkou chvíli hopkala říčka žab ze schodů, vířící, valící se řeka. Hezkou chvíli se ulice Na plechárně hemžila žábami - žáby ji přímo vzaly ztečí. Taxík, který přivezl pozdního návštěvníka k Med-vědu, rozmačkal pět žab na ulici. Ale všechny zmizely ještě dlouho před rozedněním. Některé našly

stoku, jiné doskákaly kopcem do nádrže, některé zmizely v drenážích a některé se pouze schovaly v pleveli na staveništi.
A světla ve ztichlé, prázdné laboratoři plála.

21

*** V zadní místnosti laboratoře běhaly, ho-nily se a pištěly v klecích bílé myši. V koutě zvláštní klece ležela myší matka nad vrhem slepých, nahých dětí, dávala jim pít a nervózně a zuřivě se rozhlížela.
V kleci na chřestýše leželi hadi. Hlavy měli položené na ko-toučích vlastního těla a zírali přímo před sebe podmračenýma, rašně černýma očima. V jiné kleci vystoupila na zadní nožky ještěrka gila s kůží jako kabelka, pošitá korálky, a těžce a líně se zachytila drápky drátěného síťoví. Rozevřené sasanky v akvá-riu jako by kvetly zelenými a purpurovými chapadly a bledě ze-lenými žaludky. Pumpička na mořskou vodu jemně vrčela otáč-kami, jehličky hnané vody syčely do akvárií a vháněly řádky bublinek pod vodní povrch.
Byla to hodina perlového světla. Li Čong vynášel k obrubě chodníku kbelíky na odpadky. Dozorce stál na verandě restau-race U medvěda a škrábal se na břiše. Sam Malloy vylezl z kotle, sedl si na špalek a díval se k blednoucímu východu. Na skaliskách blízko Hopkinsovy námořní stanice štěkali monotónně lvouni. Od moře přicházel starý Číňan s kapajícím košíkem a pleskal utrženou podrážkou do kopce.
Pak zabočil do ulice Na plechárně automobil a doktor přijel před laboratoř. Oči měl zarudlé vyčerpáním. Sotva se vlekl únavou. Když vůz zastavil, doktor zůstal chvíli tiše sedět, aby se nervy po natřásání na silnici uklidnily. Pak vylezl z vozu. Když se jeho kroky ozvaly na schodech, chřestýši vystrčili chvě-jící se rozeklané jazyky a naslouchali jimi. Krysy začaly divoce pobíhat po klecích. Doktor vystoupil po schodech. Udiveně se zadíval na polovyvrácené dveře a na rozbité okno. Únava jako by z něho spadla. Vstoupil spěšně dovnitř. Pak rychle prošel z místnosti do místnosti a vyhýbal se roztříštěnému sklu. Rychle se sklonil, zvedl rozbitou desku a podíval se na štítek.
V kuchyni už na podlaze zbělel vylitý tuk. Doktorovi vzplály oči hněvem. Posadil se na gauč, hlava mu zapadla mezi ramena a tělo se rozechvělo zlostí. Náhle vyskočil a zapnul velký gra-mofon. Vložil desku a nasadil přenosku. Z ampliónu se ozval jen syčivý řev. Zvedl přenosku, zastavil kotouč a posadil se znovu na gauč.
Na schodech se ozvaly dunivé, nejisté kroky a vešel Mack. Obličej měl rudý. Uprostřed pokoje se nejistě zastavil.
"Pane doktor " řekl - "já s mládencema -"
Doktor jako by ho chvíli vůbec neviděl. Pak se vymrštil. Mack potácivě ustoupil. "To jste udělali vy?"
"No, já sem s mládencema -." Doktorova malá, tvrdá pěst vyšlehla jako bič a udeřila Macka do úst. Daktorovi plály oči rudým, zvířecím vztekem. Mack dosedl těžce na podlahu. Doktor měl tvrdou pěst s vysedlými klouby. Mackovi praskly rty nárazem o zuby a jeden z předních zubů se vyvrátil dovnitř.
"Vstaňte!" řekl doktor.
Mack potácivě vstal. Ruce mu visely podél boků. Doktor ho udeřil znovu do úst, chladnou, vypočítanou a trestající ranou. Mackovi vytryskla ze rtů krev a začala mu stékat po bradě. Snažil se olíznout si ústa.
"Zvedni ruce, bij se, ty syčáku!" vykřikl doktor, dal mu další ránu a uslyšel chřupavý zvuk vyražených zubů.
Mackovi odskočila hlava nazad, ale tentokrát se pevně vzepřel, aby neupadl. A ruce mu zůstaly u boků. "Jen do toho, pane doktor," řekl blábolivě popukanými rty. "Patří mi to."
Doktorovi poklesla ramena u vědomí porážky. "Ty syčáku," řekl trpce. "Ach, ty syčáku bídná." Posadil se na gauč a zadíval se na rozbité klouby.
Mack si sedl na židli a pohlédl na něho. Oči měl široce otevřené a plné bolesti. Ani si nesetřel krev, která se mu valila přes bradu. Doktorovi začal znít v hlavě monotónní vstup Monteverdiho Hor ch'el Ciel e la Terra, nekonečně smutné a odevzdané truch-lení Petrarky pro Lauru. Hudbou doktor viděl Mackova rozbitá ústa, hudbou, kterou slyšel v hlavě i ve vzduchu. Mack seděl zcela bez hnutí, téměř jako by sám hudbu slyšel. Doktor rychle pohlédl na místo, kde bylo album s Monteverdim, ale pak si uvědomil, že gramofon je rozbitý.
Vstal "Jděte si umýt obličej," řekl a odešel ven, po schodech a přes ulici k Li Čongovi. Když Li vyndával z lednice dvě láhve piva, vyhýbal se doktorovi pohledem. Peníze vzal beze slova. Doktor se vrátil přes ulici.
Mack byl na záchodě a utíral si zkrvavený obličej mokrými papírovými ručníky. Doktor otevřel láhev a nalil pomalu do sklenice. Držel ji šikmo, takže se udělal jen nízký límeček pěny. Doplnil druhou vysokou sklenici a odnesl obě do předního po-koje. Mack se vrátil, ale stále si ještě vysušoval ústa mokrým papírovým ručníkem. Doktor ukázal hlavou na pivo. Mack otevřel hrdlo a vlil do sebe bez polykání půl sklenice. Prudce vzdychl a zahleděl se do piva. Doktor už sklenici dopil. Přinesl láhev a naplnil obé sklenice znovu. Posadil se na gauč.
"Co se tu stalo?"
Mack se díval na podlahu a ze rtů mu odkápla krev do piva. Znovu si vysušil rozbité rty. "Já sem vám chtěl s mládencema uspořádat mejdan. Mysleli sme, že se vrátíte včera večír." Doktor přikývl. "Rozumím."
"Vymklo se nám to z rukou. Nemá cenu, abych vám říkal, že mě to mrzí. Mě celej život něco mrzí. To není žádná novinka. Dycky to dopadne stejně." Zhluboka se napil a mohutně polkl. "Měl sem ženu," řekl Mack. "To samý. Ať sem udělal co chtěl sepsulo se to. Nemohla to už vydržet. Dyž sem chtěl udělat něco dobrýho, dycky se to ňák zmrvilo. Dyž sem jí dal dárek, měl ňákou vadu. Jen sem jí furt dělal bolest. Už to nemohla vydržet. A všade to samý, až sem ze sebe začal dělat kašpara. Já už nedělám nic jinýho než kašpara. Snažím se mládence rozesmát."
Doktor znovu přikývl. Hudba mu už opět začínala znít v hla-vě, žalování a odevzdání zároveň. "Já vím," řekl.
"Byl sem rád, dyž ste mi tu ránu dal," pokračoval Mack. "Myslel sem si, možná že si z toho vemu ponaučení. Možná že si todle budu věčně pamatovat. Ale kruci, já si nezapamatuju nic! Pane doktor," Mack už křičel, "já sem si

představoval, že budeme všický šťastný a že nám bude tak fajn! Že vy budete rád, protože pro vás pořádáme mejdan, a my že budeme taky rádi. Já sem si fakt představoval fajn mejdan!" Mávl rukou ve směru zkázy na podlaze. "To samý, dyž sem byl ženatej. Dycky sem si pro ni něco vymyslel, a bác! nikdy to tak nevyšlo."
"Já vím," řekl doktor. Otevřel druhou láhev piva a naplnil sklenice po okraj.
"Pane doktor," řekl Mack, "já to tady s mládencema uklidím - a to, co je rozbitý, zaplatíme. My to zaplatíme, i kdyby nám to trvalo pět let."
Doktor pomalu zavrtěl hlavou a setřel si z vousů pivní pěnu. "Kdepak," řekl, "já si to uklidím sám. Vím, kam co patří."
"My to zaplatíme, pane doktor."
"Ba ne, nezaplatíte, Macku," řekl doktor. "Budete na to myslet a bude vás to hezky dlouho trápit, ale nezaplatíte to. Vždyť je tu možná za tři sta dolarů rozbitých skleněných nádob na exponáty. Neříkejte, že to zaplatíte. Jenom by vás to trápilo Možná že by to trvalo dva nebo tři roky, než byste na to zapomněli a než byste byli zas úplně ve své kůži. A stejně byste to nezaplatili."
Asi máte pravdu," řekl. Mack. "Hergot, já vim, že máte pravdu. Co se dá teda dělat?"
"Já už jsem se s tím vyrovnal. Ty rány, co jsem vám dal do huby, to ze mě dostaly. Zapomeňme na to."
Mack dopil pivo a vstal. "Tak sbohem, pane doktor." "Sbohem. Jo, Macku, co se vlastně stalo s vaší ženou?" .
"Já nevím," řekl Mack. "Prostě vodešla." Nemotorně sešel ze schodů, přešel ulici a vydal se staveništěm a po slepičí pěšince ke Grandlehárně. Doktor se díval z okna, jak mu to jde. Pak vzal unaveně koště za bojlerem. Trvalo mu to celý den, než spoušť uklidil.

22

*** Malíř Henri nebyl Francouz a nejmeno-val se Henri. A také nebyl malíř. Tolik se zahloubal do pří-běhů o pařížském Levém břehu, že tam žil, ačkoliv tam nikdy nebyl. V novinách a časopisech horečně sledoval dadaistická hnutí a schizmata, podivně zženštilé žárlivosti a náboženská zanícení, a zrody a zanikání jepičích uměleckých škol. Pravi-delně revoltoval proti zastaralé technice a materiálu. Jednu sezónu odmítl perspektivu a jiný rok se zřekl červeně, dokonce i jako matky purpuru. Konečně se vzdal barev vůbec. Není možno posoudit, zdali byl Henri dobrý malíř nebo ne, proto-že se tak vášnivě vrhal do nejrůznějších směrů a hnutí, že mu na malování čímkoliv a jakkoliv zbývalo jen velmi má-lo času.
O jeho malířství je možno pochybovat, podle jeho výtvorů z různobarevného peří a ořechových skořápek se nedalo mnoho usuzovat, ale jako stavitel lodí byl Henri vynikající. Byl to úžasný řemeslník. Když si před lety začal stavět člun, žil ve stanu, ale pouze dokud práce na kuchyňském a kabinovém prostoru nebyla skončena natolik, aby se do člunu mohl nastěhovat. Jakmile měl střechu nad hlavou a byl v suchu, dal si s člunem na čas. Člun byl spíš práce sochařská než loďařská. Byl deset a půl metru dlouhý a jeho tvar se neustále měnil. Nějakou dobu měl příď rychlé oceánské plachetnice a baňatou záď torpédo-borce. Jindy zas vypadal trochu jako Kolumbova karavela. Protože Henri neměl peníze, trvalo mu to často celé měsíce, než našel prkénko nebo kus železa nebo tucet mosazných šroubů. Ale tak si to přál, protože Henri nikdy nechtěl svůj člun dostavět.
Člun seděl mezi borovicemi na pozemku, který si Henri za pět dolarů ročně pronajal. Částka zaplatila daně a majitele uspokojila. Člun spočíval v jakési kolébce na cementových zá-kladech. Pokud Henri nebyl doma, visel přes bok člunu prova-zový žebřík. Po návratu žebřík vytáhl a spustil ho, teprve když přišli hosté. V kabince bylo široké vycpané sedadlo, lemující tři strany místnosti. Na tom spal a na tom seděli hosté. Bylo-li zapotřebí, bylo možno sklopit stůl. Ze stropu visela mosazná lampa. Kuchyňka byla divem skladnosti, ale každá její sou-část byla výsledkem několikaměsíčního přemýšlení a práce.
Henri měl snědou plet a byl morous. Nosil baret ještě dlouho po tom, co ho jiní přestali nosit, kouřil dýmku z tykve a černé vlasy mu padaly do obličeje. Henri měl mnoho přátel, které volně dělil na ty, kteří byli s to živit jeho, a na ty, které musel živit on. Člun neměl jméno. Henri prohlásil, že ho pokřtí, až bude hotov.
Henri stavěl člun a bydlel v něm už deset let. Za tu dobu byl dvakrát ženat a navázal celou řadu polotrvalých milostných vztahů. A všechny ty mladé ženy ho opouštěly z týchž důvodů. Dvoumetrová kabinka byla pro dva lidi příliš malá. Šlo jim na nervy, že když vstanou, drcnou se do hlavy. Lodní záchody by ve člunu, který stál na břehu, nebyly nic platné, a normální záchod Henri odmítl, protože takový záchod by z něho byl neprávem udělal obyvatele souše. On a jeho přechodná partnerka museli proto chodit kus cesty mezi borovice. A tak ho jeho lásky jedna po druhé opouštěly.
Právě když od něho odešla dívka, které říkal Alice, přihodila se Henrimu podivná věc. Pokaždé když zůstal sám, nějakou dobu normálně truchlil, ale ve skutečnosti se mu ulevilo. Mohl se v kabině natáhnout. Mohl jíst, co chtěl. Byl rád, že může být za chvíli osvobozen od nekonečně se opakujících ženských biologických funkcí.
Vypěstoval si zvyk, že pokaždé když ho některá opustila, koupil si pět litrů vina, natáhl se na příjemně tvrdý kavalec a opil se. Někdy si tak pro sebe trochu poplakal, ale to byl pře- pych, který mu obvykle přinesl nádherný pocit uspokojení. V takovém rozpoložení čítal nahlas s hroznou výslovnos Rimbauda, a plynulost přednesu ho uváděla v nadšení.
A právě za jednoho z jeho rituálních truchlení nad ztracenou Alicí začala ta podivná věc. Byla noc a lampa svítila a on sotva začínal mít špičku, když si náhle uvědomil, že už není sám. Opatrně se podíval vzhůru, pak přes kabinu a tam, na druh straně, seděl čertovský mládenec, snědý, hezký mladík. Oči m žhnuly zchytralostí, silou ducha a energií a zuby mu svítily. V obličeji měl něco milého, a přece strašného. A vedle něh seděl plavovlasý chlapeček, sotva víc než batole. Shlédl na chlapce a děcko pohled vrátilo a radostně se zasmálo, jako by s mělo stát něco nádherného. Pak se muž

podíval na Henriho a usmál se a pohlédl zpátky na dítě. Z horní levé kapsičky u vesty vytáhl staromódní břitvu. Otevřel ji a pohybem hlavy ukázal na dítě. Položil mu ruku do kadeří, děcko se vesel zasmálo a pak mu muž pozvedl bradičku, podřízl mu hrdlo, dítě se smálo a smálo dál. Ale Henri řval hrůzou. Dlouho m trvalo, než si uvědomil, že ani muž, ani děcko už tam není.
Když se třesavka trochu utišila, Henri se vyřítil z kabin přehoupl se přes bok člunu a utíkal mezi borovicemi z kopce. Několik hodin se bezcílně toulal a nakonec přišel do ulice Na plechárně.
Když se vřítil do laboratoře, doktor byl právě v suterén a dělal pokusy s kočkami. Nechal Henriho vyprávět a pokračoval v práci, ale když Henri skončil, podíval se na něj zblízka, aby viděl, kolik z toho je skutečný strach a kolik předstírání. A většinou to byl strach.
"Myslíte, že to je duch?" zeptal se Henri naléhavě. "Je to odraz něčeho, co se stalo, nebo je to nějaká freudovská hrůza pocházející ze mě, nebo jsem úplnej cvok? Říkám vám, že jsem to viděl. Viděl jsem to před sebou tak jasně, jako vidím vás.
"Nevím," řekl doktor.
"No a nešel byste tam tedy se mnou, abyste viděl, jestli to vrátí?"
"Nešel," řekl doktor. "Kdybych to viděl, mohl by to být duch, a to by mě zle vyděsilo, protože na duchy nevěřím. Kdybyste to vy viděl znovu a já ne, byla by to halucinace a v děsil byste se vy."
"Ale co mám dělat?" zeptal se Henri. "Jestli to zas uvidím budu vědět, co bude následovat, a určitě z toho umřu. Víte, on nevypadá jako vrah. Vypadá pěkně, a to děcko vypadá pěně, žádnej z nich si z toho, co se děje, nic nedělá. Ale že tomu dítěti podříz krk, to jsem viděl."
"Nevím," řekl doktor. "Nejsem ani psychiatr, ani duchař, teď už si s tím nic nezačnu."
Do suterénu zavolal dívčí hlas: "Dobrý den, pane doktor, Můžu dál?"
"Jen pojďte," řekl doktor.
Bylo to dosti hezké a velmi živé děvče. Doktor ji Henrimu představil.
"Řeší problém," řekl doktor. "Bud ho straší duch, nebo špat-né svědomí, a on neví, co z toho to je. Vyprávějte jí o tom, Henri."
Henri vyprávěl celý příběh znovu a děvčeti v očích jen hrálo. "Ale to je strašné," řekla, když skončil. "V životě jsem ducha ni neucítila. Musíme tam jít a přesvědčit se, jestli se to zase vrátí."
Doktor je trochu kysele pozoroval, jak odcházejí. Děvče šlo koneckonců původně k němu.
Dívka sice ducha neviděla ani jednou, ale Henri se jí líbil, trvalo pět měsíců, než ji těsná kabina a potíže se záchodem vyhnaly.

23

*** Na Grandlehárnu padl černý smutek. Všechno veselí se z ní vytratilo. Mack se vrátil z laboratoře natrženými ústy a vyraženými zuby. Aby se kál, neumyl si obličej. Vlezl si do postele, pokrývku si přetáhl přes hlavu a celý den nevstal. Měl srdce stejně rozbolavělé jako ústa. V myš-lenkách prošel všechno špatné, co v životě udělal, a špatné se m zdálo všechno. Byl velice smutný.
Hughie a Jones chvíli seděli, zírali do prázdna, pak se mrzutě vydali do konzervárny Hediondo, požádali o práci a dostali ji. Hazel měl tak zoufalou náladu, že šel do Monterey, vyprovo-koval rvačku s jedním vojákem a úmyslně ji prohrál. Trochu mu to spravilo náladu, protože se dal úplně zbít člověkem, kterého mohl vyřídit jednou rukou.
Jediným šťastným členem klubu byla Milenka. Strávila den pod Mackovou postelí, kde s rozkoší žvýkala jeho boty. Byla to chytrá fenka a měla ostré zoubky. Mack hrábl v černém zou-falství dvakrát pod lůžko, chytil ji a přitáhl si ji k sobě do postele aby měl společnost, ale vykroutila se mu, vrátila se pod postel a dala se znovu do hryzání.
Eda šel mátožně do La Idy a pohovořil s přítelem barmanem Vyneslo mu to pár skleniček, navíc si vypůjčil několik centů pětkrát za sebou si poslechl z hrací skříně Melancholické bejby.
Nad Mackem a mládenci se vznášel mrak. Věděli to, a taky věděli, že si to zaslouží. Stali se společenskými vyvrheli. Na všechna jejich dobrá předsevzetí se zapomnělo. Bylo-li známo, večírek původně uspořádali pro doktora, nikdo se o tom nezmínil a nikdo je tím neomluvil. Příběh se roznesl v restauraci U medvěda. Vyprávělo se o něm v konzervárnách. V La Idě o něm moralizovali opilci. Li Čong odmítl jej komentovat. Cítil se finančně poškozen. A jak příběh narůstal, zněl takto: Ukradli kořalku a peníze. Záludně se vloudili do laboratoře a systematicky ji zničili, z pouhé zlomyslnosti a zlé povahy. Tento vyklad nakonec přijali i lidé, kteří věděli, že skutečnost byla jiná. Opilci v La Idě uvažovali o tom, že půjdou a vymlátí celé té pěkné společnosti duši z těla, aby jim ukázali, že takhle s doktorem jednat nesmějí.
Macka a mládence zachránil před represáliemi jen jejich smysl pro solidaritu a bojová schopnost. Našli se lidé, kteří k věci stavěli moralisticky, ačkoliv předpoklady k morálce už dávno ztratili. Nejzuřivěji z nich si počínal Tom Sheligan, který by se byl večírku určitě zúčastnil, kdyby byl o něm věděl.
Společensky klesl Mack s mládenci níž než barevné rasy. Když šli kolem kotle, Sam Malloy na ně nepromluvil. Stáhli se do sebe a nikdo nemohl předvídat, jak se z toho mraku dostanou. Neboť na společenský bojkot je možno reagovat dvojím jím způsobem - buď z něho člověk vyjde rozhodnut se polepšit, očistit a zlidštět, nebo to s ním jde z kopce, vyzve na souboj celý svět a dělá i horší věci. Tohle je daleko nejběžnější reakce na Kainovo znamení.
Mack a jeho mládenci balancovali na vážkách dobra a zla. K Milence se chovali laskavě a sladce, k sobě navzájem rezervovaně a s porozuměním. Když první reakce přešla, vygruntovali Grandlehárnu jako nikdy. Vyleštili kování na kamnech a vyprali všechno prádlo a přikrývky. Finančně se stali nezajímaví protože platili. Hughie a Jones pracovali a přinášeli mzdu domů. Potraviny kupovali na kopci v Tržnici spořivých, protože Li Čongův vyčítavý pohled jim byl

nesnesitelný.
V té době učinil doktor pozorování, které bylo možná správné, ale protože v úvaze jeden činitel chyběl, není známo, zdali měl doktor pravdu. Bylo to 4. července. Doktor seděl v laboratoři s Richardem Frostem. Pili pivo a poslouchali nové album se Scarlattim a dívali se z okna. Před Grandlehárnou byla velká kláda, na níž seděl Mack s mládenci na odpoledním sluníčku. Byli obráceni směrem z kopce k laboratoři.
Doktor řekl: "Podívejte se na ně. Tady máte svoje pravé filosofy. Myslím," pokračoval, "že Mack a jeho mládenci znají všechno, co se na světě kdy stalo, a možná i to, co se teprve stane. Myslím, že jsou schopni žít v dnešním světě líp než jiní lidé. V době, kdy se lidé ničí ctižádostí, nervozitou a hrabivostí, oni jsou vyrovnaní. Všichni naši takzvaní úspěšní mužové jsou ne-mocní lidé, žaludky v nepořádku, duše černé, ale Mack a jeho mládenci jsou zdraví a tak nějak čistí. Mohou dělat co chtějí. Mohou uspokojovat svoje choutky, aniž jim dávají jiná jména." Při projevu vyschlo doktorovi tolik v hrdle, že vypil sklenici piva najednou. Pokýval dvěma prsty ve vzduchu a usmál se. "Není nad první napití," řekl.
Richard Frost řekl: "Já myslím, že jsou jako všichni ostatní. Prostě nemají peníze."
"Mohli by je mít," řekl doktor. "Mohli by si zničit život a vydělat peníze. V Mackovi je něco geniálního. Chtějí-li něco, umějí být všichni velmi chytří. Ale znají povahu věcí příliš dobře, aby se takovou touhou nechali lapit."
Kdyby byl doktor věděl o zármutku Macka a jeho mládenců, byl by následující poznámku neudělal, ale nikdo mu neřekl o společenském tlaku, kterému byli obyvatelé Grandu vysta-veni.
Pomalu si nalil do sklenice pivo. "Myslím, že vám to mohu dokázat," řekl. "Vidíte, jak sedí směrem sem? Tak asi za půl hodiny projde Majákovou třídou slavnostní průvod 4. července. Stačí, aby otočili hlavu, a uvidí jej. Stačí, když vstanou, a mohou se na něj dívat. Obejdou-li dva krátké bloky domů, mohou být přímo u něho. Vsadím se s vámi o láhev piva, že se po něm ani neohlédnou."
"Dejme tomu, že se skutečně neohlédnou," řekl Richard Frost. "Co to dokazuje?"
"Co to dokazuje?" zvolal doktor. "Prostě to, že vědí, co v průvodu bude. Vědí, že nejdříve pojede starosta v automobilu, kterému bude z kapoty vlát barevné kaliko. Pak pojede Dlouhý Bob na bílém koni a ponese vlajku. Potom půjde městská rada, na to dvě roty vojáků z Presidia, pak členové Elk-klubu s purpu-rovými deštníky, pak Templářští rytíři v bílých pštrosích pérech a s meči v rukou. Dále Rytíři Kolumbovi s červenými pštrosím péry a s meči v rukou. Mack i mládenci to všechno znají. Bude vyhrávat kapela. To všechno už viděli. Nemusí se na to dívat znovu." .
"Člověk, který se nedívá na slavnostní průvod, když k tomu má příležitost, prostě neexistuje," řekl Richard Frost. Vsadíme se tedy?" "
"Platí."
"Vždycky se mi to zdálo podivné," přemítal doktor. "Věci které na lidech obdivujeme, laskavost a štědrost, otevřenost poctivost, pochopení a cit, jsou v našem řádu prohlašovány za doprovodné zjevy neúspěchu. A rysy, které se nám protiví, vychytralost, chamtivost, hrabivost, lakota, domýšlivost a sobectví jsou rysy úspěchu. Lidé obdivují ty první vlastnosti, ale milují to co pochází z těch druhých."
"Kdopak by chtěl být dobrý, když přitom musí hladovět?" řekl Richard Frost.
"Ach, to není otázka hladu, to je něco docela jiného. Zaprodávání duší k dobytí celého světa je úplně dobrovolné a téměř spontánní, ale ne docela. Všude na světě najdete Macka a jeho mládence. Viděl jsem je v prodavači zmrzliny v Mexiku i v jednom Aleutovi na Aljašce. Víte jak mi chtěli udělat večírek a jak jim to nevyšlo. Ale chtěli mi udělat večírek. To byl ten impuls, který je vedl. - Poslouchejte," řekl doktor. "Neslyším kapelu?" Rychle naplnil dvě sklenice pivem a oba muži přistoupili těsně k oknu.
Mack seděl s mládenci zpráskaně na kládě a díval se směrem k laboratoři. Z Majákové třídy zalétal zvuk kapely, bubny se vracely ozvěnou od budov. Náhle přejel starostův vůz s vlajícím kalikem na chladiči - pak Dlouhý Bob na bílém koni a s vlajkou v ruce. Pak kapela, vojáci, členové Elk-klubu, Templářští rytíři, Rytíři Kolumbovi. Richard i doktor se napjatě vykláněli, ale ve skutečnosti pozorovali řádku mužů sedících na kládě.
A ani hlava se neotočila, ani krk se nenapřímil. Průvod se valil kolem a oni se nepohnuli. A bylo po přehlídce. Doktor vyprázdnil sklenici, pokýval dvěma prsty ve vzduchu a řekl: "Ach, na světě není nad první napití."
Richard udělal několik kroků ke dveřím. "Jaké pivo chcete?" "Totéž," řekl doktor jemně. Usmíval se na kopec, na Macka a na mládence.
To je všechno hezké, říkat "Čas všechno zhojí, i tohle přejde, lidé zapomenou" - a podobné věci, když se vás to netýká, ale když se vás to týká, čas neplyne, lidé nezapomínají a vy jste prostřed něčeho, co se nemění. Doktor nevěděl nic o bolesti zničující sebekritice v Grandlehárně, protože by se jinak snažil něco v tom udělat. A Mack a mládenci nevěděli, co on cítí, protože jinak by už zas drželi hlavu vzhůru.
Byly to zlé časy. Parcelou se děsivě kradlo zlo. Sam Malloy měl celou řadu půtek se ženou a ona pořád jen plakala. Ozvěna v kotli její štkání změnila, znělo, jako by plakala pod vodou. Zdálo se, že kořenem nesnází je Mack s mládenci. Hezký dozorce restauraci U medvěda vyhodil opilce, ale vyhodil ho příliš tvrdě a příliš daleko a přerazil mu hřbet. Alfréd musel jít tři-krát do Salinas, než se případ urovnal, a to Alfrédovi na náladě nepřidalo. Obvykle byl příliš dobrý vyhazovač, aby někomu blížil. Jeho hej rup bylo zázrakem rytmu a elegance.
Na dovršení všeho se začala skupina vysokomyslných dam ve městě dožadovat zavření doupat neřesti, aby se mladému americkému mužství dostalo ochrany. To se stávalo zhruba jdnou ročně v nudném období mezi 4. červencem a okresním jarmarkem. Když to přišlo, Dora obvykle podnik na týden za-vřela. To nebylo tak zlé. Každý dostal dovolenou, a alespoň rylo možné provést drobné instalatérské a malířské opravy. Ale letos se dámy vydaly na skutečnou křižáckou výpravu. Dychtily po krvi. Bylo nudné léto a s dámami šili čerti. Šlo to tak daleko, že jim příslušní činitelé museli vysvětlit, kdo vlastně jsou majitelé podniků, v nichž se neřesti dává průchod, jaká se z bordelů platí činže a jaké potíže by mohly vzniknout, kdyby byly zavře-ny. Z toho je vidět, jak vážnou hrozbou se dámy mohly stát. Dořin podnik byl zavřen celé dva týdny, a zatím se v Monter-ey konaly tři sjezdy. Rozkřiklo se, že se u Dory nepracuje,

a pro příští rok bylo v Monterey pět sjezdů odřeknuto. Na všech stranách to vypadalo zle. Doktor si musel vypůjčit v bance, aby mohl zaplatit sklo rozbité při večírku. Elmer Rachetti usnul na Jižní pacifické trati a vlak mu přejel obě nohy. Náhlá a na-prosto neočekávaná bouře urvala člun na vlečení síti a tři lodě na sépie od uvazovacích kůlů a rozmetala je roztříštěné a zbě-dované na pláži Del Monte.
Pro nakupení takových neštěstí není vysvětlení. Každý dává vinu sám sobě. Lidé pátrají ve svých černých duších po hříších, které tajně spáchali, a uvažují, zda-li ony způsobily ten zlý ře-tězec. Jeden to může připsat skvrnám na slunci a druhý vezme v potaz zákon pravděpodobnosti a nevěří tomu. Ani lékaři na tom nevydělali, protože přes to, že lidé byli nemocní, nikdo ne-onemocněl tak, aby z toho něco koukalo. Dobrý lék nebo užívání to snadno spravilo.
A aby to všechno dostalo korunu, rozstonala se Milenka. Když ji to sklátilo, bylo to velmi tlusté a živé štěňátko, ale pět dní horeček ji změnilo v kostřičku potaženou kůží. Temně hnědý čumáček ji zrůžověl a dásničky zbělely. Oči se nemocí zkalil a celé tělíčko sálalo žárem, ačkoliv se někdy chvěla zimou. Nechtěla nic jíst a nechtěla nic pít, tlusté bříško se jí scvrklo k páteři a kůží bylo vidět i obratle na ocásku. Byla to zřejmě psinka.
A tehdy zachvátila Grandlehárnu opravdová panika. Milenka se všem stala strašně důležitá. Hughie i Jones dali okamžitě výpověď z práce, aby byli nablízku a mohli pomáhat. Vysedávali u ní ve směnách. Dávali jí na čelíčko studený vlhký šátek, a on byla stále nemocnější a slabší. Konečně mládenci zvolili Hazel a Jonese, proti jejich vůli, aby navštívili doktora. Našli ho skloněného nad mapou odlivů. Jedl při tom dušené kuře, jehož hlavní přísadou nebylo kuře, ale mořská okurka. Měli dojem, že s na ně podíval poněkud chladně.
"Deme kvůli Milence," řekli. "Je nemocná."
"Co je jí?"
"Mack říká, že to je psinka."
"Nejsem zvěrolékař," odpověděl doktor. "Nevím, jak tyhle věci léčit."
Hazel řekl: "No, nemohl byste se na ni aspoň podívat? Je děsně nemocná."
Když doktor Milenku vyšetřoval, stáli v kruhu kolem něho. Prohlížel jí pupily a dásně a jemně jí kladl prsty do uší, aby zjistil horečku. Přejel rukou žebírka, která vystupovala jak struhadlo, a ohmatal chuďoučká zádíčka. "Nechce jíst?" zeptal se.
"Ani sousto," odpověděl Mack.
"Budete ji muset krmit násilím - silnou polévku, vajíčka rybí tuk."
Měli dojem, že mluví chladně a úředně. Vrátil se k mapě odlivů a dušenému kuřeti.
Ale Mack a mládenci měli teď co dělat. Vařili maso tak dlouho až byla polévka silná jako whisky. Dávali Milence rybí tuk dalek na jazyk, aby ho alespoň trochu spolkla. Drželi jí hlavičku vzhůru, vytáhli jí pysky do kornoutku a chladnou polévku nalili dovnitř. Musela polknout nebo se zalknout. Každé dvě hodin ji krmili a dávali jí vodu. Dříve ve směnách spali - teď už nespal nikdo. Mlčky seděli a čekali, až se dostaví krize.
Přišla časně ráno. Mládenci seděli v židlích a klímali, ale Mack byl vzhůru a očima lpěl na štěněti. Viděl, že se Milence dvakrát pohnuly uši a prsíčka se zvedla. S nekonečnou námahou pomalu vztyčila na provázkovité nožky, dovlékla se ke dveřím, třikrát si lokla vody a zhroutila se na podlahu. Mack zařval, aby probudil ostatní. Těžkopádně se roztančil. Všichni chlapci hulákali jeden na druhého. Li Čong je slyšel, když vynášel kbelík s odpadky, a odfrknul si. Slyšel je vyhazovač Alfréd a myslel si: pořádají mejdan.
V devět hodin už Milenka snědla na posezení syrové vajíčko a čtvrt litru šlehačky. V poledne viditelně přibrala na váze. Příští den už trochu dováděla a koncem týdne to byl zdravý pes.
Konečně se v hradbě zla objevila trhlina. Důkazy toho bylo možno pozorovat všude. Člun byl odvlečen zpět na vodu a plaval. Dora dostala vzkaz, že už může podnik zase otevřít. Earl Wakefield chytil vřetenku s dvěma hlavami a prodal ji muzeu za osm dolarů. Hradba zla a čekání byla prolomena. Sesula se po kusech. Té noci byly záclony v laboratoři staženy, gregorián-ská hudba hrála až do dvou hodin, pak hudba přestala a nikdo nevyšel. Jakási síla svedla boj s Li Čongovým srdcem a on v je-diném okamžiku orientálního citu odpustil Mackovi a mláden-cům a odepsal žabí dluh, který byl stejně hned od začátku jen finančním bolením hlavy. A aby chlapcům dokázal, že jim skutečně odpustil, odnesl do Grandu čtvrtlitrovou lahvičku starých tenisek a věnoval jim ji. Jejich nákupy v Tržnici spoři-vých ranily jeho city, ale to všechno už bylo to tam.
K Liově návštěvě došlo ve stejné době, kdy měla Milenka poprvé po nemoci zdravý destruktivní impuls. To už byla roz-mazlená úplně a nikdo ani nepomyslel na to, aby ji cepoval. Když Li Čong vešel s dárkem, Milenka soustavně, v nejlepším rozmaru a za potlesku svých šťastných pánů ničila Hazelův jediný pár gumových holínek.
Mack nikdy nenavštěvoval Medvěda jako zákazník. Bývalo by mu to připadalo tak trochu jako krvesmilstvo. Chodil do podniku u baseballového hřiště. Proto když přišel do výčepu U medvěda, každý se domníval, že chce pivo. Přistoupil k Alfré-dovi: "Je tu někde Dora?" zeptal se.
"Co vod ní chcete?" domáhal se Alfréd.
"Potřebuju se s ní vo něčem poradit."
"Vo co de?"
"Do toho vám nic není, hergot!" rozehřál se Mack.
"Dobře, ať je teda po vašem. Podívám se, jestli se vona bude chtít radit s váma."
Za okamžik už vedl Macka do svatostánku. Dora seděl u psacího stolu se stahovací deskou. Oranžové vlasy se jí vršily v prstencích na hlavě a na čele měla zelené stínítko. Tupým perem dělala nejnovější zápisy do solidní, staré hlavní knihy, aby neměla v účetnictví resty. Měla na sobě úžasný růžový hedvábný župan s krajkami na zápěstí a u krku.
Když Mack vešel, prudce se obrátila na otáčecí židli a podívala se na něho. Alfréd se zastavil u dveří a čekal. Mack stál, dokud Alfréd neodešel a nezavřel dveře.
Dora si ho pátravě a podezřívavě prohlížela. "No - tak copak byste rád?" zeptala se konečně.

"Víte, milostivá," řekl Mack - "no, konečně, jistě ste slyšela, co sme nedávno provedli u pana doktora."
Dora si postrčila stínítko výš na hlavu a pero zasunula do staromódního držáku ze spirálové pružiny. "Jo," odpověděla "to jsem slyšela."
"Tak teda, milostivá, my sme to udělali pro pana doktora. Možná že tomu nebudete věřit, ale chtěli sme mu udělat mejdan. Jenomže von se nedostal domů včas a - no, zkrátka, vymklo s nám to z rukou."
"To jsem slyšela," přitakala Dora. "No - a co mám jako dělat?"
"No," řekl Mack, "já a mládenci sme si mysleli, že se s vám poradíme. Víte přece, jak si pana doktora strašně vážíme. Prostě sme se s váma chtěli poradit, co si myslíte, že bysme pro ně mohli udělat, čím by sme mu to jako dokázali."
Dora řekla: "Hm," zapadla těžce do otáčecí židle, přehodil nohu přes nohu a urovnala si župan na kolenou. Vyťukla z krabičky cigaretu, zapálila ji a uvažovala. "Udělali jste mu večírek na který nepřišel. Proč byste mu tedy neudělali večírek, na který přijde?"
"Panenko milosrdná," vydechl Mack později v rozmluvě s mládenci. "To je prostě fantastický, jak to bylo jednoduchý. Teda, to je senzační ženská. Není divu, že se z ní stala bordeldáma. Prostě senzační ženská."

24

*** Marie Talbotová , totiž pani Talbotová, byla rozkošná. Měla rudé vlasy se zeleným odleskem. Pleť měla zlatou a prosvítala jí zeleň a oči měla zelené se zlatými tečkami. Obličej měla do trojúhelníku, vysedlé lícní kosti, oči daleko od sebe a špičatou bradu Měla dlouhé nohy tanečnice, a když šla, jako by se země ani nedotýkala. Když byla vzrušena - a vzrušena bývala velmi často - obličej se jí zalil zlatem. Její pra-pra-pra--pra-prababičku upálili pro čarodějnictví.
Největší láskou Marie Talbotové byly večírky. Ráda večírky pořádala a ráda na večírky chodila. Protože Tom Talbot ne-vydělával mnoho, Marie nemohla večírky stále jen pořádat, a proto to často zařídila tak, aby je pořádali druzí. Někdy zate-lefonovala přítelkyni a řekla bez obalu: "Nemyslíš, že je načase, abys udělala večírek?"
Marie měla pravidelně šestkrát ročně narozeniny a organi-zovala maškarní večírky, večírky na překvapenou, večírky u pří-ležitosti svátků. Štědrý večer u Talbotů byla velice vzrušující záležitost, neboť Marie pořádáním večírků rozkvétala. Manžela Toma nesla s sebou na vlně vlastního vzrušení.
Odpoledne, když byl Tom v práci, Marie někdy pořádala takové dýchánky pro kočky ze sousedství. Na stoličku postavila šálečky a talířky pro panenky. Shromáždila kočky - byla jich spousta - a pak s nimi zapřádala dlouhé a podrobné rozhovory. Ta hra ji dělala velikou radost - byla to jakási satirická hra, která před Marií překlenula a skryla skutečnost, že nemá žádné hezké šaty a že Talbotovi nemají peníze. Většinou byli téměř absolutně na dně, ale Marii se dařilo pořádat večírky i v době, kdy v pravém slova smyslu živořili.
Měla k tomu zvláštní nadání. Dovedla nakazit celý dům ve-selím a tohoto daru používala jako zbraně proti zoufalství, které se neustále plížilo kolem domu a čekalo, až se bude moci dostat Tomovi na kobylku. Marie viděla svůj úkol v udržováni zoufal-ství v patřičné vzdálenosti od Toma, protože každý přece věděl, že z něho dříve nebo později bude slavný muž. Většinou se jí dařilo udržovat zlé stíny mimo dům, ale někdy se dostaly do-vnitř na Toma a vyřídily ho. Pak seděl a celé hodiny dumal a Marie se zoufale snažila vytvořit protiváhu veselostí.
Jednoho dne, když bylo prvního v měsíci a vodárna poslala strohou upomínku, činže nebyla zaplacena, časopis Gollier's vrátil rukopis, New Yorker vrátil řadu kreseb a Toma zle trápil zánět pohrudnice, odešel Tom do ložnice a lehl si.
Marie tiše vešla, protože modrošedá barva jeho zádumčivosti pronikla pode dveřmi a klíčovou dírkou. Držela v ruce malou kytičku drobných karafiátů v manžetce z papírové krajky.
"Přivoň si," řekla a strčila Tomovi kytičku pod nos. Přivoněl ke květinám a neřekl nic. "Víš, co je dnes za den?" zeptala se a zoufale přemýšlela, jak by do dne vnesla trochu světla.
"Proč bysme si to jednou nemohli přiznat?" řekl Tom. "Jsme vyřízený. A už jsme skoro na dně. Co to má za význam pořád si něco namlouvat?"
"Ba ne, vůbec nejsme na dně," těšila ho Marie. "Jsme lidé kouzel. Vždycky jsme jimi byli. Vzpomeň si na těch deset dolarů, které jsi našel v knize - a vzpomínáš si, jak ti bratranec poslal těch pět dolarů? Nám se nemůže nic stát."
"No, už se stalo," řekl Tom. "Bohužel. Prostě nejsem tento-krát schopen něco si namluvit. Pořád jen něco předstíráme, a mně už se z toho dělá nanic. Jednou bych rád, aby něco bylo skutečný -jen jednou."
"Myslela jsem si, že bych dnes mohla uspořádat večírek," řekla Marie.
"Za co? Přece nechceš zase vystřihnout z časopisu vobrázek pečený šunky a podávat ho na míse? Mně už je z takovýhle legrace nanic. Už to není ani trochu vtipný. Je to smutný."
"A přece bych mohla uspořádat večírek," naléhala. "Jen něco docela malého. Nikdo se nemusí strojit. Vždyť je výročí založení Dámské kalhotové ligy - taková událost, a ty si na ni vůbec ani nevzpomeneš."
"Ale vždyť to nemá cenu," řekl Tom. "Já vím, že je to ohavný, ale já se pro to prostě nemůžu nadchnout. Proč vlastně nevode-jdeš a nezavřeš dveře a nenecháš mě na pokoji? Když nepudeš sama, vyvedu tě vodtuď."
Pozorně se na něho podívala a viděla, že to myslí vážně. Tiše vyšla a zavřela dveře. Tom se obrátil na posteli a položil si obličej do dlaní. Slyšel, jak Marie v druhé místnosti šramotí a chrastí.
Vyzdobila dveře starými vánočními ozdobami, skleněnými koulemi a staniolem a vyrobila plakát, který hlásal: "Vítej, Tome, hrdino náš!" Naslouchala u dveří, ale nic neslyšela. Poněkud zklamána vytáhla stoličku a prostřela na ni ubrousek.

Doprostřed postavila skleničku s kytičkou a čtyři šálečky a ta-lířky. Šla do kuchyně, nasypala do konvice čaj a dala svařit vodu. Pak vyšla na dvůr.
Číča Randolphová se slunila u plotu. "Slečno Randolphová " , oslovila ji Marie, "pozvala jsem několik přátel na čaj, nechtěla byste přijít?" Číča Randolphová se převalila rozkošnicky na hřbet a protáhla se v teplém slunci. "A přijďte nejpozději ve čtyři hodiny," řekla Marie. "Jdu s manželem na recepci, pořádanou v hotelu na oslavu stého výročí založení Dámské kalhotové ligy."
Zašla za dům na dvůr, kde se po plotě plazilo ostružiní. Na zemi seděla přikrčena Číča Casiniová, předla si pro sebe a zuřivě švihala ocasem. "Paní Casiniová," zahájila Marie a pak se za-razila, protože viděla, co kočka dělá. Měla myš. Něžně se jí dotýkala neozbrojenou tlapkou a myš sebou zoufale zmítala, táhnouc za sebou ochromené zadní nohy. Kočka ji nechala zalézt až téměř do krytu ostružinových keřů a pak jemně hmátla tlapkou, na které se jí objevily ostré trny. Odbornicky probodla myší páteř, přitáhla si ji, zmítající se, k sobě a švihala ve vystupňované rozkoši ocasem.
Tom už napolo spal, když slyšel, že ho někdo znovu a znovu volá. Vymrštil se a zařval: "Co se děje? Kde jsi?" Slyšel, že Marie pláče. Vyběhl na dvůr a viděl, co se děje. "Nedívej se!" vykřikl a zabil myš. Číča Casiniová vyskočila na plot a zlobně ho odtamtud pozorovala. Tom zvedl kámen, zasáhl kočku do břicha a srazil ji z plotu.
Marie doma ještě chvíli plakala Nalila vodu do čajníku a přinesla ho ke stolečku. "Tuhle si sedni," řekla Tomovi, který se uvelebil na bobek ke stoličce.
"Nemoh bych dostat velkej šálek?" zeptal se.
"Nemohu to Číče Casiniové zazlívat, řekla Marie. "Já vím, jaké kočky jsou. Není to jejich vina. Ale - ach, Tome, bude mi to dělat potíže pozvat ji znovu Prostě ji nebudu moci mít ně-jakou dobu ráda, i když se o to budu všemožně snažit."
Podívala se pátravě na Toma a viděla, že mu rýhy zcela zmizely a že už tolik nemžourá očima. "Ale když já mám teď tolik práce s tou Dámskou kalhotovou ligou," vzdychla, "že prostě nevím, jak to všechno stačím."
Marie Talbotová uspořádala téhož roku těhotenský večírek. A každý říkal: "Bože, to její dítě si ale užije psiny!"

25

*** Celá ulice Na ple-chárně určitě a celé Monterey pravděpodobně cítily, že přišla změna. Nevěřit v ná-hodu a ve znamení je v pořádku. Nevěří v ně nikdo. Ale také nepomůže zahrávat si s nimi, a nikdo si s nimi nezahrává. Ulice Na plechárně není pověrčivá tak, jako kterákoliv jiná, ale tam nikoho nepřinutíte, aby prošel pod žebříkem nebo aby otevřel deštník, ještě než vyjde před dům. Doktor byl skutečný vědec a na pověry nedal, a přece když se jedné noci vracel pozdě a na prahu našel bílé květy, položené do řady, nebylo mu dobře u srdce, Většina lidí Na plechárně prostě v takové věci ne-věří, ale žijí jimi.
O tom, že nad Grandlehárnou visí temný mrak, Mack ani na chvíli nepochyboval. Rozebral nepodařený večírek a zjistil, že se neštěstí vkradlo do každé skuliny, že se rojí smůla jako včely zvečera. Člověk, který má s takovými věcmi zkušenosti, zaleze do postele, dokud to nepřejde. Hlavou zeď neprorazíš. Ne že by byl Mack pověrčivý, to nebyl.
Pak začala do ulice Na plechárně prosakovat pohoda a šířila se odtamtud. Doktor měl přímo nadpřirozené úspěchy u celé řady návštěvnic. Sám při tom nemusel vyvinout ani tu nejmenší snahu. Milenka z Grandu rostla jako popínavá fazole, a protože jí předcházely tisíce cepovaných generací, začala se cepovat. Znechutilo se jí už dělat loužičky na podlaze a začala chodit ven. Všechno nasvědčovalo tomu, že z Milenky vyroste dobrý a roztomilý pes. A po psince jí nezůstaly následky.
Blahodárný vliv se rozlízal ulicí jako plyn. Dostal se až k Her-manovu stánku s vepřenkami a rozšířil se k hotelu San Carlos. Pocítil ho Jimmy Brucia i Johnny, jeho zpívající barman. Pocítila ho i ohnivá Evea a s elánem se zúčastnila bitvy se třemi nováčky ve sboru přespolních strávníků. Vliv prosákl i okresním vězením v Salinas, kde Gayovi, který si tam dobře žil, protože se nechával šerifem porážet v dámě, náhle narostl hřebínek a on už ani jednou neprohrál. Ztratil tím sice všechny výhody, ale vrátil se mu pocit, že je chlap.
I lvouni ten vliv pociťovali a jejich štěkání znělo v tónině a kadenci, která by bývala oblažila srdce svatého Františka. Děvčátka studující katechismus občas náhle vzhlédla a bezdů-vodně se rozhihňala. Možná že by se byl dal vynalézt nějaký elektrický hledáček, tak citlivý, že by jím bylo možno zjistit zdroj vší té šířící se radosti a štěstí. A možná že triangulační zaměřování by ten zdroj bylo našlo v Grandlehárně. Grand dobrou náladou přímo překypoval. Mack i mládenci jí byli nabiti. Jones byl viděn, jak se vymrštil ze židle jen proto, aby rychle zastepoval a zase si sedl, Hazel se neurčitě usmíval a ne-věděl proč. Radost byla tak všeobecná a spontánní, že Mack měl co dělat, aby ji udržel soustředěnou a zaměřenou na cíl. Eda který pravidelně pracoval v La Idě, zakládal úplný vinný sklep, Už nemíchal pivo s vínem. Říkal, že pivo dává smčsi fádní příchuť,
Sam Malloy nasázel svlačce, aby kotel obrostl. Napjal malou roletu, pod níž se ženou často večer sedával. Žena háčkovala přehoz na postel.
Radost si našla cestu i k Medvědu. Obchody kvetly. Noha Phyllis Mae dobře srůstala a bylo zřejmé, že holka už půjde brzy do práce. Eva Flaneganová se vrátila z Východního St. Luisu ráda, že je zase doma. Bylo tam horko a město ji v po-měru ke vzpomínkám zklamalo. Jenomže tehdy, když tam užila tolik legrace, byla také o něco mladší.
Vědomí a pak jistota, že se pro pana doktora připravuje ve-čírek nepřišly náhle. Nevypučely v květ přes noc. Lidé o večírku věděli, ale nechávali to vědomí postupně narůstat jako kuklu kokonu vlastní fantazie.
Mack se na to díval realisticky: "Posledně sme chtěli dělat mejdan za každou cenu," řekl mládencům. "Jenomže tak se dobrej mejdan dělat nedá. Musíme ho nechat, aby jako přišel von sám k nám."
"No dobře, ale kdy ho uděláme?" zeptal se Jones netrpělivě.
"To nevím," odpověděl Mack.

"Bude to mejdan na překvapenou?" zeptal se Hazel.
"Měl by bejt, tak je to nejlepší," přisvědčil Mack.
Milenka mu přinesla tenisový míček a on ho vyhodil dveřmi do plevele. Vyřítila se za ním.
"Kdybysme věděli, kdy má pan doktor narozeniny, mohli bysme mu udělat mejdan k narozeninám," navrhl Hazel.
Mack otevřel ústa dokořán. Hazel ho soustavně překvapoval. "Ježiši Kriste, Hazeli, tys na to káp!" zvolal. "Správně! Kdyby to bylo na jeho narozeniny, sešly by se dárky! A vo to právě de! Stačí jen zjistit, kdy to je!"
"To je přece jednoduchý," řekl Hughie. "Zeptáme se ho."
"Di do háje," zhnusil se Mack. "To by si všecko domyslel. Jak se zeptáš člověka, kdy má narozeniny, obzvlášť dyž už si mu udělal mejdan jako my, hned ví, proč to chceš vědět. Možná k němu jen tak zajdu, jen to tak trochu voťuknu a nic na sobě nedám znát."
"Já pudu s tebou," řekl Hazel.
"Radši ne - dybysme šli dva, třeba by ho napadlo, že nejdeme jen tak."
"Tak hergot, byla to snad moje myšlenka, ne?" řekl Hazel.
"Já vim," řekl Mack, "a až bude po všem, já taky panu doktorovi řeknu, že to byla tvoje myšlenka. Ale myslím si, že bych tam měl kouknout sám." .
"Jak se tváří - vlídně?" zeptal se Eda.
"Ale jó, to je v pořádku."
Mack našel doktora v suterénu, daleko vzadu v laboratoři. Měl na sobě dlouhou gumovou zástěru a gumové rukavic aby si chránil ruce před formaldehydem. Vstřikoval malým žralokům do žil a do tepen injekční jehlou barevnou směs. Malý setrvačníkový mlýnek se otáčel a otáčel a míchal modrou tekutinu. Červená hmota už byla ve sběrači stříkací pistole. Pracoval jemnýma rukama, vpichoval jehlu do správných míst stlačoval natažený kohoutek kompresoru, který vháněl barvu do žil. Hotové ryby pokládal na úhlednou hromádku. Za chvíli je musel všechny brát do rukou znovu, aby vstřikl do tepe modrou směs. Malí žraloci se dobře hodí k pitevním pokusům.
"Zdravíčko, pane doktor," řekl Mack. "Jak vidim, ste samá práce."
"Mám tolik práce, kolik jí potřebuju," řekl doktor. "Jak je
štěněti?"
"Moc fajn. Ale nebejt vás, tak chcíplo."
Doktora na okamžik zavalila vlna ostražitosti a pak opadla. Při každé pokloně obvykle zavětřil. Měl s Mackem dlouhé zkušenosti. Ale v Mackově hlase nebylo nic než vděk. Doktor vědě jak Mack na štěněti lpí. "Jak se vede v Grandu?"
"Fajn, pane doktor, moc fajn. Máme dvě nový židle. Moc by mě těšilo, dybyste se k nám přišel podívat. Je to tam teď moc hezký."
"Přijdu," řekl doktor. "Nosí Eda pořád ještě domů tu bandasku?"
"No to je jasný," řekl Mack. "Už tam nedává pivo, a má dojem, že to směsi posloužilo. Má teď větší říz."
"Řízu měla habaděj už dřív," řekl doktor.
Mack trpělivě čekal. Dříve nebo později do toho doktor za-brousí, a on měl čas. Kdyby to mohl nastrojit tak, aby o tom doktor začal mluvit sám, bylo by to méně podezřelé. To byla Mackova vyzkoušená metoda.
"Už jsem dlouho neviděl Hazela. Doufám, že není nemocný." "Depak," řekl Mack a zahájil tažení. "Hazel je v pořádku. Děsně se rafá s Hughiem. Už to trvá tejden," zachechtal se. "Největší psina na tom je, že se hádaj vo něco, čemu žádnej z nich nerozumí. Dyž něčemu nerozumím, nemíchám se do toho, ale voni furt melou svou. Sou na sebe jako psi."
"O co jde?" zeptal se doktor.
"To je tak, pane doktor," řekl Mack. "Hazel furt jen kupuje horoskopy a hledá šťastný dny a hvězdy a takový věci. A Hughie říká, že to je všechno hovadina. Hazel tvrdí, že když člověk ví, kdy se třeba někdo narodil, může vo něm moc říct, a Hughie zase říká, že na tom není nic víc, než že Hazel vyhazuje pětadvacet centíků za horoskop. Já se přiznám, že těmhle věcem nerozu-mím Jak se na to díváte vy, pane doktor?"
"Já bych se připojil k Hughiemu," odpověděl doktor. Zastavil setrvačníkový mlýnek, vypláchl stříkací pistoli a naplnil ji modrou směsí.
"Včera večír se do sebe děsně pustili," řekl Mack. "Zeptali se mě kdy sem se narodil, tak sem jim řek 12. dubna, a Hazel hned šel, koupil horoskop a přečet nám všechno, co tam vo mně stálo. Teda, místama to dost sedělo. Jenomže všecko to bylo moc hezký a člověk věří všemu dobrýmu, co se vo něm říká. Říkalo se tam, že sem vodvážnej, chytrej a milej k přátelům. Ale Hazel tvrdil, že to je všechno pravda. Kdy máte vy narozeniny, pane doktor?" Na konci dlouhé rozmluvy to znělo docela náhodně. Nemohlo tím vzniknout žádné podezření. Jenomže Mack za-pomněl, že ho doktor zná velmi dlouho. Kdyby ho byl neznal, byl by řekl 18. prosince, což byl den jeho narozenin, místo 27. října, což den jeho narozenin nebyl. "27. října," odpověděl doktor. "Zeptejte se Hazela, co to datum o mně říká."
"Asi to bude všechno hovadina," řekl Mack, "ale Hazel to bere vážně. Řeknu, aby vám našel horoskop, pane doktor."
Když Mack odešel, doktor přemýšlel, co se asi zase chystá.
Poznal totiž, že otázka byla položena vědomě. Znal Mackovu techniku i metodu. Poznal jeho styl. Přemýšlel, na co asi Mack tuto informaci potřeboval. Celou věc si domyslel teprve později, když se pověsti o chystaném večírku rozšířily až k němu. Poněkud se mu ulevilo, protože se obával, že ho Mack zas chce na něco nachytat.

26

*** Na dvoře lodě-nice si hráli dva malí chlapci a pak vylezla na plot kočka. Okamžitě na ni podnikli honbu, zahnali ji přes trať a tam si naplnili kapsy žulovým štěrkem z trati. Kočka jim unikla do vysokého plevele, ale kluci si kameny

nechali, protože se vahou, tvarem a velikostí dokonale hodily k házení. Člověk nikdy neví, kdy se mu takový kámen bude hodit. Zabočili do ulice Na plechárně a vyslali kámen do vlnitého plechu průčelí Mordenovy konzervárny. Z okna kan-celáře vyhlédl polekaný člověk a pak se vyřítil ke dveřím, ale kluci byli na něho příliš rychlí. Než se vůbec dostal ke dveřím, leželi už za vyhozeným dřevěným plůtkem na staveništi. Nebyl by je našel ani za sto let.
"Ručim ti za to, že by moh hledat do smrti a nenašel by nás," řekl Pepíček.
Schovávaná, při níž nikdo nehledal, je za chvíli přestala bavit. Vstali a šli ulicí Na plechárně. U Liova krámu se dlouho dívali do výkladní skříně, která lákala kleštěmi, pilkami, montér-skými čapkami a banány. Pak přešli přes ulici a posadili se na první stupeň schodiště vedoucího k laboratoři.
"Víš, že ten pán tady má v lahvích miminka?" řekl Pepiček. "Jaký miminka?" zeptal se Willard.
"No, vopravdický miminka, ale eště nenarozený."
"Tomu nevěřím," odporoval Willard.
"No, ale je to pravda. Sprague je viděl a říká, že sou jen asi takle velký a že maj malinký ručičky, nožičky a vočička."
"A co vlasy?" naléhal Willard.
"Vo vlasech Sprague nic neříkal."
"Měl ses ho zeptat. Lhal, to je jasný."
"Radši ať tě neslyší, že vo něm takle mluvíš," řekl Pepi-ček.
"Můžeš mu klidně prozradit, že sem ti to řek. Nebojím se ho a tebe taky ne. Já se nebojím nikoho. Chceš si to rozdat?" Pepiček neodpovídal. "No tak, chceš?"
"Nechci," řekl Pepiček. "Jen mě napadlo, proč nejdeme a nezeptáme se toho pána, jesli má miminka v lahvích nebo ne. Možná že by nám je ukázal, jesli ňáký má."
"Není doma," řekl Willard. "Dyž je doma, má tu auto. Někam
vodjel. To je lež, to je jasný. A že Sprague moc lže, to je taky jasný. A že ty lžeš, to je taky jasný. Chceš si to rozdat?" Byl to nudný den. Willardovi dalo velkou práci, aby z něho vykřesal trochu vzrušení. "A taky si myslím, že si zbabělec. Chceš si to rozdat?" Pepíček neodpovídal. Willard změnil takti-ku: "Kde je teď tvůj táta?" zeptal se jakoby nic.
"Umřel," řekl Pepíček.
"Fakt? Vo tom sem neslyšel. Na co umřel?"
Pepiček chvíli mlčel. Věděl, že Willard zná skutečnost, ale nemohl dát na sobě znát, že to ví, protože by se byl musel s Willardem seprat. A Pepíček se Willarda bál.
"Spáchal - zabil se."
"Fakt?" Willardovi se protáhl obličej. "Jak to udělal?"
"Votrávil se jedem na krysy."
Willard se smíchy zakuckal. "Co si myslel - že je krysa?" Pepíček se vtipu zasmál - totiž, jen tak docela málo.
"To je jasný, že myslel, že je krysa!" zvolal Willard. "Lez takle po zemi, jo? Hele, Pepičku, takle, jo? Krčil takle nos, jo? A měl dlouhatánskej vocas?" Willard se svíjel smíchy. "Proč si nevzal past na krysy a nestrčil do ní hlavu?" Úplně se nad tím vtipem za břicha popadal. Willard to opravdu uměl. Pak zkusil jiný vtip. "Jak vypadal, když se votrávil - takle?" Zašilhal, otevřel ústa a vyplázl jazyk.
"Bylo mu celej den špatně," řekl Pepíček. "Umřel teprve vo půlnoci. Měl velký bolesti."
"Proč to udělal?" zeptal se Willard.
"Nemoh najít práci," řekl Pepiček. "Skoro rok nemoh najit práci. A víš, co je na tom nejdivnější? Druhej den ráno přišel nějakej člověk a chtěl mu práci dát."
Willard se snažil chytit nového vtipu. "Prostě si myslel, že je krysa, to je jasný," řekl, ale tentokrát neudělal vtip dojem už ani na něj.
Pepíček vstal a dal si ruce do kapes. Viděl slabý měděný odlesk ve škarpě a vykročil k němu, ale v okamžiku, když k němu došel, tak ho Willard odstrčil a měďák zvedl.
"Já ho viděl první !" zvolal Pepíček. "Je můj !"
"Chceš si to rozdat?" zeptal se Willard. "Hele, di radši a nažer se taky jedu na krysy!"

27

*** Mack a mládenci - to jsou Ctnosti, Bla-ženství a Krása. Seděli v Grandlehárně a byli kaménkem hoze-ným do rybníčku, impulsem, který vyslal kola do celé ulice Na plechárně i za ni, k Pacifickému háji, do Monterey, ba i přes kopec do Carmelu.
"Tentokrát," řekl Mack, "musíme mít jistotu, že na mejdan příde. Když nepříde, nebudem ho dělat."
"Kde to tentokrát spustíme?" zeptal se Jones.
Mack se zaklonil na židli, až se opěradlo dotklo zdi, a nárty zaklesl za přední nohy. "Už sem vo tom moc přemejšlel," řekl. "Samo sebou, že bysme ho mohli udělat tady, ale těžko bysme tu z toho udělali překvapení. A pan doktor je nejradši doma. Má tam tu svou muziku." Mack se zamračeně rozhlédl po místnosti. "Nevím, kdo mu minule rozbil ten gramofon, ale jesli na něj něk-do příště jenom prstem šáhne, osobně mu vymlátím duši z těla."
"Mám dojem, že to budeme muset udělat u něj," řekl Hughie. Lidé se o večírku nedozvěděli - vědomí o něm v nich pomalu rostlo. Nikdo nebyl pozván. Každý prostě šel. V představě všech byl 27. říjen označen v kalendáři červeně. A protože to měl být večírek k narozeninám, muselo se pomýšlet na dárky.
Tak například Dořiny holky. Každá byla někdy v laboratoři pro radu nebo pro lék, nebo prostě přišly na neprofesionální ná-vštěvu. Viděly doktorovu postel. Byla pokryta starou, vybledlou červenou pokrývkou, plnou

bodláků, pýří a písku, protože si ji doktor bral na všechny cesty za mořskou faunou. Když mu přišly peníze, kupoval laboratorní zařízení. Nikdy mu nenapadlo, aby si koupil novou pokrývku. Dořiny holky mu tedy dělaly přikrýv-ku z hadříčků, nádhernou věc z hedvábí. A protože většina hedvábí, které bylo k dispozici, pocházela ze spodního prádla a z večerních šatů, přikrývka hýřila pruhy pleťově růžové, svět-le fialové, bledě žluté a rumělkové barvy. Pracovaly na ní před polednem a odpoledne, než přišli chlapci ze sardinkové flotily. Při společné práci úplně zmizely vády a škorpení, které si od bordelu nelze odmyslet.
Li Čong vyšel a prohlížel osmimetrovou šňůru raket a veliký pytel cibulí čínských lilií. Jak on to viděl, bylo to nejkrásnější, co si člověk může na večírku přát.
Sam Malloy už dlouho studoval teorii o starožitnostech. Věděl, že starý nábytek, sklo a keramika, ve své době nikterak cenné, nabývají časem na vzácnosti a kasovní hodnotě, která není vůbec v souladu s jejich krásou a užitečností. Věděl o židli, která byla takto prodána za pět set dolarů. Sam sbíral kousky historických automobilů a byl přesvědčen, že přijde den, kdy ho jeho sbírka nejdříve úžasně obohatí a pak bude trůnit na černém sametu v nejlepších muzeích. Sam o večírku velmi pře-mýšlel a pak prohlédl svoje poklady, které choval ve velké zamčené bedně za kotlem. Rozhodl se, že dá doktorovi jeden ze svých nejkrásnějších kusů - ojnici a píst z chalmerse z roku 1916. Vycídil a naleštil tu krásu, až žhnula jako kus staré zbroje. Pořídil na ni krabici a vystlal ji černým suknem.
Mack i mládenci o problému úporně přemýšleli a došli k zá-věru, že doktor neustále potřebuje kočky a že mu dělá potíže je shánět. Mack vynesl svou dvojitou klec. Vypůjčil si kočku, která byla právě v období touženi, a pod cypřiš na horním konci staveniště nalíčil past. V rohu Grandu postavili drátěnou klec a v té noc od noci rostla sbírka rozzlobených kocourů. Jones musel denně vykonat dvě cesty do konzerváren pro rybí hlavy, aby kořist nakrmili. Mack se domníval - a správně -, že pětadvacet kocourů by byl ten nejhezčí dárek, který by dokto-rovi mohl dát.
Tentokrát žádnou výzdobu," velel Mack. "Prostě dobrej, solidní mejdan se spoustou pitiva."
Gay se o večírku dozvěděl přímo ve vězení v Salinas a vyjednal si se šerifem, že si na tu noc vyrazí, a vypůjčil si od něho dva dolary na cestu autobusem tam a zpět. Gay se choval k šerifovi velmi hezky, a ten nebyl z lidí, kteří na takové věci zapomínají, především proto, že se blížily volby a Gay mohl, nebo alespoň říkal, že může, přihrát hezkých pár hlasů. Mimoto mohl Gay, kdyby byl chtěl, zkazit vězení v Salinas reputaci.
Henri náhle došel k názoru, že staromódní sestavování obrázků z barevných špendlíků v jehelníčku je umělecká forma, která kvetla a dosáhla vrcholu v létech devadesátých a od té doby byla zanedbávána. Obnovil tuto formu a byl u vytržení, když viděl, co všechno se dá z barevných špendlíků udělat. Obraz nebyl nikdy dokončen - špendlíky se daly stále přepichovat. Když se dozvěděl o večírku, připravoval právě skupinu takových obrazů pro svou výstavu, ale okamžitě opustil vlastní práci a začal dělat obrovský jehelník pro doktora. Měl to být kompli-kovaný a odvážný vzor ze zelených, žlutých a modrých špendlí-ků, samé chladné barvy, a nesl název "Vzpomínka na dobu prehistorickou".
Henriho přítel Erik, učený holič, jenž sbíral první vydání autorů, kteří nedosáhli vydání druhého a nenapsali druhou knihu, se rozhodl dát doktorovi trénovací veslařský přístroj. Dostal ho při vyrovnávacím řízení od zákazníka, který u něho měl tři roky nezaplacený lazebnický účet. Veslařský přístroj byl ve velmi dobrém stavu. Nikdo na něm mnoho nevesloval. Veslařské přístroje koneckonců nikdo nepoužívá.
Spiknutí narůstalo a byly konány nekonečné návštěvy sem a tam, debaty o dárcích, o pití, o tom, v kolik hodin to propukne, a o tom, že to doktorovi nikdo nesmí vyzradit.
Doktor nevěděl, kdy si poprvé uvědomil, že se děje něco, co se týká jeho. Když zašel k Li Čongovi, hovor ustal. Nejdříve měl dojem, že lidé v poměru k němu ochladli. Když se ho nejmé-ně půl tuctu lidi zeptalo, co bude dělat 27. října, neuměl si to vysvětlit, protože zapomněl, že datum udal jako svoje narozeniny. Měl skutečně zájem o horoskop na falešné datum narození, ale Mack se o něm už nikdy nezmínil, a tak na něj doktor zapo-mněl.
Jednou večer se zastavil v hostinci Na půli cesty, protože tam točili pivo, které mu chutnalo, a udržovali ho ve správné teplotě. Vypil první sklenici a pak se usadil, aby vychutnal druhou, když zaslechl, jak nějaký opilec mluví s barmanem.
"Dete na ten večírek?"
"Na jakej večírek?"
"No," řekl opilý důvěrně, "znáte přece pana doktora dole v ulici Na plechárně, ne?"
Barman se podíval do přední části výčepu a pak zpět.
"Tak tomu dělaj k narozeninám fantastickej mejdan," řekl
opilý. "A kdo jako?"
"Každej. Absolutně každej."
Doktor se zamyslel. Opilého vůbec neznal.
Jeho reakce na ten nápad nebyla jednoduchá. Úžasně ho hřálo, že mu chtějí udělat večírek, ale zároveň se vnitřně roz-třásl, když si vzpomněl na minulý.
Všechno bylo rázem jasné - Mackova otázka i významná mlčení, kamkoliv vešel. V noci seděl u psacího stolu a mnoho o tom přemýšlel. Rozhlédl se a uvažoval, které věci bude muset zamknout. Věděl, že ho ten večírek přijde na spoustu peněz.
Příštího dne zahájil vlastní přípravy. Nejlepší gramofonové desky odnesl do zadního pokoje, kde je bylo možno zamknout. Odnesl tam i každý rozbitelný kousek zařízeni. Věděl, jak to dopadne - hosté budou mít hlad a k jídlu nepřinesou nic. Pití dojde velmi brzy, jako konečně v takových případech vždy-cky. Poněkud unaveně šel do Tržnice spořivých, kde byl řezník, který znal svou věc a měl porozumění. Podebatovali o mase a dali si na čas. Doktor objednal sedm kilo řízků, pět kilo rajčat, dvanáct hlaviček salátu, šest bochníků chleba, velkou plechovku pomazánky z burských oříšků a plechovku jahodového džemu, dvacet litrů vína a čtyři láhve dobré, solidní, ale ne příliš nóbl whisky. Věděl, že si tím připravil k prvnímu v měsíci nepřízni-vou zprávu z banky. Uvědomil si, že by stačily tři nebo čtyři takové večírky, aby bylo po laboratoři.

V ulici zatím dosáhlo plánování vrcholu. Doktor měl pravdu, na jídlo nepomyslel nikdo, ale půllitry a čtvrtlitry se hromadily všude. Sbírka dárků rostla a seznam hostů, kdyby byl nějaký existoval, by vypadal jako sčítání lidu. U medvěda se neustále mluvilo o tom, co si vzít na sebe. Protože holky neměly ten večer pracovat, nechtěly si vzít nádherné dlouhé toalety, které byly jejich pracovními úbory. Rozhodly se, že si vezmou vycház-kové šaty. Nebylo to tak jednoduché, jak to vypadalo. Dora trvala na tom, aby zůstala ve službě pohotovostní četa a obslou-žila stálé zákazníky. Holky se rozdělily na směny, některé měly zůstat, dokud nebudou vystřídány jinými. Musely si hodit hla-va-orel na to, které půjdou na večírek první. Ty první totiž měly možnost vidět doktorův obličej, až mu odevzdají nádhernou vyšívanou přikrývku. Měly ji na rámu v jídelně a už byla téměř hotová. Paní Malloyová přerušila práci na přehozu přes postel. Háčkovala šest deček pod doktorovy pivní sklenice. První vzrušeni v ulici už přešlo a jeho místo zaujala neúprosná, stup-ňující se cílevědomost. V Grandu bylo v kleci patnáct kocourů a Milenka byla v noci z jejich mňoukání poněkud nervózní.

28

*** Frantík se musel o večírku dříve nebo později dozvědět. Frantík se totiž pohyboval po Plechárně jako malý obláček. Jakmile se někde objevila nějaká skupinka, byl na jejím okraji. Nikdo ho nevnímal, nikdo si ho nevšímal. Nedalo se říci, jestli poslouchá či ne. Ale Frantík slyšel o večírku a slyšel o dárcích. Měl pocit, že čímsi překypuje, a rozechvívalo ho toužení, až se mu dělalo nevolno.
Ve výkladní skříni Jacobsova klenotnictví byla nejkrásnější věc na světě. Byla tam už hrozně dlouho. Černé onyxové hodiny se zlatým ciferníkem, ale ta skutečná krása byla nahoře: nahoře bylo bronzové sousoší - svatý Jiří, zabíjející draka. Drak ležel na hřbetě, drápy ve vzduchu, a v prsou mu tkvělo kopí sv. Jiřího. Svatý byl v plné zbroji, se zdviženým hledím a seděl na tlustém koni s velkým zadkem. Kopím přibodl draka k zemi. Ale nejbáječnější bylo, že měl špičatou bradku a vypadal trochu jako pan doktor.
Frantík chodil na Alvaradovu třídu a díval se na tu krásu několikrát týdně. Také se mu v noci o ní zdálo. Zdálo se mu, že přejíždí prsty po těžkém, hladkém bronzu. V době, kdy se do-slechl o večírku a o dárcích, věděl o hodinách už několik měsíců.
Frantík stál hodinu na chodníku a pak teprve vešel do ob-chodu. "Co chceš?" zeptal se pan Jacobs. Prošacoval Frantíka očima a otipoval ho na méně než pětasedmdesát centů.
"Kolik stojí tohle?" zeptal se Frantík zastřeným hlasem.
"Copak?"
"Tohle."
"Myslíš ty hodiny? Padesát dolarů - se sousoším pětasedm-desát dolarů." .
Frantík vyšel z krámu bez odpovědi. Sešel dolů na pláž, vlezl si pod převrácenou loďku a vykukoval ven na drobné vlnky. Měl tu bronzovou krásu tak vrytou do paměti, že se mu zdálo, že ji vidí přímo před sebou. Zmocnil se ho zoufalý pocit lapeného zvířete. Věděl, že tu krásu musí získat. Když na to pomyslel, v očích mu vzplálo odhodlání.
Zůstal pod loďkou celý den, večer se objevil a šel na Alvara-dovu třídu. V době, kdy lidé vcházeli do kina, vycházeli z něho a šli ke Zlatému máku, Frantík pořád přecházel sem a tam kolem bloku domů. Nebyl unavený ani ospalý, protože ta krása v něm plála jako oheň. Konečně lidí ubylo a postupně zmizeli z ulic. Parkující auta odjela a město se uložilo ke spánku.
Na Frantíka se pozorně podíval strážník: "Co ještě děláš venku?" zeptal se ho.
Frantík vzal do zaječích, utekl za roh a schoval se v úzké uličce za sud. V půl třetí v noci se připlížil ke dveřím Jacobsova obchodu a zkusil kliku. Bylo zamčeno. Frantík se vrátil do uličky, posadil se za sud a přemýšlel. Viděl, že u sudu leží ulomený kus cementu, a sebral ho. Strážník hlásil, že slyšel rachot, a běžel ke krámu. U Jacobse byla rozbita výkladní skříň. Viděl také, jak se viník rychle vzda-luje, a pustil se za ním. Nemohl pochopit, jak ten chlapec mohl utíkat tak daleko a tak rychle a nést přitom čtrnáct kilo hodin z bronzu, ale skoro mu unikl. Kdyby nebyl zaběhl do slepé uličky, byl by skutečně utekl.
Strážmistr zatelefonoval druhého dne doktorovi. "Přijďte sem, prosím vás. Potřebuji s vámi mluvit."
Přivedli velice špinavého a rozcuchaného Frantíka. Oči měl zarudlé, ale ústa semknutá, a když viděl doktora, dokonce se trochu usmál na přivítanou.
"Co se stalo, Frantíku?" zeptal se doktor.
Vloupal se včera večer k Jacobsovi," řekl strážmistr. "Něco "
tam ukradl. Zavolali jsme jeho matku, ale ta říká, že za to ne-může, protože chlapec se celý den potuluje kolem laboratoře."
"Frantíku, tohle jsi neměl dělat," řekl doktor. Na srdci mu ležel těžký kámen nevyhnutelnosti. "Nemůžete ho pustit, když se vám za něho zaručím?" zeptal se.
"To soudce asi neudělá," řekl strážmistr. "Máme tu už o něm záznamy. Víte, co mu je?"
"Ano, vím," řekl doktor.
"A víte, co se může stát, až bude v pubertě?"
"Vím," řekl doktor a kámen na srdci ho strašně tížil.
"Lékař myslí, že bychom ho měli raději poslat pryč. Dřív jsme to nemohli udělat, ale teď, když už je z toho i přečin, myslím, že bychom raději měli."
Frantík poslouchal a přivítání mu v očích zhaslo. Co vzal?" zeptal se doktor.
"Velké hodiny a bronzovou sochu."

"Zaplatím to."
"Ale ne, dostali jsme to zpátky. Soudce by o tom asi stejně nechtěl ani slyšet. Určitě by se to opakovalo. Vždyť to znáte."
"Ano," řekl doktor tiše, "znám. Ale možná že k tomu měl nějaký důvod. Frantíku," zeptal se, "proč jsi to vzal?"
Frantík se na něho dlouho díval. "Mám vás hrozně rád " řekl.
Doktor utekl, nasedl do vozu a jel na sběr do slují pod Point Lobosem.

29

*** Sedmadvacátého října ve čtyři hodiny odpoledne vložil doktor do láhve poslední medúzu. Vymyl ná-dobu od formalínu, vyčistil kleště, svlékl si gumové rukavice a vysypal je mastkem. Šel nahoru, nakrmil krysy a odnesl několik nejlepších desek a mikroskopů do zadního pokoje. Pokoj pak zamkl. Někdy si podnapilý host chtěl pohrát s chřes-týši. Tím že vykonal pečlivé přípravy, tím že předvídal mož-nosti, doktor doufal, že večírek udělá co nejméně životu ne-bezpečný, aniž mu tím ubere na spádu.
Postavil vodu na kávu, pustil si na gramofonu Velkou fugu a dal si sprchu. Počínal si velmi rychle, protože byl ustrojen a pil kávu, když hudba ještě hrála.
Podíval se oknem na parcelu a pak ke Grandu, ale nic se ne-hýbalo. Doktor nevěděl, kdo nebo kolik lidí na večírek přijde. Věděl však, že je pozorován. Byl si toho vědom celý den. Nikoho sice neviděl, ale někdo nebo několik lidí ho mělo určitě neustále v dohledu. Byl to tedy večírek na překvapenou. Dobře tedy, bude se tvářit překvapeně. Bude dělat to co vždycky, jako by se nic nedělo. Šel naproti k Li Čongovi a koupil dvě láhve piva. U Čonga jako by panovalo potlačované orientální vzrušení. Přijdou tedy také. Doktor se vrátil do laboratoře a nalil si sklenici piva. První vypil, protože měl žízeň, a druhou si nalil pro chuť. Parcela i ulice byly dosud liduprázdné.
Mack a mládenci byli v Grandu a dveře měli zavření. Celé odpoledne v kamnech hučelo, hřáli si vodu na koupání. Také Mi-lenku vykoupali a kolem krku jí uvázali červenou pentli.
"Kdy myslíte, že bysme tam měli jít?" zeptal se Hazel.
"Rozhodně ne dřív než ve vosum," řekl Mack. "Ale nevidím důvod, proč bysme si neměli dát skleničku, abysme se trochu rozehřáli."
"A co aby se taky pan doktor trochu rozehřál?" řekl Hughie "Snad bych mu tam měl vzít jednu láhev, jen tak jakoby nic."
"Nedělej to," řekl Mack. "Pan doktor si zrovna šel k Čongovi pro pivo."
"Myslíš, že něco tuší?" zeptal se Jones.
"Co by moh tušit?" zeptal se Mack.
V koutě klece se začali hádat dva kocouři a celá klec k tomu měla poznámky v podobě vrčení a hrbení hřbetů. Kocourů bylo jen jednadvacet, mládenci nesplnili plán.
"Jak myslíš, že tam ty kocoury dostaneme?" začal Hazel. S tou velkou klecí se přeci nevejdeme do dveří."
"Nic takovýho taky neuděláme," řekl Mack. "Vzpomeň si, jak to dopadlo se žábama. Kdepak, jen vo nich panu doktorovi řeknem. Může si pak pro ně přijít." Mack vstal a otevřel jednu z Edových bandasek. "Mohli bysme se trochu rozehřát."
V půl šesté pleskal podrážkou z kopce kolem Grandu starý Číňan. Přešel parcelu, ulici a zmizel mezi Západním biologickým a Hediondem.
U Medvěda se chystaly holky. Tahaly brčka, která z nich zůstane doma. Ty, které zůstaly, měly být každou hodinu vy-střídány.
Dora byla úžasná. Vlasy, čerstvě obarvené na oranžovo, měla v kudrlinkách navršené na hlavě. Vzala si snubní prsten a na prsou se jí skvěla velká diamantová brož. Šaty z bílého imprimé měly vzor s černým bambusem. V ložnicích se strojily holky opačně, než tomu bývá obvykle zvykem.
Ty které zůstaly doma, měly dlouhé večerní šaty, a ty, které šly, měly na sobě hezké krátké šaty z barevného imprimé a pěkně jim to slušelo. Přikrývka, hotová a podšitá, ležela ve velké le-penkové krabici na baru. Dozorce trochu brumlal, protože bylo rozhodnuto, že na večírek nepůjde. Někdo musel dohlížet na podnik. Proti pravidlům domu však měla každá holka schovanou láhev a čekala jen na signál, aby se na večírek trochu posilnila.
Dora vešla majestátně do kanceláře a zavřela dveře. Odemkla horní zásuvku psacího stolu, vyňala láhev a sklenici a nalila si. Láhev lehce cinkla o sklo. Holka, která poslouchala za dveřmi, zaslechla cinknutí a řekla to dál. Teď už Dora nemohla poznat podle dechu, kdo pil Holky se rozběhly do pokojů a vyrukovaly s lahvemi. Na Plechárnu se snesl soumrak, šedý přechod mezi denním a pouličním světlem. Phyllis Mae vykoukla za záclonou v salóně.
"Vidíš ho?" zeptala se Doris.
"Jo. Má rozsvícíno. Sedí a vypadá to, že čte. Kristepane, ten člověk toho ale přečte. Že si nezkazí voči. V ruce má sklenici s pivem."
"Měly bysme se trochu napít, ne?" řekla Doris.
Phyllis Mae ještě trochu kulhala, ale jinak byla fit. Říkala, že by obsloužila všechny městské radní za sebou. "Mně se to zdá takový zvláštní," řekla. "Sedí si tam a nemá zdání, co se chystá."
"Nikdy si k nám nezajde pošpásovat," řekla Doris trochu posmutněle.
"Spousta mužskejch nerada platí," řekla Phyllis Mae. "Ve skutečnosti je to sice stojí víc, ale voni se na to dívaj jinak."
"Možná že je má vopravdu rád."
"Koho?"

"Ty slečny, co k němu choděj."
"No - možná že má. Byla sem tam jednou. Ani na mě ne-šáh."
"To by taky neudělal, ale to neznamená, že by ses mu ne-musela bránit, kdybys nedělala tady," řekla Doris.
"Ty myslíš, že má něco proti našemu zaměstnání?"
"Ne, to nemyslím, ale von si asi představuje, že ženská, která dělá jako my, má k mužskejm jinej vztah." Daly si ještě jednu. Dóra si v kanceláři také ještě jednu nalila, polkla a zamkla zásuvku. Poopravila si dokonalý účes před nástěnným zrcadlem, prohlédla si naleštěné rudé nehty a šla do výčepu. Alfréd vy-hazovač se mračil. Ne že by něco říkal nebo že by byl nepří-jemný, ale prostě se mračil. Dora se na něj chladně podívala: "Vy si asi myslíte, že jste jako zalígrovanej, viďte?"
"Ale ne," řekl Alfréd, "to je v pořádku."
Doru to dohřálo. "Tak v pořádku je to, jo? Máte místo, vaš-nosto. Chcete si ho udržet, nebo ne?"
"To je v pořádku," odpověděl Alfréd ledově. "Nic jsem přece neřek." Opřel se lokty o bar a prohlížel se v zrcadle. "Jen jděte a dobře se bavte. Dám na všechno pozor, nemusíte si dělat starosti."
Dora trochu roztála, protože viděla, jak ho to trápí. Řekla tedy: "Podívejte se, nemám ráda, když podnik zůstane bez mužskýho. Nějakej frajer si začne dovolovat a holky by ho ne-zvládly. Ale trochu pozdějc můžete k panu doktorovi přijít a dohlídnout na podnik vod něj z vokna. Kdyby se něco stalo, viděl byste to vodtamtuď. Tak co?"
"No, rád bych přišel," řekl Alfréd. Dovolení ho obměkčilo. "Pozdějc bych tam moh zajít, ale jen tak na minutku. Včera jsme tu měli jednoho nepříjemnýho vopilýho. Nevím, nevím, Doro, vod tý doby, co sem tomu člověku přerazil hřbet, mám něco s nervama. Už si nejsem tak jistej. Jednou dám někomu ránu a seberou mě."
"Potřebujete si odpočinout," řekla Dora. "Možná že řeknu Mackovi, aby zaskočil, a vy si můžete vzít čtrnáct dní dovole-nou." Byla to báječná bordeldáma. To Dora tedy skutečně byla.
V laboratoři zatím doktor dopil pivo a dal si skleničku whisky. Věděl, že je trochu naměkko. Říkal si, jak je to krásné, že pro něho pořádají večírek. Hrál Pavanu mrtvé princezně, byl rozcitli-vělý a bylo mu trochu smutno. A v tom rozpoložení si ještě zahrál Dafnise a Chloe. Byla tam pasáž, která mu připomínala ještě něco jiného. Pozorovatelé v Athénách před bitvou u Ma-rathonu hlásili, že viděli stěnu prachu, valící se přes rovinu, sly-šeli třesk zbraní a eleusinský zpěv. V hudbě byla pasáž, která mu to připomínala.
Když hudba dohrála, nalil si další whisky a uvažoval, ne-má-li si zahrát Braniborský koncert. Dostal by se tak ze sentimen-tální a téměř melancholické nálady, do níž zabředl. Ale co je na sentimentální a melancholické náladě špatného? Byla docela příjemná. "Mohu si zahrát co chci," řekl nahlas. "Mohu si zahrát Au Clair de la Lune nebo Dívky s vlasy jako len. Jsem svo-bodný člověk."
Nalil si další whisky a vypil ji. Udělal kompromis a zahrál si Měsíční sonátu. Viděl, jak se v La Idě rozsvěcí a zhasíná neónové světlo. Pak se rozžehla pouliční lampa před Medvědem.
Na světlo se vrhl mrak obrovských hnědých brouků. Spadali na zem, hýbali nohama a orientovali se tykadly. Kolem škarpy se osaměle plížila kočka a hledala dobrodružství. Divila se, kam se poděli všichni kocouři, kteří zpříjemňují život a znepří-jemňují noc.
Pan Malloy vyhlédl na rukou a na kolenou dvířky kotle. Chtěl se podívat, jestli už šel někdo na večírek. V Grandu seděli nervózně mládenci a pozorovali černé ručičky budíku.

30

*** Povaha večírků dosud nebyla uspoko-jivě prostudována. Všeobecně se však ví, že každý večírek má svou patologii, že je jako člověk, a že to často bývá perverzní člověk. A také se všeobecně ví, že večírky málokdy dopadnou tak, jak byly plánovány nebo míněny, ovšem s výjimkou těch zoufale nudných, otrockých večírků, které jsou cepovány, řízeny, ovládány a pořádány protivnou profesionální hostitelkou. To vlastně vůbec nejsou večírky, ale předstírání a přetvářka asi tak nenucená jako střevní peristaltika a tak zajímavá jako konečný produkt.
Na plechárně si asi každý představil, jak bude večírek vypa-dat - halasné pozdravy, blahopřání, křik a dobrá pohoda. A přece tak vůbec nezačal. Úderem osmé hodiny vzali Mack a mládenci, načesaní a vymydlení, bandasky a vypochodovali sle-pičí cestičkou, přes trať, staveništěm přes ulici a vzhůru po scho-dech Západního biologického. Všichni byli v rozpacích. Doktor otevřel dveře a Mack pronesl krátkou řeč: "Protože máte naro-zeniny, mládenci a já sme si mysleli, že vám popřejeme všechno dobrý, a máme pro vás jednadvacet koček jako dárek."
Skončil a všichni stáli ztraceně na schodech.
"Pojďte dál," řekl doktor. "Totiž - to je - to je úžasné pře-kvapení. Ani jsem netušil, že víte, že mám narozeniny."
"Sou to samý kocouři," řekl Hazel. "Sem sme je ale nechtěli nosit." Usedli škrobeně v pokoji vlevo. Nastalo dlouhé mlčení. Pak řekl doktor: "No tak když už jste tady, co abychom si zavdali?"
"Přinesli sme trochu pitiva," řekl Mack a ukázal na tři ban-dasky, které Eda našetřil. "Pivo sem do toho nemíchal," ujišťo-val Eda.
Doktor překonal svou původní zdráhavost a řekl: "Ale ne, vy si musíte zavdat ode mě. Mám náhodou doma trochu whisky." Strnule seděli a po trošičkách upíjeli, když vešla Dora s holka-mi. Vytasily se s pokrývkou a doktor ji rozprostřel na posteli. Byla nádherná. Přijaly malou skleničku. Pak následovali pán a paní Malloyovi se svými dárky.
"Spousta lidí si neuvědomuje, jakou tydle věci budou jednou mít cenu," řekl Sam Malloy, když vyňal píst a ojnici z chalmerse z roku 1916. "Možná že už nejsou na světě ani tři."
A to už začínali lidé přicházet v hloučcích. Dostavil se Henri s jehelníčkem o rozměrech dvou čtverečních metrů. Chtěl udělat přednášku o svém novém uměleckém stylu, ale v té době se už škrobenost rozplynula. Přišli pán a paní Gayovi.

Li věnoval dlou-hou šňůru rachejtlí a cibule čínských lilií. V jedenáct hodin někdo cibulky snědl, ale rachejtle vydržely déle. Z Idy přišla skupina téměř neznámých lidí. Nepružnost večírku rychle mi-zela. Dora seděla na jakémsi trůně a vlasy jí oranžově plály. Skleničku s whisky držela titěrně, s malíčkem odtaženým. Z holek nespouštěla oči, aby viděla, jestli se chovají jak se patří. Doktor začal hrát na gramofon taneční hudbu a šel do kuchyně dělat bifteky.
První rvačka nebyla tak zlá. Jeden člověk ze skupiny z La Idy udělal jedné z Dořiných holek neslušný návrh. Protestovala a Mack a mládenci, pohoršeni tímto porušením etikety, vyhodili chlapa ven, aniž něco rozbili. Pozvedlo jim to náladu, protože měli pocit, že něčím přispěli ke zdaru večírku.
Doktor dělal v kuchyni bifteky na třech pánvích, krájel rajská. jablíčka a chléb kupil na hromady. Bylo mu dobře. Mack se staral osobně o gramofon. Našel album s Benny Goodmanovým triem. Začalo se tančit a večírek nabýval na hloubce a vervě. Eda vlezl do kanceláře a začal stepovat. Doktor si vzal s sebou do kuchyně láhev a pil rovnou z ní. Měl stále lepší náladu. Když přinesl maso, všechny to překvapilo. Nikdo neměl zvláštní hlad, ale po mase se jen zaprášilo. Jídlo uvedlo večírek do těžkého trávivého smutku. Whisky byla dopita a doktor přinesl dvacet lahví vína.
Dora řekla z trůnu: "Pane doktore, zahrajte nám nějakou tu svou krásnou hudbu. Z tý naší hrací bedny doma už se mi zvedá žaludek."
Doktor tedy zahrál z Monteverdiho alba Ardo a Amor. Hosté tiše seděli, zahloubáni do sebe. Dora tu krásu přímo vdechovala. Po schodech se přikradli dva noví příchozí a vstoupili do pokoje. Doktorovi bylo blaze, teple a sladkobolně. Když hudba skončila, hosté zůstali jako pěny. Doktor přinesl knihu a jasným, hlubokým hlasem začal číst:
Ještě teď,
spatřím-li v duchu svou krásku, ňadérka jako citrónové plody,
nazlátlou pleť a tvář jak noční hvězdy,
jež se k ni sklánějí, a plamen, který šlehá její tělo,
zraněné plápolavým kopím lásky,
mé lásky především, pro její svěží léta -
-tu srdce mé zaživa pohřbívají závěje.

Ještě teď,
kdyby se vrátila má dívenka s očima lotosovýma
ke mně, znavena drahnou tíhou mladé lásky,
zas bych ji dal té vyhladovělé dvojici paží
a z jejích rtů bych upíjel těžkého vína,
tak jako včela pirátská ve třepetavém letu
vykrádá med z bílého leknínu.

Ještě teď,
kdybych ji uviděl, jak leží s očima dokořán
a kolyrium dlouží důlek v její líci
až k oušku bílému a její světlé boky
bolestně trpí horečkou z mé dálky -
tu pro ni stal by se z mé lásky věnec květin
a z noci černovlasá milenka na prsou dne.

Ještě teď
mé oči, pospíchající již nevidět, dále si kreslí, kreslí
tváře mé dívky ztracené. Ó, zlaté náušnice,
tak něžně ťukající na líčka, na lístky magnólie,
ó, na ten nejbělejší, hebounký pergamen,
kam vepsaly mé ubohé, mé odloučené rty
výtečné sloky polibků a další nevpíší!

Ještě teď
smrt posílá mi mžikání prachově hebkých víček
nad divokýma očima a lítost ze štíhlého těla,
které se zlomilo ve slastné únavě;
pro potěšení posílá mi rudé kvítky ňader,
zdvíhajících se nad šálami, a k mému smutku
ty vlhké karmínové rty, jež za svoje jsem kdysi označil,

Ještě teď
po dvou tržištích se šíří pomluva o její slabosti,
té, která měla tolik síly, že mě milovala,
a malodušní lidé, kupčící pro stříbro a sami otroci,
posměšně mhouří očka, v tuku zarostlá, a přece
neuchvátil ji žádný Princ tam ze Přímořských měst
a nezavedl na své chmurné lože. Má malá osamělá,

přilnulas ke mne, jako přilne šat; má dívenko!

Ještě teď
miluji dlouhé černé oči, které hladí jako hedvábí,
ty, navždy, navždy smutné, smějící se oči,
jejichž víčka, když se zavřou, utvoří tak milý stín,
že se to zdá být její nový krásný pohled.
Miluji svěží ústa, ach, vonící ústa
a vlnící se vlasy, jemné jako dým,
a světlé prstíky a smích zelených drahokamů.

Ještě teď vzpomínám si, žes odpověděla velice něžně;
oba jsme byli tehdy jedna duše; položilas mi ruku do vlasů,
hořící vzpomínka zaokrouhlila tvoje blízké rty;
viděl jsem kněžky Rátiny milovat pod lunou
a potom na kobercích v síni pod jasnou zlatou lampou
lhostejně uléhat kamkoli ke spánku.

Když dočetl, Phyllis Mae nepokrytě plakala a Dora si utírala oči. Hazela hudba veršů tak uchvátila, že vůbec neposlouchal smysl. Ale na všechny padl lehký světobol. Každý zavzpomínal na nějakou nešťastnou lásku, každý dlel v minulosti.
"Ježíši Kriste," řekl Mack, "to je to hezký. Připomíná mi to jednu slečnu -" ale zarazil se. Naplnili sklenice vínem a ztichli. Večírek plynul v sladkobolnu. Eda zašel znovu do kanceláře, zastepoval si, vrátil se a zase si sedl. Hosté se právě chtěli roz-cházet a jít spát, když se na schodech ozval těžký dupot. Hlučný hlas volal: "Kdepak jsou holky?"
Mack vyskočil, téměř šťastně, a hnal se ke dveřím. Na Hug-hieově a Jonesově tváři se objevil úsměv.
"Jakýpak holky to myslíte?" řekl Mack klidně.
"Copak tu není bordel? Taxikář říkal, že to je někde tady." "Tak to je teda omyl, vašnosto." Mackovi se očividně roz-veselil hlas.
"A co to máte támhle za slečny?"
Nastala všeobecná bitva. Muži, kteří přišli po schodech, byli lovci tuňáků ze San Pedra, dobří, tvrdí, zkušeni rváči. V prvním náporu se prodrali ke společnosti. Všechny Dořiny holky si zuly po střevíci a držely ho za špičku. Když boj zuřil kolem nich, kleply rybáře ostrým podpatkem po hlavě. Dora vletěla do ku-chyně a vyrazila odtamtud s řevem a mlýnkem na maso. I doktor byl šťasten. Oháněl se divoce pístem a ojnicí z chalmerse z roku 1916.
Byl to dobrý boj. Hazel klopýtl, a než mohl vstát, kopl ho někdo dvakrát do obličeje. Stáložárná kamna se s rachotem sesypala. Vetřelci byli zahnáni do kouta, kde se bránili těžkými svazky z knihovny. Postupně však byli vytlačeni. Odnesla to přitom dvě okna. Alfréd, který zaslechl povyk přes ulici, zaútočil náhle zezadu svou oblíbenou zbraní, baseballovou pálkou. Rvačka se přesunula na schody, pak na ulici, a konečně na parcelu. Dveře už zase visely schlíple na jedné veřeji. Doktor měl roze-rvanou košili a z drobného, ale silného ramene se mu řinula krev po škrábanci. Když byl nepřítel zahnán do polovice parcely, ozvala se siréna. Doktorovi hosté měli jen taktak čas zmizet v laboratoři, zavřít nabourané dveře a zhasnout, než přijelo policejní auto. Policisté nic nenašli, ale večírek pokračoval po-tmě, hosté seděli, šťastně se chichotali a pili víno. Dámy od Medvěda vystřídaly směny a nový příděl řádil jako pominutý. A pak se teprve večírek dostal do skutečného varu. Policajti se vrátili, nahlédli dovnitř, zamlaskali a přidali se. Mack a mládenci jeli policejním vozem k Jimovi Bruciovi pro nové víno a přivezli Jima s sebou. Ryk večírku bylo slyšet od jednoho konce ulice Na plechárně ke druhému. Mejdan měl všechny nejlepší vlast-nosti povstání a noci na barikádách. Posádka člunu na lov tuňáků ze San Pedra se pokorně přišourala zpět a přidala se ke společnosti. Nastalo všeobecné objímání a obdivování. Nějaká žena, která bydlela pět bloků od laboratoře, volala policii. Chtěla si stěžovat na hluk, ale nemohla se dovolat. Policie hlásila že jí byl ukraden vůz, ale později ho našli na pláži. Doktor seděl se zkříženýma nohama na stole a poklepával si jemně prsty na koleno. Mack a Phyllis Mae předváděli na zemi indián-ské pojetí řeckořímského zápasu. Rozbitými okny proudil do místnosti od zálivu chladný vánek. V té chvíli někdo zapálil šňůru rachejtlí.

31

*** V hustém slézu na parcele Na plechárně se usadil mohutný sysel. Bylo to dokonalé místo. Sytě zele-ný, šťavnatý sléz se kupil křehce a bohatě, a jak zrál, skláněl vá-bně malé, tvarůžkovité plody. Půda byla také dokonalá pro syslovy díry, černá a kyprá, a přece s trochou jílu, takže se nebortila a tunely se nesesouvaly. Sysel byl tlustý a lesklý a v torbičkách měl stále plno jídla. Malá ouška měl čistá a dobře stavěná a očka černá jako skleněné hlavičky staromódních špendlíků a právě tak velká. Hrabavé pracky měl silné, srst na hřbetě leskle hnědou, a světle hnědou na prsíčkách, neuvěřitelně hebkou a hustou. Měl dlouhé, zahnuté žluté zu-by a malý krátký ocas. Byl to prostě nádherný syslík v květu mládí.
Přiběhl odněkud a poznal, že zem je na parcele dobrá, a začal hrabat tam, kde se mohl schovat a vykukovat jako malé vysokoblahorodí zpod slézu na nákladní auta, jezdící kolem ulicí Na plechárně. Viděl také nohy Macka a mládenců,

když šli přes parcelu do Grandlehárny. Jak se prohrabával do černé země, zjistil, že je ještě dokonalejší, protože pod prstí byly obrov-ské kameny. Když si zařizoval velikou komoru na skladování potravy, bylo to pod kamenem, takže se nikde nemohla propad-nout, ať pršelo sebevíc. Bylo to místo, kde se mohl usadit a vy-chovat jakékoliv množství rodin, a nory se tu mohly rozšiřovat všemi směry.
Když časně zrána poprvé vystrčil hlavu z nory, bylo nádherně. Slézy na něho filtrovaly zelené světlo a do díry dopadaly první paprsky vycházejícího slunce a zahřívaly ji, takže v ní ležel spokojeně a pohodlně.
Když si vyhrabal velkou komoru a čtyři nouzové východy a vodotěsný pokoj, bezpečný před potopou, začal hromadit po-travu. Překousával jen nejlepší stonky slézu, okousal je všechny přesně do délky, kterou potřeboval, a zatáhl je do díry, nakupil je spořádaně ve velké komoře a urovnal je, aby nekvasily a ne-zkysaly. Našel dokonalé sídliště. V okolí nebylo zahrad, nebylo nebezpečí, že na něho někdo bude líčit pasti. Kočky tu sice byly, mnoho koček, ale ty byly tak přežrané rybími hlavami a vnitřnostmi z konzerváren, že je už ani nenapadlo lovit. Půda byla natolik písčitá, že se na ní nikdy neudržela dlouho voda a neprosakovala do děr. Sysel pracoval a pracoval, až měl velkou komoru plnou jídla. Pak vyhrabal malé postranní komůrky, aby měly dětičky kde bydlet. V několika málo letech už tu mohly být tisíce a tisíce jeho potomků, rozmnožujících se dál a dál od praotcovského krbu.
Ale jak čas ubíhal, sysel začal být trochu netrpělivý, protože se neobjevovala samička. Sedal ráno u díry a pronikavě kvičel. Pro lidské ucho neslyšitelně, ale hluboko v zemi jej mohli slyšet jiní sysli. A samička se neobjevovala. Konečně, zoufalý netrpě-livostí, přeběhl přes trať, našel jinou díru a pronikavě u ní za-kvičel. Zaslechl šustot a ucítil pach samičky a z díry vylezl ohromný, jizvami posetý sysel a pocuchal ho a pokousal tak zle, že se doplazil domů a ležel ve své veliké komoře tři dny a pozdra-voval se. Ztratil v tom boji dva prsty přední tlapky.
A zase čekal a kvičel před svou krásnou norou na krásném místě, ale samička nepřišla a sysel se musel vystěhovat. Musel o dva bloky dál, do kopce, do zahrady s jiřinami, kde líčili pasti každou noc.

32

*** Doktor se pro-bouzel velmi pomalu a těžce, jako když tlustý člověk vystupuje z bazénu. Vědomí několikrát protrhlo povrch a opět sklouzlo zpět. Doktor měl na vousech stopy červeně po rtěnce. Otevřel jedno oko, spatřil zá-řivé barvy přikrývky a zase je rychle zavřel. Ale za chvíli se podíval zas. Oči mu sklouzly z pokrývky na podlahu, na rozbitý talíř v koutě a na sklenice stojící na stole, obráceném na podlaze vzhůru nohama, na rozlité víno a na knihy, které ležely jako těžcí, padli motýli. Po celém pokoji byly rozházeny kousky po-krouceného, ohořelého červeného papíru a čpělo tam zápachem po rachejtlích. Kuchyňskými dveřmi viděl vysoko nakupené talíře po biftecích a pánve plné tuku. Na podlaze se válely stovky rozšlapaných špačků od cigaret. S pachem po rachejtlích se mísila vůně whisky a parfémů. Na okamžik se očima zastavil na hromádce vlásniček na podlaze.
Pomalu se obrátil, a opíraje se o loket, vyhlédl rozbitým oknem. V ulici Na plechárně bylo slunečno a ticho. Dvířka kotle byla dokořán. Dveře do Grandu byly zavřené. V pleveli na parcele spal klidně muž. U Medvěda bylo zavřeno.
Doktor vstal, šel do kuchyně a cestou na záchod zapnul bojler. Pak se vrátil, sedl si na okraj postele, kroutil prsty u nohou a přehlížel spoušť. Z kopce slyšel hlahol zvonů. Když začal bojler hučet, vrátil se do koupelny, dal si sprchu a oblékl si texasky a flanelovou košili. U Li Čonga bylo ještě zavřeno, ale Číňan viděl, kdo je za dveřmi, a otevřel. Šel k lednici a bez říkání při-nesl doktorovi láhev piva. Doktor zaplatil.
"Doblej večílek?" zeptal se Li. Váčky pod očima měl poněkud zarudlé.
"Dobrej," řekl doktor a vrátil se se studeným pivem do labo-ratoře. Namazal si chleba pomazánkou z burských oříšků a jedl ho k pivu. Na ulici bylo velice ticho, nikde ani človíčka. Dokto-rovi zněla hlavou hudba, violy a cella - alespoň měl ten dojem. A hrály chladnou, měkkou, konejšivou hudbu, nevěděl ani co. Jedl chlebíček, usrkával pivo a naslouchal hudbě. Když dopil, šel do kuchyně a vyndal z výlevky špinavé nádobí. Natočil horkou vodu a naházel do ní mýdlové vločky, až vystoupila hustá, bílá pěna. Pak sebral všechny nepotlučené sklenice a na-kladl je do horké vody. Talíře od bifteků byly nakupeny vysoko na plotně a zbytky hnědé šťávy a studeného tuku je lepily jeden ke druhému. Udělal na stole místo na čisté sklenice a umyl je. Pak odemkl dveře zadního pokoje, přinesl album s gregoriánskou hudbou, vyňal desku Pater Noster a Agnus Dei a začal přehrávat. Andělské, netělesné hlasy naplnily laboratoř. Byly neuvěřitelně čisté a sladké. Doktor pracoval opatrně. Myl sklenice tak, aby o sebe necinkaly a nerušily hudbu. Chlapecké hlásky zpívaly vysokými a nízkými tóny, prostě, ale s plností, kterou každý jiný zpěv postrádá. Když deska dohrála, doktor si otřel ruce a zastavil ji. Viděl, že zpod postele vyčuhuje kniha. Zvedl ji a sedl si na postel. Chvilenku četl v duchu pro sebe, ale rty se začaly pohybovat a on už za okamžik četl nahlas, pomalu, odmlčuje se na konci každého verše:
Ještě teď
pozorné sleduji hovory moudrých starců z věží,
kde utratili svoje mládí v myšlenkách. A naslouchaje jim já
nenašel zrnka soli z šepotů své dívky,
mumlání barev zmatených, jak leželi jsme blízko usínání;
moudrá slůvečka a vtipná slůvečka,
rozpustilá jak pramínek a touhou zmedovělá.

Ve výlevce chladla vysoká pěna, a jak droboučké bublinky praskaly, šuměla. Pod molem byl vysoký příliv a vlny narážely do břehů, na něž už dlouho nedosáhly.

Ještě teď

připomínám si, že jsem míval rád jasné cypřiše a růže,
veliké modré hory a šedé kopečky
a moře zvučící. Jednoho dne jsem spatřil
prazvláštní oči a ruce, podobné motýlům;
za jitra pro mne skřivani vzlétali z tymiánu
a děti koupaly se v potůčcích.

Doktor zavřel knihu. Slyšel, jak vlny bijí pod kamennou zdí, a slyšel, jak v drátěné kleci běhají bílé myši. Šel do kuchyně a ponořil ruku do chladnoucí vody ve výlevce. Přidal horkou. Mluvil nahlas, k výlevce, k bílým myším a k sobě :

Ještě teď
vím, že jsem ochutnal horkou chuť života,
zdvihaje zelené a zlaté číše o velikém svátku.
Jen po krátký, zapomenutý čas
oči mi naplnilo nejbělejší věčné světlo,
jež rozlévala moje dívenka -

Otřel si oči hřbetem ruky. Bílé myši pobíhaly v kleci. A za sklem leželi nepohnutě chřestýši a dívali se do prázdna zapráše-nýma, mračnýma očima.